

BARCELONA:
PER EDICIÓ
DUES PEsSETES
CADA MES

La Veu de Catalunya

10 cts.

PENINSULA:
750 Ptas. Trimestre
UNIO POSTAL:
15 Ptas. Trimestre

Any XXIII. - Núm. 8.155 - Dimecres, 10 de maig de 1922

Edició del vespre

Oficines i impremta: Escudellers, 10 bis. - Telèfon 184

Donya Maria Torres Sabi de Tenas

ha mort cristianament a l'edat de 63 anys
(A. C. S.)

Els seus afligits espòs don Pere Tenas, fills don Isidre, don Modest, don Pere, filles polítiques donya Francisca i Assumpció, germans Jaume i don Isidre, germans polítics, cosins, nebots, parents tots, les raons socials **Pedro Tenas**, **P. Tenas Prat**, i el **Sindicato de Manufacturas de Hojalata**, en participar als amics i coneguts tan sensible pèrdua, els supliquen que la tinguin present en llurs oracions i se serveixin assistir a la casa mortuòria, Tamarit, 108, pral., 2.ª, demà, a les deu del matí, per a acompanyar el cadàver a l'església parroquial de Nostra Senyora de Lourdes, i d'allí a la seva darrera estada, Cementiri del SO.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

Na Concepció Rierola de Rifà

Tinguen la caritat de pregar a Déu per l'ànima de

que morí el dia 3 del corrent

havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica
(A. C. S.)

Els seus afligits espòs Eduard Rifà, fills Lluís Maria, Montserrat, Enric, Josefina, Maria Teresa, pares polítics, germà, germana (religiosa Carmelita), germans i germanes polítiques, oncles, ties, nebots, cosins i parents tots, en assabentar els amics i coneguts de tan dolorosa pèrdua, els preguen d'assistir als funerals que, per al repòs etern de l'ànima de la difunta, se celebraran a l'església dels PP. Dominics (carrer d'Auzies March), Barcelona, demà, dijous, dia 11, a les deu del matí

No es convida particularment ni s'acomia el dol

Els Excel·lentíssims i Il·lustríssims Senyors Bisbes de Barcelona i Vich s'han dignat concedir indulgències en la forma de costum

BANCA MARSANS

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telegràfica: **MARSANSBANA**

Apartat de Correus núm. 1.
Telèfons números: 629 A, 639 A, 789 A.

SUCURSAL A MADRID
Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

ESTÓMAGO

Curación del 98 por 100 de las enfermedades del estómago e intestinos con el Elixir Estomacal de Saiz de Carlos. Lo recetan los médicos de las cinco partes del mundo. Tónico, ayuda a las digestiones, abre el apetito, quita el dolor y cura la

CRISTALLERIA PISA PORCELLANA

ESPECIALITAT en Vaixelles i sovells cristall

Francisc Ferrer Anglada

Ma gatzera i Taller
Corts, 413
Vendes a l'engros i al detall
Ronda Universitat, 6

DISPEPSIA

las acedias, vómitos, vértigo estomacal, indigestión, flatulencias, dilatación y úlcera del estómago, hiperclorhidria, neurastenia gástrica, anemia y clorosis con dispepsia: suprime los cólicos, quita la diarrea y disenteria, la fetidez de las deposiciones y es antiséptico. Vigoriza el estómago e intestinos, el enfermo come mas, digiere mejor y se nutre. Cura las diarreas de los niños en todas sus edades.

De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano, 30 - MADRID
Se remite folleto a quien lo pide

Alcohols purs rectificats

de 90/97°, especial per Clínica, Laboratori, Farmàcies i Perfumeries

Aiguardents, Anissats de totes classes i especials per a herbes

Venda a l'engros i al detall
A. ANTICH
Ronda Sant Pau, 32. - Telèf. 810 A

Nonell Germans

CANVI - VALORS - CUPONS
Rambla del Centre, 16

Setmana de l'Editorial Catalana, S. A.

a

BALAGUER

Tota una setmana seran exposats els llibres de les nostres biblioteques a la llibreria

ROMEU I SAURET

Sucs. de J. A. León

on els compradors obtindran un 10 per 100 de descompte.

ELS TAN ANOMENATS **CARAMELS I BOMBONS** MARCA "SOL" REGISTRADA
Es venen a les principals confiteries i colmadors de Barcelona, Madrid i províncies. - **J. BERNABÉ BARCELONA**. Proveïdor de la Reial Casa.

Sabó "La Oca"

Fabricant: J. ALERM - MATARO
Qualitat superior

Capses de luxe

per a bodes i bateigs, Antiga Casa **BARGUÉS**, Sant Pau, 33.

SENYORES!

Cases detallistes! Bona ocasió!

Joan Fàbregas

com a Soci, s'ha encarregat de l'Actiu i Passiu de l'establiment **LA LIQUIDADORA**, que des d'avui s'anomenarà

"La Saldadora"

en vista dels molts noms semblants, continuant establerta als mateixos locals del carrer de

Cardenal Casañas, núm. 8, pral.

Telèfon 3665 A

La única casa acreditada pels seus mòdics preus

Gran assortit en Llenceria, Llaneria, Panyeria, Sederia i Novetats
Preus fora de competència :: OPORTUNITATS EN JOIERIA

SUBSCRIPCIÓ PÚBLICA

DE

50.000 OBLIGACIONS 6% LLIURE D'IMPOSTOS

DE LA

Companyia Transatlàntica

La Companyia Transatlàntica, necessitant atendre a l'ampliació i renovació de la seva flota amb un volum de 77 mil tones de noves construccions i amb l'objecte també de nodrir la seva Tresoreria davant el retràs en el cobrament de crèdits contra l'Estat, assegurances, etc., ha acordat la creació de 100.000 Obligacions de 500 pessetes nominals, interès 6% anual lliure d'impostos, pagador per cupons vencedors el primer de març, primer de juny, primer de setembre i primer de desembre de cada any, i amortitzables en 20 anys a partir de 1925 fins a 1944, per sorteigs a la par.

El grup financer que d'antic presta el seu concurs a la Companyia Transatlàntica, constituït pels Bancs, Banc Hispano-Colonial, Societat Anònima Arnús-Gari, Banc Hispano-Americà, Banc Urquijo i Banc Espanyol de Crèdit, juntament amb els Bancs Central i Mercantil de Santander i el Sindicat de Banquers de Barcelona, ha pres en ferm 50.000 d'aquestes obligacions que s'ofereixen en subscripció pública, reservant-se 30.000 d'aquests títols per ésser cedits a la plaça de Barcelona, sense subjecció a prorratge, admetent-se les demandes des d'ara i tancant-se la subscripció el dia 17 del corrent o abans al tipus de

97 per 100 o sia 485 ptes. per Obligació

pagant a compte 50 pessetes en l'acte de la subscripció i la resta el dia primer de juny contra remetiment de les carpetes provisionals.

Llocs de subscripció:

A BARCELONA:

Banc Hispano Colonial

Societat Anònima Arnús Gari

i a tots els Bancs adherits al

Sindicat de Banquers de Barcelona

Calçats The Reding Shoes

4, FERNANDO, 4

Tenim l'honor de comunicar a nostra distingida clientela i públic en general la nova reobertura de nostra casa amb les més altes novetats en calçats fins per a senyora, senyor i nens. Classes selectes de gran luxe. Models últims únics i exclusius d'aquesta casa. Diàriament es rep lo més nou de l'article, **THE REDING SHOES, Fernando, 4**

solemnitat de Sant Josep; color blanc.

Cort de Maria: Demà, Nostra Dona del Patrocin, a la Catedral.

Vetlla en Sufragi de les Animes del Purgatori: Avui, Torn de Jesús Crucificat, a la seva capella, Escorial, 155. Gràcia.—Demà, Torn de la Puríssima Sang a la mateixa capella.

cor, on arribaran a les 4'30, fent-hi nit.

El dia 3, sortida, al matí, amb auto, per a visitar les coves del Drac i la dels Homs, que són a nou quilòmetres més enllà, a Porto Cristo, dinant-hi i tornant a Manacor per a agafar el tren que els portarà fins a Artà, on dormiran, per a l'endemà matí, amb carraiges, anar a les famoses coves d'aquell nom, visitant-les i retornant a Palma.

El dia 5, amb auto, aniran a Sóller, on es dinarà, i d'allí a Volldemosa, recorrent les celebrades propietats del difunt arxiduc, d'Àustria Lluís Salvador, i retorn a Palma.

El dia 6 es visitarà, a Porto Pi, la fàbrica d'adobs químsies.

El dia 7, sortida de Palma a les 7'40 del matí, per a arribar a Inca a les 9'30, i amb auto s'anirà al monestir de Nostra Senyora de Lluc, visitant-lo detingudament, així com els seus formosos voltants, fent-hi tres dies d'estada (els freres deixen aquests tres dies l'estada franca), els quals es dedicaran a l'estudi del país, retornant-se en la mateixa forma a Palma, on es donarà per acabada l'excursió.

Les despeses, durant l'estada a l'illa, comprés fondes, ferrocarril i carraiges, seran 200 pessetes.

APLEC EXCURSIONISTA DE CATALUNYA

Han quedat ja llestos els treballs d'organització de l'Aplec Excursionista, el qual tindrà lloc el dia 21 del corrent, al Monestir de Sant Benet de Bages (Manresa). Totes les entitats s'han de dirigir per a programes, billets del tren especial i altres detalls, al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, Rambla de Santa Mònica, 25, tots els dies de nou a onze del vespre.

En obsequi de Mossèn Navarro

Un aplec d'admiradors i amics íntims de mossèn Antoni Navarro van obsequiar-lo ahir amb una excursió a Les Planes, amb motiu d'haver estat proclamat Mestre en Gal Saber, en els darrers Jocs Florals.

Per tots els que van assistir d'aquesta excursió va passar el dia d'ahir d'una manera deliciosa.

Hi havia l'Angel Guimerà En Narcís Oller, En Francesc Matheu, Miquel i Planas, Rafael Puget, doctor Rifa, Vila, Xavier Gambús, Costa i Dén, Masferrer, Rodergas, Colomer, i En Joan Maria Guasch, que portava la representació del Consistori dels Jocs.

En el Restaurant Elèctric va celebrar-se el dinar que va ésser esplèndidament servit, i la tarda la van passar els amics del poeta, per aque- lles bosqueries en conversa amable.

Era a darrera hora de la tarda que tornaven a Barcelona ben enca- sats del dia passat, tot fent vots per- què l'autor de «L'herbolari» i de tots altres delicats poemes prengui part més sovint en les festes de la nostra poesia, i en doni ben aviat els aplecs de produccions que té promeses i que esperen amb veritable daltit tots els amants de la literatura catalana.

Excursionisme

EXCURSIÓ CIENTIFICA A LES ILLES BALEARS

La Societat Malacològica celebrarà la seva excursió reglamentària anual el dia primer de juny, per a anar a estudiar la fauna, flora i curiositats de l'illa de Mallorca.

L'esmentat dia primer s'hauran de trobar a Palma tots els socis que desitgin concórrer-hi.

Els que es trobin a Barcelona sor- tiran amb el ràpid de les 8'30 de la nit per a arribar allí a les set del matí del dia 2.

En el mateix dia, i a les dues de la tarda agafaran el tren vers Mana-

Vida religiosa

Avui: Sant Antoni, arquebisbe de Florència i Santa Beatriu, verge.—De- mà: Sants Eudald, Pons i Anastasi, màrtirs.

Quaranta hores: Demà, a l'Església de Sant Vicents de Pauli (Esquerra de l'Eixample, carrer de Provença). Ho- res d'exposició: De les sis del matí a dos quarts de vuit de la tarda.

La missa de demà: Octava de la

Dr. Joan Ribas i Perdigo Tractament de la tuberculosi pulmonar. — València, 223, entresol, 2. — De 4 a 5.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrams i conferències de LA VEU)

CONGRES

Madrid, 9, 6 15 tarda
Diu el senyor Bergamín que aquest pressupost porta un augment de 400 milions sobre l'anterior; però, com que en l'anterior hi havia una despesa extraordinària de 1.000 milions, en realitat no és tan considerable l'augment citat.

Enumera els augments en els diversos pressupostos parcials. Unde més considerables és el relatiu al vestuari i alimentació del soldat. En Obres públiques es consignen també importants augments. Al ministeri del Treball hi ha un augment de 12 milions de pessetes, però això és perquè se li han incorporat organismes que depenien d'altres ministeris.

Explica els augments de la Secció 12, afecta a les despeses de la nostra acció al Marroc.

Fa avinent que intervenen en tal Secció diversos ministeris. És un dels de l'Estat, el qual té un augment de 26 milions.

Diu que aviat vindrà un projecte d'Obres públiques per al Marroc.

Hi ha dues seccions: una de despeses permanents al Marroc, i altra temporal, del protectorat. En el primer concepte, per a 65.000 homes, s'assenyalen 165 milions de pessetes, i en el segon concepte, per a 80.000 homes més, es demana un crèdit extraordinari, però amb caràcter transitori, perquè en el terme de vuit mesos s'hauran reintegrat a la península, a l'exèrcit de la qual pertanyen. Demés, s'autoritza al ministre de la Guerra perquè dins la xifra permanent faci les reduccions que en la pràctica siguin possibles.

També a Marina hi ha un augment de tres milions, originat per la campanya del Marroc.

No vol estendre, perquè el moviment es demostra caminant, i els fets parlarien i diran quins són els propòsits del Govern.

No ha portat la liquidació del pressupost anterior, però no creu que el dèficit sigui molt inferior a 1.110 milions de pessetes.

Els ingressos per al pròxim any es xifren en 2.617.000.000 de pessetes, i comparant-los amb les despeses pressupostades, donen un dèficit inicial de 380.000.000. Però s'ha d'advertir que els 118 milions relatius al Marroc es poden reduir, i en el pròxim exercici quedaran 282 milions de dèficit, al qual podran aplicar-se els ingressos de la reforma tributària.

Tot això el porta a l'esperança d'una disminució en el pressupost de 1922-23 i a una total nivellació en el de 1923-24. És clar que per aconseguir això és necessària una bona organització fiscal i que es mantingui amb perseverança l'acció que el Govern inicia al Marroc per a una política pacificadora.

Després del discurs, el senyor Bergamín puja a la tribuna de secretaris i dona lectura al projecte de pressupost.

Seguidament s'entra a l'ordre del dia.

Madrid, 9, 9 15 nit.

Continua el debat sobre el projecte de llei de reforma tributària.

El senyor RIU consumeix el primer torn contra la totalitat.

Creu que en aquests moments a Espanya el problema fonamental és el financer, i sobre aquest estan en l'obligació d'exposar el seu criteri tots els sectors de la Cambra, especialment els de l'esquerra.

Examina la reforma financera del senyor Fernández Villaverde i relata extensament els diversos aspectes pels quals ha anat passant la hisenda espanyola des de 1900 fins aquests últims temps, amb un progressiu creixement del dèficit.

De l'estat llavors en què es troba la hisenda en tenen la culpa les dretes. Si alguna responsabilitat tenen les esquerres és la de no haver tingut suficient valor per a combatre l'acció dels Governos en matèria econòmica.

En Guerra i Marina hi ha hagut un augment de despeses desconsiderat i pot assegurar-se que en tots els serveis públics ha passat el mateix.

El Deute públic ha augmentat d'una manera considerable, i, no obstant, tot està per fer en Guerra, Marina, Obres públiques, política sanitària, etc.; és a dir, que avui Espanya es troba

encara amb què no ha començat la seva obra reestructuradora.

Assigura que la Hisenda està en una situació molt delicada, puix en pocs anys s'han emès 4.000 milions de Deute, que s'han sotrat a la circulació de la riquesa.

Considera indispensable anar a una revisió total de les despeses públiques, cosa que ja ha fet Anglaterra. Per a això, seguint també l'exemple d'Anglaterra, s'haurien de crear uns comitès de revisió.

Calen regles austeres de l'administració del pressupost, i per això s'han de suprimir les autoritzacions de l'article primer de la llei de pressupostos.

No poden subsistir els crèdits ampliables.

Quant al Marroc, discrepa de la majoria dels seus correligionaris. Aquests són intervencionistes, però ell creu que el millor per a Espanya seria l'abandonament del Marroc. Quan un país com Espanya necessita colonitzar-se interiorment, no té dret a anar a gastar-se fora el diner en empreses que no reporten cap rendiment.

Exposa el seu criteri de què essent les despeses del Marroc de caràcter extraordinari haurien de sostenir-se amb recursos també extraordinaris. Per què no es crea un impost especial per al Marroc? Aleshores es veuria clarament qui són els partidaris de què Espanya envii allí els seus fills perquè siguin pastoreigs de les baies i de les malalties, i qui en són adversaris. És clar que aquest impost especial hauria d'ésser sobre les fortunes, sobre les classes adinerades.

A Espanya no existeix avui administració d'Hisenda, puix no administra els impostos l'Estat directament. Això ho fan els ajuntaments per una delegació del ministeri de Finances. Aquest no fa altra cosa que aprovar el que s'ha fet.

Ara mateix s'ha fet un registre fiscal de la propietat urbana. L'ha realitzat l'Ajuntament. El ministre de Finances necessita tenir directes ramificacions a totes les provincies.

Elogia la política iniciada pel senyor Cambó de repressió del contraban, i per a demostrar una vegada més el que ha dit sobre la mala organització del ministeri de Finances, esmenta el que passa amb la renda d'alcohol, que podia ésser molt més gran.

Passa a ocupar-se concretament de la reforma tributària i formula observacions sobre l'impost d'utilitats, demanant en l'últim una major equitat.

El registre de contractes diu que hauria anar a carter dels registradors de la propietat.

Coincideix amb alguns dels principals arguments que anir exposat el senyor Alvarez Vaidés.

Creu que la Comissió d'Hisenda ha donat un mal pas suprimint el tribut sobre els títols de grandesa.

El senyor CANALS II contesta en nom de la Comissió, fent cas omís de les consideracions de caràcter general formulades pel senyor RIU i limitant el seu discurs a defensar la reforma tributària tal com ve consignada en el dictamen, si bé reconeix la possibilitat d'algunes modificacions derivades de l'acceptació d'esmenes quan es discuteix l'article.

Rebutja el càrrec de què el dèficit del pressupost és degut a la política de les dretes, i diu que potser més que a la campanya del Marroc és degut el dèficit a algunes supressions d'impostos no compensades. (Rumors.)

Una gran part de culpa la tenen també les debilitats del poder públic.

Creu que no s'aconseguiria res estent a les provincies les ramificacions del ministeri de Finances mentre hi hagi una indisciplina en el fons entre els funcionaris i no augmentin en suficiència.

El senyor RIU rectifica i diu que no es pot parlar d'indisciplina d'un personal que a la més petita indicació del senyor Cambó dissolgué les seves fonts de defensa.

En els augments dels impostos indirectes no hi ha repercussió en el preu de la vida, però aquest Govern segueix la política d'elevació dels indirectes, que és el que encareix la vida.

Rebutja les ironies del senyor Canals sobre les disgregacions d'impostos, quan se sap que els consums sub-

sisteixen encara en molts llocs d'Espanya. Els liberals, intentant reformes tributàries, augmentant els impostos indirectes, com succeeix amb els projectes del senyor Cobian, i sempre s'han oposat a ells els conservadors.

Malgrat el que ha dit el ministre, jo tinc dades per a creure que el dèficit l'any vinent arribarà a 1.300 milions de pessetes.

El senyor CAMBO. — Sera de 1.400 milions.

El senyor RIU. — Doncs quan el senyor Cambó ho diu, cal creure-ho, perquè té molts motius per a saber-ho.

Insisteix que les esquerres són culpables de lentitud davant el Govern.

Creu fragmentària la reforma presentada pel senyor Bergamín i assegura que no ens portarà a la nivellació del pressupost.

Creu que el Jurat d'Utilitats ha de modificar-se, i a aquest efecte anuncia la presentació d'una esmena. Creu que ha de constituir-se el Jurat d'estimació.

Respecte als augments pels recàrrecs dels títols de Correus i Telègrafs, ha de correspondre íntegrament a l'Estat. El Govern ha de tenir la sinceritat d'assenyalar la quantitat que necessita per a atendre els retirs obrers, i quan vingui aquí la pondera s'aprovarà; però el que fa ara és inadmissible, perquè amb la vaguetat en què el concepte queda, pot donar-se el cas que la quantitat que es recapti resulti ínfima i no basti per al que tots volen que es faci en aquesta matèria.

El senyor CANALS també rectifica, i diu que no ha parlat de la indisciplina del personal d'Hisenda, sinó en general de les classes de l'Estat, i creu que aquesta és una de les causes dels mals actuals.

Afegeix que els títols de grandesa no poden ésser materia imposable.

El senyor SOLANO consumeix el segon torn contra la totalitat.

Es dol de l'absència de tots aquests diputats que després de votar l'habilitació d'un dia més de sessió se n'han anat a llurs cases, sens dubte perquè com el magistrat del conte, suen perquè venen treballar als altres.

Creu que el projecte de llei que es discuteix té grans deficiències, i és per culpa dels títols que l'hen confeccionat.

Per exemple, en l'impost sobre els automòbils hauria de tributar-se de conformitat amb els quilòmetres de carreteres de l'Estat, puix mentre hi ha pobles amb moltes i molt bones carreteres, n'hi ha d'altres que no hi ha ni camins per a caminar, i és per això que els automòbils es destrueixen en poc temps.

Parlant del Tímbre, demana que en els protocols de les escriptures públiques regeli també la proporcionalitat.

Demana modificacions en el relatiu als impostos sobre núpies, perquè del contrari es fomentaran els amistaments.

Parla de la conveniència de fomentar les pràctiques de tir i diu que en comptes de classificar les armes de foc en armes que serveixen per a caçar i armes que no serveixen per a caçar, haurien de classificar-se en armes curtes i armes llargues, augmentant per a aquestes els tributs que els corresponen.

Combat la intervenció que es dona en el registre de contractes d'arrendament als jutges municipals, puix això als pobles petits és donar-los un arma política formidable, ultra ésser una modificació del Codi Civil.

Se suspèn el debat, quedant l'ordre en l'ús de la paraula, i s'ajorna la sessió a dos quarts de nou.

Madrid, 9, 10 30 nit.

El marqués de la HERMIDA afirma que en les compres de blat argentí perdé l'Estat més de 300 milions de pessetes.

El ministre de FOMENT diu que ajorna la contesta sobre l'última part del preu del marqués de la Hermita, perquè vol tenir totes les dades precises per a demostrar-li que ha incorregut en exageració.

Quant al blat dipositat a Aleant — afegeix — de fer constar que s'ha

estat venent a més de 48 pessetes, i després de les 17.000 tones que quedaven, se n'ha cedit una bona part al ram de Guerra.

Afirma que per a l'extinció de la llagosta, a la província de Jaén s'ha procedit amb tota diligència, enviant la gasolina precisa per a combatre el dit flagel.

Rectifiquen tots dos oradors.

El senyor MAESTRE (don Josep), creient-se al·ludit, manifesta que durant el temps que ell ocupà la cartera de Foment no s'adquirí per l'Estat blat estranger.

Respecta del ja adquirit s'han fet les distribucions després d'obtenir tota mena d'informacions, i les ventes es feren mitjançant concursos, procurant portar a l'aním dels compradors la idea de què l'Estat no tractava de cobrar-se cap classe d'interessos.

El marqués de la HERMIDA diu que el senyor Maestre, com els altres ministres, han incorregut en aquesta qüestió del blat, en faltes d'imprevisió, oblidant-se que preveure és governar.

El ministre de FOMENT rectifica. Defensa la gestió del senyor Espada durant el temps que ocupà la cartera de Foment, adquirint per a Espanya el blat estranger suficient.

Es torna a l'ordre del dia i després de breu discussió, s'aproven els comptes generals de l'Estat corresponents als anys de 1906 a 1920.

Es posa a discussió el dictamen de la comissió de Foment sobre el projecte de llei d'Ordenació Ferroviària.

El senyor DOMINE consumeix el primer torn contra la totalitat, per creure que el Govern i la comissió no han atès a la realitat quan han tractat de l'organització del treball, i a això equival el fet que, en l'organització dels transports, es refereixen als terrestres, sense tenir en compte que és tan extens el litoral de la nació, que els transports marítims tenen una gran importància i han d'estar i estan íntimament lligats amb els terrestres.

Censura la forma en que s'ha establert el consorci de l'Estat, puix aquest, convertit en soci capitalista, imposa a les companyies obligacions a contraure per una aportació indecisa l'abast de la qual és ignorat.

Creu que ha d'ésser una altra i més enllairada la iniciativa del Consell Superior Ferroviari, encarregant-li estudis de les necessitats i concedint-li iniciatives respecte als mitjans d'atendre-les.

Exposa dades de les companyies, comparant el rendiment de tones de transport en relació amb el tonellatge i la força dels vapors disponibles en 1911 i en 1921, per a deduir que en els transports ferroviaris en relació amb els quilòmetres de recorregut és deficient el transport realitzat.

Acaba dient que la intervenció de l'Estat en el règim i funcionament dels ferrocarrils ha d'exercir-se d'una manera ponderada, apartant-la tot el possible de les perturbacions que naixen de la política.

El senyor GALVEZ VANERO, de la comissió, li contesta, defensant el dictamen.

Fa història de totes les vicissituds per les quals ha passat el problema ferroviari fins arribar a l'actual crisi de transports.

Reconeix que en la reforma de la xarxa ferroviària s'ha de gastar molt de diner, però el programa ha de desenvolupar-se en molt temps i per tant, en harmonia amb el desenvolupament de la riquesa nacional.

Es impresiona que l'Estat avui el el diner per a la millora de les línies, però aquest diner restarà suficientment garantit i per això hi ha l'actuació del Consell Superior ferroviari.

En resum: que la llei està inspirada en el més estricte esperit de justícia, en la necessitat de realitzar un programa de millores d'elles línies ferroviàries; si aquest programa el poden realitzar les companyies per si, no intervingui l'Estat, si no poden realitzar-lo per si mateixes, aleshores l'Estat haurà d'intervindre-hi.

El senyor DOMINE insisteix que l'ordinació dels transports marítims i terrestres pot ésser una d'una gran importància econòmica.

L'orador se sent fatigat i demana que se li reservi la paraula per a demà.

Com que no es troba a la sala el

senyor Azpeitia, que ha de consumir el segon torn, se suspèn el debat i s'ajorna la sessió.

ELS PRESSUPOSTOS

Projecte de pressupost per a 1922-23. Es xifren les despeses per al nou exercici econòmic en 2.997.336.000 pessetes despreciant fraccions inferiors. Partint d'ella base del recaptat en l'exercici anterior i de l'augment que en els tributs haurà de produir la reforma pendent de discussió al Congrés, més a desenvolupament natural dels tributs anteriors, els ingressos es xifren en 2.617.347.000 pessetes, existint, per tant, un dèficit de 380.289.000 de pessetes.

Comparades les despeses pressupostades per a l'exercici amb els que es consideren crèdits de l'any econòmic 1921-22, resulta un augment de pessetes 475.523.000 i una baixa en alguns departaments ministerials de 4.882.000 pessetes, quedant per consegüent un augment total en els crèdits sol·licitats.

Aquests augments, en una part d'ells, són absolutament indispensables i constitueixen càrrega permanent per a tots al exercici econòmic, i en altres es refereixen a serveis que amb caràcter transitori es doten i que hauran de desaparèixer en els anys venidors, corresponent al primer grup d'augment produïda en els crèdits per a satisfer les atencions de deute públic i les de classes passives, el qual augment es xifra en 38.431.000 pessetes. Els altres augments que corresponen als diferents departaments ministerials, es poden justificar per les següents consideracions:

Guerra. — Es l'augment pressupost de 36.395.000 pessetes, que objecte, en part, a la més gran sinceritat en la fixació dels crèdits, augmentant les anteriors comandes per a racions, plums, conservació de vestuari i primers postes que tenen caràcter permanent, així com també el municióament i hospitalitat.

Encara es pot veure reflectit en aquest pressupost, alguna conseqüència de la fluïda del Marroc, però no serà difícil en l'esdevenidor, efectuar rebalsos d'importància, en el pressupost parcial d'aquest departament, atesa la repercussió constant que ha de tenir el desenvolupament i adaptació dels preceptes de la llei de 1918.

El pressupost de Governació produeix un augment per a les seves despeses de 25.411.000 pessetes, degut a millorament de serveis sanitaris i de comunicacions, i l'augment en la guàrdia civil que està aconseguida per les constants atencions d'aquest cos, i en part, serà compensat aquest augment per la disminució dels plums de concentració.

El ministeri d'Instrucció pública augmenta 4.391.000 pessetes i s'observa que el pressupost últim, priorròga de l'anterior, no pogué comprendre el crèdit necessari per a la creació de noves escoles i ascendint a 1.500.000 pessetes, es veurà quan justificat es troba aquest augment, que per raons en atenció tan preferent per la seva índole com les que entitia aquest departament ministerial, no pot ésser objecte de censura.

El ministeri de Foment presenta un augment de crèdits de 102.128.000 pessetes, els quals, en es major part, responen a la revisió de preus acordada i aplicable a totes les obres en curs, la qual revisió es reflecteix en aquells contractes als quals fou aplicable, entre ells, la pavimentació d'aquesta capital i els serveis de comunicacions marítimes en una xifra aproximada de 74.000.000 pessetes.

Augments que a diferents causes obceixen, només mereixen esmentar-se els de conservació i reparació de carreteres, terminació de ponts en carreteres ja acabades que n'estan mancades, i ports, per a atendre en aquest concepte el ràpid millorament i terminació de les obres, admetent un règim més favorable i d'alguna novetat.

El pressupost del Treball augmenta en 4.613.000 pessetes, xifra fàcil d'aplicar si es pensa com és necessari atendre a reformes socials, les derivacions dels quals són costoses: la construcció de cases barates, el sanejament d'habitacions, el règim de retira, mutualitats i cooperatives, totes les quals organitzacions, cada dia han d'adquirir més grans desenvolupaments i indubtablement acompanyats de despeses.

Mereix especial estudi el pressupost corresponent a la Secció 13, o sia la nostra acció al Marroc, a la qual contribueixen en diverses formes els ministeris d'Estat, Guerra, Marina, Governació i Foment.

El ministeri d'Estat ha augmentat les seves despeses en aquesta Secció en la xifra de 25 milions de pessetes, representades per haver-se incorporat a aquest departament les forces de policia, dependents del Jallifa i que abans figuraven en Guerra, el cost de la qual és de 14 milions de pessetes, i la resta, de nou milions de pessetes, el constitueixen la despesa de la primera anualitat d'un pla aprovat per al desenvolupament d'obres públiques, serveis de sanitat i instrucció.

En el pressupost de la Guerra es divideixen les despeses en dues seccions: l'ordinària, de caràcter per ara permanent, encara que també susceptible de disminució, per a la qual cosa es porta la corresponent autorització a l'artículat de la llei; i el transitori o extraordinari, que es procura extingir dintre del mateix servei, endinsant la intensitat de l'acció militar en aquelles zones.

L'augment en el primer dels conceptes és xifra en 33.714.000 pessetes i obeeix en el fonamental a la mateixa sinceritat amb que es xifra a la Península el relatiu a racion, pinsos, vestuari i hospitalitat.

La despesa extraordinària es refereix a la conservació transitoria, que fluctua entre quatre i vuit mesos de l'exercici, del contingent militar de 80.000 homes, part del qual té dotació en el pressupost ordinari i no més grava la Secció 13 per plusos i gratificacions de campanya, i altra part a extingir, de l'excés de forces que en desaparèixer aquella acció militar, desapareixeria també, per no conservar-se dins del pressupost ordinari de la Península.

Aquesta despesa extraordinària és xifra en 68.805.000 pessetes.

De la mateixa manera, el pressupost de marina figura amb un augment de 2.391.000 pessetes per la més gran intensitat de la seva acció en la campanya.

El del ministeri de la Governació, apenes si té augment, i el de Foment, xifra la major despesa en 2.171.000 pessetes.

Tenim, doncs, que els augments de despeses a Guerra i Marina, en aquesta Secció 13, representen 104.800.000 pessetes, menyspreant fraccions inferiors també, en el qual es pot augmentar el de 14 milions transferits al ministeri d'Estat: en total, 118.800.000 pessetes, a la qual xifra caldrà augmentar també la de 36 milions representats per les repercussions que actualment, i en el pressupost que es presenta del ministeri de la Guerra, a la Península, té i conserva encara aquella acció militar al Marroc, essent vist, per tant, que tot això significa una xifra total de 154.800.000 de pessetes.

Si es compara aquesta xifra amb la de 618 milions de pessetes, de la despesa extraordinària d'aquests mateixos departaments de Guerra i Marina al Marroc durant el passat exercici, es veurà una notable disminució que significa amb tota claritat la modificació del procediment adoptat en la nostra acció al Marroc.

MES DELS PRESSUPOSTOS

Partint ara d'aquestes mateixes dades, trobarem que xifrat el dèficit del pressuposts venint en 380.289.000 pessetes, aquest dèficit serà disminuït per a l'exercici posterior de 1923-24 en l'import a què arriben aquestes despeses extraordinàries al Marroc, que, segons acabem de veure, continuen amb caràcter transitori en aquest pressupost per 154.800.000 pessetes, que restades dels 380.289.000, reduiran el dèficit calculat per a aquell exercici a 225.489.000 pessetes.

Aquestes xifres ensenyen, amb llur sola expressió, la possibilitat que desaparegui en aquell exercici, no solament si es té en compte els augments d'ingressos que s'hauran de derivar de les noves lleis tributàries que encara s'han de presentar al Parlament, el càlcul de les quals no ha pogut, per consegüent, ésser xifrat per a aquest exercici, sinó adhuc a l'acreixement natural en la recaptació dels tributs, a mesura que vagin desenvolupant llur eficàcia.

Deduint de tot l'exposat, que, adhuc no éssent possible fixar ara la liquidació definitiva de l'exercici 1921-22 per no trobar-se completades les dades que per a això són necessàries, com que aquesta liquidació no pot alterar essencialment co que s'avança i va donar a conèixer el Govern, el dia 18 del passat mes d'abril, els càlculs que aleshores foren exposats i sotmesos a la consideració del Govern pel ministre de Finances en presentar la reforma tributària, es troben absolutament confirmats, evitant el pessimisme que naturalment s'hauria apoderat de tots els esperits, si no s'ha-

gués interromput la marxa empresa, i que desgraciadament anava conduint a la progressiva destrucció de la normalitat de la nostra Hisenda i al seu descàndid.

Es clar que per a mantenir una esperança seriosa i fonamentada que l'anteriorment exposat es confirmi en la pràctica, es requereix una doble circumstància: la de mantenir amb caràcter permanent i definitiu, per part dels governs, una acció al Marroc encaminada exclusivament a establir i consolidar el règim del Protectorat, substituint la despesa excessiva, militar, per la que indubtablement amb més modestia sempre s'origina per al foment de les obres públiques, institucions de Sanitat i Instrucció que vagi portant i fent penetrar entre els habitants d'aquelles zones les veritables idees, comprovades per llur bondat pràctica dels avançaments civilitzadors. I és una altra condició o circumstància exigida, la de què es contingui la despesa pública en els límits traçats en les xifres pressupostades, resistint no solament les demandes, encara que de vegades legítimes, de millora per als servidors de l'Estat, sinó aquells mateixos anhels de millorament de servei, que no perdran res en ajornar llur desenvolupament fins aconseguir efectuar-lo sobre bases fermes d'una economia nacional pròspera.

Aquest Govern mantindrà l'estricta compliment d'una i altra condicional, i espera que la seva conducta, en el poc temps que porta ocupant el Poder, sigui com a garantia que, inspirant crèdit, encoratgi en totes les esperances de què sabrà complir els seus compromisos per a l'esdevenidor. Els resultats de despeses per seccions d'obligacions generals dels departaments ministerials, amb els crèdits que es sol·liciten per a 1922-23 i l'ingrés que es calcula per als mateixos, estan compendiats en el següent resum:

Despeses de caràcter permanent, 2.487.871.563 pessetes.

Ingressos ordinaris, 2.617.047.000 pessetes.

Diferència en més ingressos, pes-

setes 129.175.437.

Despeses de caràcter temporal, 443.733.422.77 pessetes.

Despeses extraordinàries del Marroc, 71.650.777.78 pessetes.

Exercicis tancats, 4.081.215.93 pessetes.

Total, 509.485.414.48 pessetes.

Diferència total en més despeses, 380.289.977.48 pessetes.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Madrid, 10, 12.30 matinalada

El comunicat oficial facilitat aquest nit al ministeri de la Guerra diu així:

«L'Alt Comissari d'Espanya al Marroc, des del zoco El Jemis, participa a aquest Ministeri, a les 21.10 del dia d'avui, el que segueix:

La columna del coronel Serrano ha recorregut la zona ocupada el dia 7, sense cap novetat, sentint-se únicament trets d'alarma de la guàrdia que volta Tafarut.

Gent de la cabila de Beni-Isset amb bandera blanca indicaren a la policia que aquesta no seria hostilitzada, car la cabilla s'havia presentat al Kaid Melali en territori de Larraix, la qual cosa coincideix amb les notícies telegràfiques que acabem de rebre del general Sanjurjo anunciant-me que anit passada es presentaren moros enemics tant de Jerva, Tartuta i Kabba de la vall del Lucus i tots els aduats de la fracció Aldaddi-Alusset, demanant la tornada de llurs famílies i bestiar.

Diu el comandant general que ha sortit el kaid Melali a conferenciar amb ells.

Les notícies que precedeixen, ajuntades a altres que rebo i a l'aspecte del camp, denoten bona disposició de les cabiles de Beni-Isset i Sumata com a conseqüència de les operacions realitzades que han desmoralitzat per complet el camp rebel, quedant únicament el focus de Tafarut, on es troba el Raisuni, voltat dels seus al·legats i gent que encara queda en la rebeldia, que és, naturalment, la més recalcitrant i disposada sens dubte a resistir fins a l'últim moment.

Al Penal i Alhucemas no hi ha més novetat que l'lleuger tifolet, que fou contestat per les nostres tropes.

A Melilla l'aviació bombardejà ahir l'emplaçament de l'artilleria enemiga a Beni-Said, aterroritzant prèviament un avi a les proximitats de Dar Quadani, la qual cosa permeté descobrir un canó no vist abans pels aviadors. Després de descobert volaren sobre all cine avions, tirant bombes, els efectes de les quals foren destruir la peça i la fortificació que la voltava.

EL «NOI DEL SUORE» I EN LERROUX

En Salvador Seguí, que aquesta tarda ha assistit al Congrés, conversant amb diversos periodistes fela constar que, com havia manifestat en

el miting de València, era rigorosament cert que ell no havia sol·licitat l'entrevista que celebrà amb el senyor Lerroux.

La cosa — dita el propi Seguí — no té importància, però ja que s'havia dit el contrari, no estava de més restablir la veritat dels fets.

EL PROJECTE DE RECOMPENSES

Aquesta tarda s'ha reunit al Congrés la comissió permanent de Guerra, per a examinar les esmenes presentades al projecte de recompenses.

S'ha refusat una esmena del senyor Rodríguez Viguri demanant que torni al poder executiu la facultat de concedir les recompenses en temps de guerra.

Ha estat rebutjada, per unanimitat, la primera part d'una altra esmena del senyor Pedregal, en la qual aquest demanava que el dictamen tornés al si de la Comissió.

Respecte de la segona part de l'esmena del senyor Senra, en la qual se sol·licita l'ascens a general de brigada del senyor Castro Girona, s'ha acordat demanar la presència del ministre de la Guerra davant la comissió perquè informi, per entendre que són contràries a la llei del 18 i que només podia resoldre's amb una declaració del Govern, puix havent-hi dues propostes contràries, totes dues amb iguals requisits, hauria d'acceptar-se la més favorable.

Així s'ha fet, i les esmenes han quedat incorporades al dictamen.

ELS AGRARIS

Dues hores han estat reunits al Congrés els diputats per les comarques agràries, per a tractar de la votació definitiva del dictamen sobre blats.

S'ha acordat ajornar la resolució fins a consultar les Cambres Agrícoles i així ho han comunicat al president de la Cambra.

ELS MALAGUENYS

Aquesta tarda s'han reunit al Congrés els representants malaguenys, convenint el pla d'actes benèfics amb què es procuraran recursos per a les víctimes del recent incendi.

NOTA BURSATIL

El Deute regulador baixa 30 cèntims en la sèrie major, en tancar a 38'95. L'Exterior i els Amortitzables, sostinguts.

En valors industrials i de crèdit, poc negoci. Els Ferrocarrils, oferts; baixant els Nords 2 pessetes i els Alacants, 1'75.

La moneda estrangera, irregular. Els francs, cedexen 10 cèntims; les llires, 15; i els Francs belgues, 15; les lliures en pugen 5; els francs suïssos, 10; i els dòlars, 4, quedant els marcs sense variació, a 2'25.

LES OPERACIONS

El ministre de la Guerra ha manifestat aquesta tarda als passadissos del Congrés, que al Marroc avui hi havia tranquil·litat, i que fins demà o passat demà no continuaran les operacions.

RECTORS DE LA DIOCESI DE LA SEU D'URGELL

De R. O. han estat aprovades les propostes presentades pel prelat de la Seu d'Urgell per al proveïment de rectors d'aquella diòcesi.

Comprenen la relació dues parròquies de terme, tres d'ascens, 23 d'entrada i cinc de rurals de primera i nou de segona.

REGISTRADOR DE LA PROPIETAT

Ha estat jubilat el registrador de la Propietat del districte d'Occident de Barcelona, don Tomás Barona Masin, per haver complert l'edat reglamentària.

Amb caràcter interí ha estat nomenat per al dit càrrec, don Albert Martínez, advocat.

LES NEGOCIACIONS AMB FRANÇA

Com es va anunciar, aquesta tarda s'han reunit al ministeri d'Estat els delegats francesos i espanyols, sota l'apresència del ministre.

S'ha tractat de solventar dificultats sorgides, esperant-se que la intervenció del ministre suavitzaria una mica la posició intransigent dels nostres col·laboradors.

Es diu que mentre els francesos, durant el curs de les negociacions, han concedit rebuixes en 60 articles, en comptes dels 44 que oferien en un principi, i arribant a reconèixer el 22 com a coeficient dels vins, i la tarifa mínima per a la mistela i licors, ultra l'oferta concreta de permetre l'entrada, amb tarifa mínima, de certs fruits exposats a perdre's, d'ençà que per la comissió hi hagués acord, sense esperar la firma o ratificació del tractat, els nostres delegats han anat disminuint les seves.

La intervenció conciliadora del senyor Práda tendeix a evitar que, en vista de la insoportable situació creada, es declari nul tot el negociat, procedint a un reajust de les partides, a més del temps perdut, se-

ria perjudicial per a tots dos països.

LES JUNTES MILITARS

Novament es torna a parlar de la qüestió de les Juntes de Defensa amb motiu de la resposta donada a la de l'arma d'infanteria per l'oficialitat del Tercer estranger i la dels regulars indígenes, els quals han expressat que ells acaten les disposicions vigents però no els reglaments inspirats per les Juntes de defensa.

En algunes es deixa entreveure que certes proposicions danyen les virtuts militars i afegixen l'entusiasme de tots els que es troben lluitant de veritat a l'Àfrica.

Com que per acord de l'arma d'infanteria s'han d'aplicar sancions als que no es sotmeten a les seves resolucions, sembla que, per no extreure la nota, els oficials d'aquesta unitat que visquin, puix des del dia 15 d'abril, data de la contestació, no és estrany que en la diària lluita, alguns hagin mort i estiguin greument ferits, seran requerits cordialment i amistosament perquè expliquin o modifiquin llur actitud.

Si no la deposen seran objecte d'un tribunal d'honor; però en el cas que hi estiguin conformes tots els d'un cos de regulars, per exemple, no és possible que aquell es constitueixi, o en aquest cas caldrà esperar que els oficials vagin sortint i siguin destinats a cos perquè es faci possible la constitució del tribunal per a procedir contra ells.

Els diaris criden l'atenció sobre l'anomalia que resultaria reunir-se en tribunal d'honor per a imposar sancions al qui manifesti que vol complir les lleis promulgades i les disposicions governatives.

ELS TELEFONS DE MADRID

Diu «La Correspondencia»: Segons les nostres notícies, l'alcalde es proposa presentar a l'Ajuntament una moció interessant que el Consell demani al Govern, fonamentant-se en textos legals, que la línia de telèfons urbans de Madrid revertís al Municipi en lloc de revertir a l'Estat.

Ens sembla encertadíssima la proposta del comte del Valle de Suchi perquè la línia telefònica urbana de Madrid és la millor d'Espanya, i en revertir al Municipi, aquest podrà abaratir el servei a tal punt, que tots els veïns de la Cort podran estar abonats.

ABD-EL-KRIM

Diu «La Correspondencia»: Novament recorre Abd-el-Krim al sistema epistolar per a parlar dels presoners que té al seu poder, però aquesta vegada fa afirmacions d'importància que mereixen ésser conegudes.

La carta ha estat rebuda pel seu amic el moro Dris-ben-Said, i aquest l'ha llegida als presoners.

Diu que aquells infortunats es troben bé de salut i que s'aten a millor a llur sosteniment que quan eren proveïts per la Creu Roja encara que mengin «muna».

Afirma també el cabdill dels rebels en la carta, que dintre del mes lluraran els presoners a persona que sigui de la seva confiança o a alguna nació estrangera, però mai al senyor Almeida, per ésser un mentider.

Donem a la publicitat aquestes conceptes de la carta d'Abd-el-Krim perquè així donarà, almenys, la seguretat a les famílies dels captius que aquests es troben relativament bé i que estan atesos, perquè fins ara aquest és l'únic mitjà de saber quelcom dels infelïcs presoners.

LES DESPULLES D'EN DATO

Madrid, 10, 2 matinalada. El Govern està fent gestions prop de la família de l'ex-president del Consell de ministres, don Eduard Dato per a aconseguir la deguda autorització amb el fi de traslladar les seves despulles al Panteó d'espanyols il·lustres.

LA REPATRIACIÓ

Melilla. — Ha començat la repatriació, marxant dos batallons de Sevilla i Extremadura i la tercera ambulància de Sanitat.

Al moll hi havia una enorme concurrència per a acomiadar els repatriats.

El general Ardanaz, el tinent coronel del batalló de Sevilla i el coronel Aldave han victorejat Espanya i el Rei, contestant amb entusiasme els soldats.

Una comissió de la Junta d'Arbitris ha dipositat flors a les tombes dels que moriren i pertanyeren a les forces que marxaven a la Península.

Els caps i oficials han estat obsequiats amb tabacs havans i les tropes expedicionàries amb un ranxo extraordinari.

Demà marxaran els húsars de Pavía i els batallons de Castella i Tetuán.

EXPLOSIÓ

València. — En un taller de pirotècnia del carrer de Churques, de Bu-

nyol, ha ocorregut una tremenda explosió, resultant greument ferits l'amo del taller, Trinitari Mancho, i els dependents Joan Manuel i Didac Martínez.

El taller ha sofert grans destroces.

Els que viatgen poden adquirir LA VEU als següents llocs:

MADRID. — Gener i C. «Minervas». Centre de subscripcions i cobraments. Tudescos, 39 i 41, baixos.

També es ven al quiosc del carrer d'Alcalá, cantó a Pellgros, de don Patrici Lujan.

A SEVILLA: Al carrer de Sierpes, 69.

A VALENCIA: A «La Correspondencia de València», Mitjana, 7 i 9.

A PERPINYA: Francesc Comellas.

A PORT-BOU: Jaume Subirana.

A LISBOA: Al Palau Conde d'Alma, da, Largo S. Domingos, 11.

A LISBOA: «Tabacaria Restauradores» i «Messegeries de la Presse», rua d'Ouro, 146.

A OPORTO: Rua Santa Catarina, 53.

A COIMBRA: L. Miquel Bombarda.

A BRAGA: Conceição da Rocha (agent).

A FUNCHAL: Jacint Figueira (agent).

A PARIS: Kiosque Franco-Italien, 16, Vaudeville, Boulevard des Capucines.

A PALMA DE MALLORCA: Gabriel Lloira, quiosc del Born, Martí Coll, Sant Domingo, 9.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

APROVECHAOS DE LA EXPERIENCIA DE UNA JOVEN ESPOSA

Enfermedades y sufrimientos curados por el Compuesto Vegetal de Lydia E. Pinkham

Plainwell Michigan. — «Tenía fuertes dolores de espalda y de cabeza que apenas podía tenerme en pie y mi embarazo fue de los más dolorosos. Podía hacer muy poco trabajo, pues a cada momento me veía obligada a sentarme, tomé las medicinas que me recetó mi Doctor, sin que por ello disminuyesen mis dolores; mi madre me recomendó tomara el Compuesto Vegetal de Lydia E. Pinkham, ya desde el primer frasco noté una mejoría hasta que pronto desaparecieron todas aquellas molestias y dolores que hacían imposible mi vida, hoy tengo un niño de ocho meses que es el retrato de la salud. También he notado que el Compuesto Vegetal ha regularizado completamente mis períodos. Desde entonces no dejo de recomendar a mis amigas que sufren esta medicina maravillosa.» — Sra. LILLIE DUGLAS, 318 Plainwell Street, Plainwell Michigan, E. U. A.

Las mujeres jóvenes que sufren como sufrió la Sra. Douglas no deben titubear un momento para tomar esta medicina compuesta únicamente de hierbas y raíces medicinales y que se llama

Compuesto vegetal Lydia E. Pinkham

Los varios y convincentes testimonios que constantemente publicamos en los periódicos, tendrían que ser una prueba suficiente para que las mujeres que sufren las dolorosas enfermedades propias de su sexo, se convencieran que hay un remedio para sus males y que éste es el Compuesto Vegetal de Lydia E. Pinkham.

Una prueba les convencerá y pondrá en evidencia que este gran remedio ha curado muchísimas más mujeres que cualquier otra medicina similar.

Si tiene Vd. alguna duda sobre la forma de emplear nuestro remedio, escriba al consultorio de la Casa Lydia E. Pinkham Medicine Co., Lynn, Mass., E. U. A., y recibirá contestación adecuada, libre de gastos. La correspondencia que se recibe en nuestro Consultorio es puramente confidencial y sólo es leída y contestada por mujeres expertas.

De venta en todas las farmacias

LLETRES I LLIBRES

ELS MARGES

Pròleg a una antologia de Jacint Verdaguer.

I III

La poesia patriòtica de Jacint Verdaguer apareix com una extensió de la seva mística. No contradiu ni romp el principi d'unitat; amb la manera més fàcil d'explicar-la és per una senzill aplicació del que hem anat coneixent més amunt.

Dins un país fort, constituït en estat i actuant normalment, la poesia patriòtica de Verdaguer, o hauria tingut un altre sentit, o no hauria trobat un públic tan unànimement entusiasta. Un poble fort no somnia sobre ell mateix. Fins el somni és per a ell una expansió d'energies: la dèria dels romàntics del Nord per Espanya i Itàlia tenia alguna cosa de conquesta, tradició una necessitat de sortir enfora d'ells mateixos, de fer-se un espectacle en què la imaginació, paral·lelament a la voluntat ja satisfeta dins l'esfera de l'acció pràctica, corregués en cert mode l'aventura a costa dels més febles.

Somni i enyor és en efecte la poesia patriòtica verdagueriana. Per un fenomen semblant al que hem vist en la seva mística, l'enyor se li no dreix i se li excita a la creació de realitats sentimentals, a través de suggestions de paisatge. Noti's com el concepte de pàtria-paisatge és íntimament romàntic. Quan Xenius observava que els anglesos són el poble que per essència no s'enyora, condemnava implícitament el patriotisme excursionista i donava una lligadura objectivista política.

Verdaguer fou el representant genial de tota una generació que tenia el culte apassionat de la història sense el sentit de la història;

tot començant fulleja lo libre del pas-

Partint d'una idea subjectiva, absoluta, inefable, mística en suma, de la pàtria, hi ajustava per dir-ho així el fet històric concret: l'adaptació o la inadaptació engendraven respectivament un optimisme o una melangia, un somni de grandesa o un somni de recança, igualment passius i infuents; que solament a una desordenada política sentimental haurien pogut estimular la voluntat.

En rigor, l'Adéu a Espanya, de Maragall, fou el despertar del somni de l'Atlàntida; i la «Oda Nova a Barcelona» una rèplica dinàmica i realista a la visió simpàtica i monumental de l'Oda verdagueriana. Amb Maragall, a la visió èpica amb tesi lírica succeïda la visió lírica del caràcter aprofundit en les seves manifestacions èpiques. Aquesta part de l'obra maragalliana — que culmina en el «Joan de Serrallonga» — corresponia a tot un nou orientament realista de la cultura catalana; si és que la cultura catalana no naixia, comptat i debatut, d'aquest nou orientament. Maragall estigué en el pont: la seva extraordinària originalitat consistí a fondre l'antic sentimentalisme amb el realisme que s'iniciava; a saber ésser alhora místic i orientador, cantor visionari i definidor moral.

Característic dins la poesia patriòtica de Verdaguer és el famós romanç de D. Jaume a Sant Jeroni. Tota la seva concepció mística de la pàtria s'hi troba resumida. La pàtria és per a ell la possessió d'un paisatge per dret diví; dels béns anticipats en la terra, aquesta possessió és la més dolça, perquè és la més íntima, per tant, la més inalienable, perquè el paisatge és l'estol comú, i com la poesia de tots els records i totes les esperances individuals i col·lectives. Essent les pàtries obra i do de Déu, Ell parla i ordena en el fons de les consciències nacionals. És en la contemplació enamorada quan els herois més clars perceben aquesta ven, quan els senyors de Déu se'ls fan més peremptoris. Colom sent revelada la seva missió a través dels murmurs eloqüents de l'Atlàntic; i D. Jaume, l'heroi simbòlic de tot el gran passat de Catalunya, dret en el cim més alt del nostre Montserrat, veu la terra plena i rica, estesa als seus peus. Verdaguer apel·la a un dels seus procediments favorits, l'enumeració paròdica a grans masses, cadascuna

d'elles, però, referida complaentment, minuciosament, a un objecte més petit, i cada vegada més familiar:

En son trono de muntanyes
té el Pireneu per redós,
per coixi verdosos boscos,
per catifa prats de flors
per on juguen i s'escorren
rivers i vivers
com per un camp de mrsagdes
anguiles de plata i or.
Del Llobregat veu les ribes,
les marjades del Besòs,
que coneix per les arbrades
com les roses per l'olor.
Los vilatges a llur vora
semblen ramats de moltons
que abeurant s'hi a la yesprada
hi esperen la llum del jorn.

Aconsegueix així un efecte progressiu de tendresa. Tot d'una l'expressió esdevé ràpida: la referència és feta de cara a la tradició: llampeja la memòria materna de Roma; l'antiguitat de Catalunya és evaluada per la del món, més enllà d'ella no hi ha sinó Déu, el nom de Tarragona ens fa imaginar vagament l'home prenent possessió del recent creat paisatge per la ciutat que hi edifica; és a dir, fundant la pàtria:

Llena li parla de Lleida,
que el graner de Roma fou;
Albiol, de Tarragona,
tan antiga com el món.

Una sensació de grandesa s'afegeix així a la de tendresa anteriorment donada; totes dues omplint el cor de D. Jaume, desordenen en una cànida hiperbole d'enamorat, mena de programa màxim de la política sentimental:

— Què puc fer per ma estimada?
— va dient tot amorós,
— si del cel vol una estrella
des d'ací l'abasto jo.

Si Verdaguer hagués estat capaç de la reacció d'ironia que aquestes paraules fan apuntar en el llegidor d'avui, ja no hauria estat Verdaguer. Però la Providència, més realista, corregeix l'impetu del joventut monarca, i li notifica una visió perfectament pràctica: la conquesta de Mallorca i València.

En conjunt, la poesia patriòtica de Verdaguer ve a formar una desolada geografia, sentimental de Catalunya. Entorn de la idea d'aquesta, la cristallització té lloc com en la seva mística entorn de la imatge esmuntada de l'Amat. «Canigó» és en aquest sentit la seva obra més vasta i més sostinguda. El paisatge s'anima d'il·lusions i de llegendes: pomposes, però disperses les de la Catalunya pagana; les de la Catalunya nova, confirmada, per dir-ho així, en les monestirs pireneus — enyoradisses, íntimes, però plenes d'una viva llum matinal: sobretot unificades per la idea cristiana, ja que per virtut d'aquesta Verdaguer, sincer providencialista, creu que s'és plasmada Catalunya en la seva forma històrica. Però també en el paisatge és feta sentir aquesta major naixença: amb les gorges i les fades que fugen esporugides a l'avang de la cruïlla, s'esvaeix l'encís antropomòrfic, sensual, de la natura; el paisatge deixa d'ésser místic, i amb els cloquers, sentinelles avançats de l'eternitat, esdevé simbòlic.

A la poesia patriòtica de Verdaguer retrobem, més aparegut encara, la simplicitat hiperbòlica de la seva mística. Verdaguer, quan és retòric, ho és sense malícia, per un resultat mecànic del treball de la seva imaginació enderiada a ponderar en ho o en dolent els objectes. Esdevé retòric no perquè pensi en un seu públic, sinó tot sol davant els seus somnis, perquè la seva fantasia el serveix massa pròdigament, massa detalladament, perquè en el fons és un rústic genial que, divinament admes a l'espectacle del cosmos en renou, de la història en la seva unitat transcendental, de la llegenda heroica en els seus episodis més directament interessants encara, troba els punts de referència per a suggerir la grandesa que l'admira, en les visions inoblidables de la seva rosalia nativa, o en la corruia frase feta o en les dades erudites dels seus quatre estudis. L'Atlàntida, el romanç dels Vigatans, l'oda al Pas d'Anibal, són tres obres mestres en les quals, respectivament, predominen aquestes tres aspectes del retoricisme verdaguerià.

Retoricisme que ara i adés fa pen-

sar en el Victor Hugo que els catalans hauríem pogut tenir: si l'obra més pura i més autèntica de Verdaguer, al marge de la qual queden enretirades, no ens donés la satisfacció d'haver-nos pogut passar d'aquest Victor Hugo.

Jordi MARÇ

COMENTARIS

ELS JOCS FLORALS DEL MALIGNE

XIX

El vespre del dia de la centada descrita en els capítols anteriors, el senyor Vernet, banyat de fresc i mudat amb un vestit elegantment escolat, però encara amb un deix de ressol al volt dels ulls, estava repapant en una butaca de jonc del Select, amb un plec de cartes a l'abast, i suggeria les respostes al seu secretari, qui les anotava.

El secretari s'havia posat a la tasca, i el senyor Vernet, contestant afirmacions del doctor Carbó, llança aquesta rèplica, que era un enunciat:

— La pàtria?... La pàtria és allí on es guanya.

En el buit del silenci que hi seguí hi havia com un arremorament de mirades cap a l'home fastuós i «fantasque»; alguns senyors s'hi havien acostat, en espera d'una d'aquelles rautes tan Vernet.

— Què la pàtria és allí on es guanya? — interrogà, sornaguer, el doctor Carbó. — En quin sentit?

— En tots; del dret i del revés — culta a respondre el galant home. — Dient allí on es guanya entenc allí on l'home troba guany, perfeccionament i recompensa a la seva personalitat activa.

Tots vostres són homes d'èxit i entre nos podem parlar clar. Hi ha una corrandia castellana, que la convertí a prosa, perquè en vers és massa crua, i vostè, doctor, s'enrojolaria: «El qui neix lleig i pobre, i es casa i és enganyat, si és mor i és condemnat, què li deu a Aquell d'allà dalt?». El fracassat, el «minus habens» té una situació semblant respecte a la divinitat Pàtria. I és que, al meu entendre, no en té. La pàtria és un fill de les nostres entranyes: la flor de l'èxit personal, en la vida.

La veu càlida, vivificant i activa, amb insinuacions convidadores, amb creixents passionalitat, orgue serventísim de la seva simplicitat personal, li havia aplegat al volt un ròlle de senyors. I ell continuà:

— I la pàtria és allí on es guanya en l'altre sentit, també. Si jo tinc mercats pel món on la meua influència hagi escusat la dels concurrents, aquelles terres, on siguin, són pàtria que jo m'he fet. Suposem que vostè, senyor Furest, que és fill d'aquesta comarca, el dia de demà la fa valer més, per la força de la seva voluntat al davant d'un major conreu, d'una major empresa. Des d'aleshores vostè ha imposat el seu cognom a aquesta comarca, i comença d'ésser la seva pàtria. Abans, no ho cregui.

La pàtria no és un fet de filialitat sinó de paternitat. Una migrada tradició solia presentar-la com immoble, com l'arbre de l'ombra l'ombra amb arrels a la terra. I no és així, sinó una bandera amb els colors individuals de cada home fort, i que ell clava a cada terra on pren el control. Avui aquí. Demà a Oceania.

— Però vostè, senyor Vernet, no és pas fill de l'aire. D'on és fill vostè? — va fer el doctor Carbó.

— No, me'n recordo — va fer ell irònic. — Pregunti'm més aviat d'on soc pare. Una terra que trasbalsen, una colònia que establim, els efectes de les nostres operacions pel món, els nostres navells a les mars, les nostres agències, les nostres filials pel món... tot això és la pàtria. Del que no ens hem guanyat no en diguem aquest nom; això és deixat pel jovent que no ha començat d'ésser actiu encara, i no sap què cosa és tenir res propi: els galifardeus dels llacets i les puelles pomel·listes.

Tradicció... Reivindicacions... Política nacionalista. No va malament per a consol de desfogadors, desfogador de joventuts i esbarjo demencial d'advocats, economistes i industrials.

Saïxarens protestes... rialles de menyspreu... un senyor deixà el seu lloc i tot sortint digué: «Senyors, bona nit i bona hora».

I el galant home no cedí: — La meua pàtria — deia — és el meu vigor-pare empujant el control del món, és l'èxit personal expandint-se de cada un de vostres en el seu negoci, en la seva carrera... Prou tinc un poder incalculablement més gran sobre Catalunya (ja que volen circumscure) amb una operació meua, que tots els diputats amb les seves actes.

Aquesta frase fou interpretada de mala manera, i els retrats d'egoisme individualista, de plutocràcia, bulliren entorn del senyor Vernet.

— Paraules... — va fer ell. — Ars s'escaudalitzen, però, de fet, cada un de vostres, les més hores del dia no es preocupa de res com de la seva pròpia empresa. I fan bé, perquè això, en definitiva, serà la pàtria de cada un i la de tots.

— I quan la individualitat conqueridora no pot tirar avant, perquè la xarxa d'un estat, d'una política, d'unes lleis errades, l'entrebanquen, no és necessari oposar una política a una altra, un ideal a un altre ideal, i trencar els lligams? — objectà el senyor Furest.

— Lligams? — féu el senyor Vernet. — Cap individu capacitat pel seu ram no té dret de parlar de lligams. Mai no he hagut de trencar cap d'aquests lligams per a sentir-me amo de les meves accions i els meus passos.

— Oh, vostè... senyor Vernet; vostè sembla d'una espècie apart — va fer en Casas.

— Potser si que ho sóc — va dir, fredament i burleta l'egregi intrús. En els seus ulls intel·ligents hi passaven ones llusores vermelles i se'l veia gaudint dels efectes que les seves sobtades afirmacions feien en els oients, mentre el darrer ròssec de les seves paraules s'estenia pel local en un resso esglaïat.

Tres quarts després un noiet entrava amb un telegrama i l'allargava al senyor Vernet. Ell, alçant-se, va dir al seu secretari: — Deixi'm firmar. — I després: — Vol passar endavant i dir a en Joan que tingui a punt el cotxe... I aleshores a nosaltres: — Senyors, em dispensaran... Fins que ens tornem a veure — Va sortir, agí, sempre nou, escometedor, com si tota la vida fos al dret de l'horitzó que els seus passos anaven encaratant, en espera de les seves decisions.

A DON JOAN GIRO PRAT, DAVANT DEL SEU LLIBRE: ANEMOTISMO. Una Teoria sobre la Matèria animada.

La vostra teoria, senyor Giró, té una estructura ben seguida, i encara que hi entrem prou coses que l'espiritisme tradicional ja apatronava, vos renouen el tema i l'apureu amb discreció i elegància, donant-li una esgarida silueta personal. Cosa grata, per tal com les teories han gaigut sovint a mans de la vulgaritat i de la misèria mental, lucrant del simple aspecte fantasmagòric que puguin oferir.

Veig que abordeu la teoria, estrebant ferm sobre l'il·lusori de l'autoritat dels sentits, i que libere endins accentuen aquest menyspreu dels sentits, arriben gairebé a negar realitat a la matèria. És clar que després d'això no queda altre remei que creure en el cos astral.

Sino que la vostra teoria es paga de tenir per mentora la ciència i s'agrada del tracte amb l'àtom i la cellula, i amb cada reialme de la natura. I aquí, preguntant: Amb quins sentits, amb quins instruments prou fiats aneu a parar a les vostres afirmacions científiques, si no creieu en la fidelitat dels sentits respecte a la matèria, ni del tot en la matèria?

Creu que no cal que ponderi la meua fe en la força que voluntat, superioritat mental, a simplement simplicitat d'home, tenen sobre els moviments interiors, les idees, i fins els passos en la vida, d'un altre home. Si un dia, senyor Giró, en poséssiu, amb garanties d'honoradesa, davant d'un cas pràctic d'aquesta força (experiment de suggestió o de transmissió), jo ho acceptaria, perquè en aquell fenomen no hi veuria sino una manifestació més, no gaire prodigada, i curiosa, de les forces senzilles i sublims dins de les quals vivim.

Però d'això creure'm amb autoritat per a puntualitzar l'origen primer i les venidores destinacions d'a-

quell «fluid espiritual» pels canins de la ciència, i a sostenir una participació de la mateixa essència espiritual en l'home com en la planta i en la pedra, hi ha, per a mi, un abim. Sempre em farà un efecte descastrat, híbrid, el sentir parlar de l'esperit de la molècula, o l'affirmació que «el esperit en el moment de la mort te arrastra los periatoms». Voler explicar l'esperit pels àtoms...

En ciència, com en religió, trobo d'una honradesa molt clàssica i d'una virtut superior a cap afirmació l'acte de posar el front sobre l'ara del Déu inconegut i confessar: Aquí s'atura la meua capacitat de comprendre i de deduir.

Com us la faria entendre l'antipatia estàtica entre les vostres teories i les que a mi (i no purament per fidelitat religiosa sino per una qüestió de gust) em són agradoses?

Encara que la lletra del títol digui «Matèria animada», cada full del vostre llibre es pronuncia (en co dels orígens) per «un esperit que ha pres forma». Jo prefereixo la imatge contrària: Déu inspirant del seu alè la forma de fang del cos d'Adam, com a la Bíblia; o com al plafo de la Sixtina: el Creator qui toca amb les puntes dels dits la mà penjant de l'escantada forma immòbil d'Adam, per a comunicar-li una vida d'ànima: «carn animada». I si dels orígens passem a l'ultra-vida, si vos dieu «cos astral» (encara que de vegades l'ús d'aquest terme) jo prefereixo una «carn gloriosa». La re-surrecció de la carn.

Ben cert que per a fer una vera crítica del vostre «Anemotisme», caldria tenir altres coneixements. No s'oculta, per això, a les meves llibres, modestes i tot, la coincidència, i fins simpatia, entre els principis de l'«Anemotisme» i els de l'Evolucionisme i del Darwinisme. Us invito, per tant, a notar com els principis de l'Evolucionisme i del Darwinisme han estat, i ja fa un quant temps, esblaimats sota l'adveniment de noves clars. La teoria evolucionista, aplicada a la història, ha sofert cops, dels quals n'esmentarem uns pocs. Anys abans de la gran guerra, en les aules del Col·legi de França, una ment pulcra i de consciència realista, a la línia recta ascendent d'un progrés humà indefinit grata a l'Evolucionisme i a l'«Anemotisme», hi oposava uns gràfics d'ascens — descens — ascens, en co de la història de França. El nostre Pujols, en l'Evolució i els principis immutables, ha defensat brillantment l'anti-evolucionisme. I tampoc no és menyspreable el fenomen comprovat, de com, en el mateix punt i lloc d'una civilització, el progrés en un ordre coincideix amb el declivi en un altre ordre.

També us invitaria a notar que, de la mateixa manera que la teoria de la generació espontània, que s'esblaima fins a un afanament de mort quan els secrets de la vida dels anomenats infusoris, passaren sota l'ocular del doctor Pasteur, la teoria de Darwin, com a totalitat, s'esblaima molt amb noves investigacions. Adhuc en els simples manuals de divulgació, d'Història de les races, de la fa una década, i potser més, al nom del strasburgès Schwabe, o d'altres, les afirmacions massa rectilínies frontollaven, quan, fixant-se en les marques que s'havia convingut posar com a distintiu en l'estructura dels cossos, de mesuraments i comparacions, es deduïa que entre el cos de l'home d'estructura més rudimentària i el del més ben evolucionat encara, hi havia una major afinitat que no pas entre el cos de l'home d'estructura més rudimentària i el del simi antropomorf.

EDICIONS DE L'IL·LUSTRACIÓ CATALANA

Dues novel·les: una, que comença, i una que ja és a les llibreries, surten de «L'Il·lustració Catalana». En Girbal Jaume (Eduard) amb els primers plecs de «La tragedia de cal Pere Llorc», llença un crit estrident en el camp de les nostres lletres, amb un vigor realista com cap publicació altruista l'hagi donat entre nosaltres. L'altra és una novel·la fantàstica, que emparenta En Miquel i Planas amb aquells famosos renaixentistes amants del fi moral i d'arrebossar el tema sota els veils del somni o de la fantasia. Si la sàtira no hi fos sistematitzada contra ho-

mes i institucions que estimem com cosa pròpia, posar el comentari ens fora més docil. Ara, per gràcies en abstracte que tingui l'obra, ens priva d'entrar-nos-hi la veu honesta de l'amistat. No menys honesta que la que ha fet que un autor, tot i mostrant-se dins del seu llibre afe- rat a certs principis gramaticals, ha- gi posat el títol: «El Purgatori del Bibliofil» i no pas «Lo Purgatori del Bibliofil». Tot és començar. I val a dir que no és pas aquest l'únic in- dici d'una desitjable avinença entre «Acadèmia» i «Institut».

Josep LLEONART

Rodolf Slaby

Entre la gent de lletres el nom del senyor R. G. Slaby sona amb un tim- bre tan conegut, que ningú no fa pas mostra, en sentir-lo, de la curio- sitat o estranyesa que provoquen entre els membres d'una família l'a- rribada d'una persona forastera; per- tal, solament com a periodistes, per- escampar arreu el coneixement de la seva interessant personalitat i la seva profunda i abundosa tasca, em- prenem avui la de donar-la a conèi- xer als nostres llegidors.

En R. G. Slaby, ex-catedràtic de l'Escola Superior de Comerç de Pra- ga, es dedica preferentment als estu- dis filològics i al perfecte coneixement de les llengües i literatures mo- dernes a les Universitats de Praga i de Berlín. Per la seva autoritat en filologia eslava, ha estat recentment nomenat membre de la «Society for the advancement of slavonic studies», de Nord-Amèrica. Poc abans d'escla- rar el conflicte mundial, accedint a precs dels filòlegs i catedràtics madri- lenys En Ferran Araujo, amic seu, vingué a Espanya amb el propòsit de perfeccionar-se en el coneixement del castellà, català i dialectes ibèrics, a tots els quals havia dedicat aten- ció preferent. Impossibilitat de retor- nar al seu país per mor de la gue- rra, i descobrint a la nostra ciutat un camp més espaiós per a les seves aficions, vingué a Barcelona, on aviat donà mostres del seu talent i laboriositat.

Prescindint de la seva gran activi- tat periodística, tan difícil de mesu- rar com feixugosa i esquerra, i en- sems remarcable per l'amplitud amb què la desenvolupa: articles i traduc- ciions nombrosos des de Barcelona, ultra la corresponència de la premsa espanyola, que ja a Praga havia tingut, posà en parles ibèriques obres cabdals de les literatures eslaviques i escandinaves, i en la seva llengua nadius algunes de les millors produ- ccions d'autors peninsulars.

En castellà féu primerament la ver- sió de la bella novel·la de costums txecos «L'Àvia», de B. Nemcova, es- criptora nacional de Bohèmia, i la primera traducció completa de l'ano- menada trilogia històrica de Sien- kiewicz «A sang i a foc», «Diluvi» i «Pau Volodjowski (uns treize vo- lums)». Seguiren a aquestes traduc- ciions de poemes i novel·listes russos (Puixkin, Turgenev, Tolstoi, An- dreiev...), rutens, polacs, txecs, esbo- crostes, eslovacs, eslovacs, búlgars i lusitans. Entre les d'altres escan- dinaves que prepara figuren obres de Selma Lagerlöf, Björnson, Hamsen...

En català, llengua que parla i que escriu perfectament, ha traduït per a la «Biblioteca Literària», dos volums de Puixkin, i té preparats per a la publicació en diferents editorials una sèrie de contes i novel·les, entre els quals figura la ja anomenada de B. Nemcova «L'Àvia», amb anotacions folclòriques. En col·laboració amb el poeta J. Lleó, prepara una «An- tologia eslava», amb notícies biogrà- fiques. La nostra literatura estarà en- riquida ben aviat amb traduccions de totes les llengües eslaviques, fetes pel professor Slaby, i amb obres ori- ginals referents a l'art, literatura i música txecos, i amb estudis crí- tics de les nacionalitats eslaviques. Al teatre nacional de Praga aviat es re- presentarà una traducció de «La re- ña jove», d'En Guimerà.

Així mateix, el professor Slaby es- tà encarregat de la col·laboració, en tots els assumptes que es relacionin amb el seu país, del nostre magazine «Ded d'alla» i de la «Biblioteca Es- pasa». Podríem dir que ell és aquí la personificació del seu país, el qual veu a ben amable i a Txeco-Eslo- vèquia el mistatge de les nostres activitats.

Aquest ascendent, que aquí d'es- prop hem pogut experimentar, i que li ha valgut l'esser nomenat cate- dràtic lliure a la Universitat de Bar- celona, de llengua i literatura esla- vica, ens plauria que passés la fron- ti- ra i aparegués als seus compatriotes

en la justa proporció perquè, en com- parar mèrits, li atorguessin la me- rescuda representació dels interessos espirituals txecs a Espanya; d'on a tots ens pervindria un bon guany: a la seva terra, els interessos defen- sats per un ardent patriota; a nos- altres, la influència amical, augmen- tada per l'autoritat consolar.

J. M. O.

Les Revistes

«LA REVISTA»

El sumari dels números 157 i 158 de «La Revista» és el següent: «Intel·lectuals de nit, per R. Ruca- bado. — Anàlisi dels fonaments d'una actitud nacionalista, per Joan Guxells. — Europa, Amèrica, Orient: Fets i idealismes (continuació), per R. Gay de Montellà. — Centenaris, per Cristófor de Domènec. — El seny català, per F. Culi i Verdager. — Poesia catalana: La rosa. — La vi- da. — El bes. — La mort. — El som- ni. — L'ànima, per Francesc Sitjà. — La guàrdia, per Josep S. Pons. — L'èrica francesa: Nivola, Nocturna. — Jo fui en altre temps. — Inscripció per a la tomba del poeta, per A. M. trad. — Informacions de «La Revis- ta». Entre la crítica i l'ideal, per Joan Maria Terrassa Puges, R. M. Rovira Artigas, David Crisná. — Els llibres. — Les Arts Plàstiques, per R. B. — Les Revistes».

Errades

En l'article sobre «Josep Joubert», del dia 29 d'abril, on deia «Inculpen» havia de dir «Inculquen»; on deia «guarir-nos», havia de dir «guiar-nos»; on deia «espremer», havia de dir «expressar».

La cultura comercial i el progrés econòmic de Catalunya

ACCIÓ DE L'ESCOLA D'ALTS ESTU- DIOS COMERCIALS

Organitzada per l'Associació d'An- tics Alumnes de l'Escola d'Alts Estu- dis Comercials, dona el secretari d'aquesta i professor de l'Escola Es- pecial d'Intendents Mercantils de Barcelona, don Lluís Flores Torru- ella, l'anunciada conferència sobre: «La cultura comercial i el progrés econòmic de Catalunya». — Acció de l'Escola d'Alts Estudis Comercials».

Començà amb un exordi explicatiu de l'objectiu a què respon la cam- panya iniciada per l'Associació d'An- tics Alumnes: formar un nucli d'opinió que en son dia pugui contribuir eficaçment a la realització del pla cultural de la Mancomunitat de Ca- talunya, quant a l'ensenyament com- mercial es relaciona, i detallant les gestions a realitzar a prop dels ele- ments econòmics passats a desenvol- lar el tema objecte de la conferèn- cia.

Va estudiar la influència d'una adequada i especialitzada preparació comercial en el desenvolupament de l'economia d'un país, analitzant les repercussions directes i reflexes que produeix i comentant xifres index de les poblacions escolars de diverses nacions d'Europa i dels Estats Units del Nord-Amèrica en funció de la vida econòmica dels mateixos, es- tablint interessants comparacions i conseqüències.

Examinà, a continuació, l'actual es- tat de l'ensenyament comercial a Ca- talunya, fent remarcar la inhibició del Poder Central, llevat d'una lleu i no molt afortunada actuació a Bar- celona, respecte a la qual recordà, qualques conceptes exposats pel ca- tedràtic don Pere Gual Villalbí en la seva conferència sobre «La signifi- càcia de la darrera reforma dels es- tudis mercantils».

Analitzà la tasca iniciada per la Mancomunitat de Catalunya, consi- cient de l'intima connexió entre l'en- senyament comercial i l'economia nacional, per a dotar la nostra terra de les adequades institucions cultu- rals, detallant les disciplines cientí- fiques que integren els plans d'estudi ja establerts i els a establir, formu- lant una franca i favorable opinió envers aquestes, després de comparar- les amb els que regeixen altres institucions similars de l'estranger. Fou ressaltat l'orientació altament humana i pràctica que informa l'en-

ganització dels dits ensenyaments, puix aquesta compendren, en les tu- tures Escoles locals de Comerç, un conjunt orgànic de cursos diürns i nocturns, que permetrà assolir mul- tiples coneixements especialitzats i superiors, que avui no pot adquirir un gran sector de la joventut cata- lana.

Finalitzà estudiant detingudament la maritíssima societat que ve desenro- llant l'Escola d'Alts Estudis Comer- cials sota la direcció d'una de les més fortes mentalitats del nostre món econòmic, el professor don Miquel Vidal i Guardiola, mitjançant un ben orientat pla de cursos generals i mo- nogràfics, i considerà la influència que en l'esdevenir de Catalunya tindrà la dita institució, recordant que la llibertat política dels pobles s'edifica i reforma amb la llibertat econòmica d'aquests.

El conferenciant rebé forts aplaudi- ments i felicitacions.

La Universitat

S'ha convingut que el dia 11 de juny sigui inaugurada la nova esco- la de Vil·lavi d'Onyar.

El director general s'ha dirigit al governador de Lleida perquè obli- gui l'Ajuntament de Fondarella a in- stal·lar adequadament les escoles, i també s'ha dirigit al governador de Barcelona interessant-li que obli- gui a l'Ajuntament a posar en condicions l'escola que funcionava al carrer de Maríen Aguiló, 67.

— Han estat declarades incursores en l'article 171 les mestresses Tomase Moreno, de Sagas (Barcelona), i Car- me Jureche, d'Aquesta capital.

— S'ha concedit l'excedència a la mestressa Lluïsa Gómez García, de Montmajor (Barcelona), i al mestre don Gustau Alvaro, de Montardit (Lleida).

— El marquès de Carulla ha firmat els títols de batxiller a favor dels senyors següents:

Institut de Barcelona: Donya Cri- stina Pena Vidal, donya Maria de l'As- sumptió López Suñé, don Joan Ca- sanellas Ibars, don Carles Crestar Gutiérrez, don Pere Maza Subirats, don Eusebi Mestre Rovira, don Ma- nuel Viza Rafecas, don Salvador Frederà Pal, don Víctor Hurtado Martí, don Joan Sancho Beltrán, don Francesc Marqués Soler, don Fran- cesc J. Regas Castell, don Antoni Udina Martorell.

Balears: Don Miquel Gaya Sagrera, don Miquel Capó, don Pere Flot Bar- celó.

Figueras: Donya Rosa Quintana Pafio, don Ramon Torres Huguet, don Josep Torrent Carré, don Am- brós Carrion Juan.

Girona: Donya Concepció Gener Ro- ca, don Josep Puntí Casadesu, don Joaquim Maria Fabregas Escatlar, don Martí Rourat Calió i don Lluís Tasis.

L'anarquia d'Espanya

L'actitud del Cos de Telegrafs da- vant la possibilitat del traspàs de la caducada xarxa urbana de Barcelo- na a la Mancomunitat és una dolor i una vergonya.

Jo em sento ben autoritzat per a qualificar-ho així, perquè ningú més que jo en aquest temps agitat de lluita entre egoistes i necessitats — en les algunes revoltes de la qual fatalment han pescat els agitadors d'o- fici — ha comprès i ha defensat actituds d'imposició i sindicacions de forces que la dispersió i la quèixa indivi- dual i humil hauria fet estèrils.

Acceptar reconèixer, fin saplau- dir, no és cap feblesa, com els es- perits covards creuen: ans al contra- ri, dona la base d'acontentament i força interior necessàries per a des- pres negar o castigar les ambicions que ultrapassin els límits de l'equi- tatiu.

I l'equitatiu, les consciències fran- ques saben tothora en quin punt rau: només cal escoltar-se a si mateixes.

I a n'aquí som: és una dolor i una vergonya que un cos de funcionaris s'atribueixi d'aquesta forma patriotis- mes davant de ministres i poders constituïts; entri en apassionats càl- culs econòmics i es converteixi en obstrucció d'actes i coses en gesta- ció i que no és mai ell el cridat a resoldre.

Sense noció d'acatament i obedièn- cia no hi ha govern ni nació possi- bles.

Els elements — els determinats ele- ments — que han donat l'exemple po- den estar satisfets.

Deixem a part la raó o la no raó de la cessió de l'exploatació futura

del servei barceloní a la Mancomu- nitat, a la qual abona la pràctica i l'aplaudiment general amb què fa a Catalunya — no sembla sinó que Ca- talunya no sigui terra d'Espanya — el modern servei telefònic.

No comptem — i ja és oblit! — el rosari de fracassos de l'Estat en tota mena d'empreses provincials d'aspec- te tècnic i les ambicions i ofenses al públic en la major part de col·les arrendatàries finalistes.

No diguem que precisament quan l'Estat ha de cedir o arrendar un servei com l'actual, hauria d'inven- tar-se una Mancomunitat o una em- presa que, com la Mancomunitat, pos- ses a prova una capacitat tècnica i administrativa durant un període d'anys que l'en fes digne.

Jo només vull fixar-me en la con- clusió d'atribucions, en la negació paradoxal de patriotisme que suposa sortir-se de les pròpies funcions i im- posar-se en altres esferes.

Un país on un ministre acabés to- lerant imposicions així fóra irremela- blement país perdut.

A Catalunya tenim aquell aforisme: «De l'ou al sou, del sou al bou».

On s'és vist un cos de funcionaris depenent d'un ministeri, dictar no- tes oficiosos a l'opinió, en sentit d'o- rientacions i direccions que no li in- cumberen i on s'és vist premsa que les reculli ajudant a anaritzar l'o- pinió, en lloc d'orientar-la?

Un dia es va voler sembrar Cata- lunya de sal i ja heu vist la flo- rida.

Ara es van sembrant odís i es re- colliran tempestats.

O bé arribarà, unànime, el mo- ment de dir amb sobria de volun- tat superior:

— Ja n'hi ha prou. Separen-vos del nostre camí, que nosaltres, sols ja farem el nostre.

R. SURINACH SENTIES

Obituari

ENTERRAMENTS

Na Maria Torres i Sabó de Tenas. Ha mort a l'edat de 63 anys. Demà, a les deu, Tamarit, 108, Parròquia de Lourdes, Cementiri Nou.

FUNERALS

En Josep Robert i Soler. Morí el 3 de l'actual a l'edat de 51 anys. Demà, a dos quarts d'onze, funerals a la parròquia de la Concepció.

Na Concepció Pierola de Rifà. Morí el 3 del corrent. Demà, a les deu, funerals al temple del Roser (Auzies March, 54).

La senyoreta Maria Ferran i Brosa. Morí el 15 del passat abril. Demà, a les deu, funerals a la parròquia de Sant Pere de les Puelles.

En Josep Puig i Basseda. Morí el dia 26 d'abril últim. Demà, a les deu, funerals a l'església de la Casa de Caritat.

Na Mercè Giot i Peray. Morí el 4 del corrent mes. Demà, a un quart d'onze, funerals a la parròquia de Santa Maria del Mar.

En Marçal Anguera i Macià. Morí el 20 d'abril últim, als 75 anys d'e- dat. Demà, de les deu a les dotze, misses a la capella del Sagrament de la parròquia de Sant Miquel del Port.

En Joan Perelló i Bonet. Morí el 15 del passat abril. Demà, de les deu a les dotze, misses al temple de Pom- pel·la.

ANIVERSARIS

N'Eulogi Maria del Romero i Fer- nández-Franquero. Morí l'11 de maig de 1921. Demà, misses a l'altar dels Dolors, de la parròquia de la Concepció.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

Na Carme Chillarón i Barricó de Poch. Enterrada la tarda d'avui al Cementiri Vell.

Na Maria Galobardas de Ventosa. Ha mort a l'edat de 68 anys. Enter- rada la tarda d'avui.

Na Elvira Serra i Fontanet. Enter- rada aquesta tarda al Cementiri Vell.

Na Maria Cecília Bonet i Virella de Farreró. Enterrada aquest matí.

Na Carme Janer i Borí, vídua de Soler. Ha mort a l'edat de 82 anys. Enterrada la tarda d'avui al Cementiri de Sant Gervasi.

En Jaume Trilla i Farré. Enterrat aquesta tarda al Cementiri Nou.

En Ramon Garganyà i Masallera. Ha mort a l'edat de 62 anys. Enter- rat la tarda d'avui al Cementiri Nou.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEU LA PUBLICA- CIO, AMB UN SEGELL O UNA FIR- MA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

Els Pomells de Joventut de Gràcia

Com fou anunciada, diumenge 20 celebra a l'ex-vila de Gràcia, una festa de les que deixen enyorança al cor pel molt de pressa que passen.

Al matí, plena de gom a gom l'anti- quíssima parròquia, abans Convent dels Josepets, va tenir lloc la missa de Comunió general, essent-ne cele- brant el digne senyor ecclèsià, i en- fervoritzant els bons pomellistes el reverend Jaume Escudero, coadjutor de la parròquia i conseller del Po- melli «Manellic». Al presbiteri, en llocs distingits, hi havia el directori dels Pomells de Joventut, acompanyant el senyor Folch i Torres, i la comi- sió executiva de la festa. Quatre po- mellistes durant la missa repartiren uns recordatoris molt originals.

Al Convit Eucarístic, que durà mol- ta estona, hi concorregueren multi- tud de famílies orades amb la gloriosa caputxeta blanca; i molts nens i joves amb la roja barnetina a l'espatlla.

Al migjorn, prop de les dues, es féu un acte que, conseqüència de l'Amor de Déu, fou d'enternidora plaença; s'omplí amb diversos presents els pobres vells alsats a les Germanes dels Pobres, podent veure com moltes perles d'agraïment saltaven dels ulls d'aquells homes nevats de cap, i d'aquelles heroiques Germanes que remerciaven afablement als xa- mosos pomellistes, que amb gran amor al pròxim practicaren aquell formosíssim acte de Caritat.

Es desgranà puntualment, durant la tarda, el programa assenyalat en honor de la Pàtria. A les cinc, ja vessant de per tot el local del Can- tre Moral, era tant la concurrència pertanyent a tots els estaments que volia pal·lesar llur amor a Catalunya, que s'hagueren d'habilitar pati i cor- redors per a col·locar l'assistència.

Tot el programa merescut conti- nuat aplaudiments; cal nomenar, pe- rò, la damisella Carme Nolla, del Po- melli de Joventut «Flors Carmelita- nes», qui amb l'«Encís de la Ca- putxa» fou molt distingida. Així mateix, el jove Ramon Bigas, del Po- melli «Ginebra Montserratina», tingué grans aplaudiments merescuts per son recitat «La bandera de ma terra». Clogué la primera part la colla de ba- llarins del Pomelli «Poncelles d'or», amb els seus ballats populars, treta a meravella.

En començar la segona part, cal- fer esment honorífic, de les fillanes de llur treball, de les damiselles Na Rafaela Puig, del P. de J. «Pon- cellatge Maria», i Na Mercè Barba- rroja, de «Roses de Sant Jordi». Tam- bé «bé una formidable ovació, la xa- mossa secretària del Pomelli «Roses d'amor», per la seva delicada i en- ternidora parla.

Causà l'admiració de tots el nou anyny de la comissió, per a fer ofe- na del pergamí en el qual es fa el nomenament de president honorari de tots els pomells constituïts a Gràcia a favor d'En Josep Maria Folch i Torres, i foren una nens del Pomelli «Pau i unes noies del Pomelli «Devotes de la Verge Maria».

La poesia «La llengua catalana», amb tanta majestat i gaia pronú- cia dita per Jesús Oller, del P. de J. «Fe i Pàtria», recollí immensa ovació, havent de dir-ne una altra per apa- vagar-la. Les cançons i jocs d'infants ja és cosa sabuda que agraden i hom resta embadalit davant d'un treball tan primorós per a ésser de gent pe- tita del Pomelli «Poncelles d'or».

Un nou acte conquerí l'Orfeó Mont- serrat, a càrrec del qual anava la tercera part. En acabar la cantària «Psalm 150», el propagandista catò- lic català, fill de Gràcia, En Josep Gallifa, delegat, exprés pels dinou Pomells de Joventut constituïts a la vila de Gràcia, amb sentides, vibrants i patriòtiques paraules oferí i posà a la senyera de l'Orfeó una llapada símbol de païes agrament, primo- rament laborada, dels colors pomel- listes blau i barrada; en mig dels aplaudiments de tothom, els orfeonis- tes de peu dret la remerciaren i el seu mestre Pérez Moya, amb una es- treta de mà.

Acabat el concert, entre rardoroses aplaudiments, parlà el mestre i fun- dador dels Pomells. En Josep Maria Folch i Torres, qui recomanà l'espi- ritualitat dels pomells per a fer sen- sats als homes del demà, essent in- terrumpit diverses vegades, amb forts aplaudiments, i sobretot, en aca- bar son brillant parlament. Aleshores, poble i Orfeó cantaren l'Himne dels Pomells, essent necessari el cant d'«Els Segadors», que, cantat pel de- nemerit Orfeó, fou chorejat per la multitud entusiasta que aplaudia.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

La Conferència de Gènova

Gènova, 9. — Sembla ésser que la resposta russa al memoràndum que els aliats dirigiren a la delegació russa, declara amb energia que Rússia està disposada a concertar un acord sobre els emprèstits emesos o garantitzats pel Govern dels Soviets.

La nota declara també que Rússia voldria fer honor als interessos del deute, però que aquesta bona voluntat seria inútil si els governs no concedeixen als Soviets els crèdits sol·licitats, als quals el Govern rus dels Soviets subordina totes les altres concessions.

Referent als béns privats, la resposta suggereix que se cerqui una fórmula que s'inspiren en la legislació francesa relativa a l'expropiació sota el sistema de les indemnitzacions i compensacions.

La resposta russa proposa que si les proposicions russes no fossin acceptades, la Comissió de pèrits continuï examinant la qüestió de Rússia encara després de terminada la Conferència de Gènova. — Havas.

Londres, 9. — El corresponent del «Daily News» a Gènova, diu que segons notícies de procedència russa, la contesta de la delegació al memoràndum, serà entregada avui mateix.

L'esmentat corresponent afegeix que així en els cicles francesos com entre les delegacions dels països neutrals, l'opinió es mostra cada vegada més inclinada a l'ajornament de la Conferència. — Havas.

Gènova, 9. — Segons l'opinió general, el text de la resposta de la delegació russa al memoràndum, serà entregat aquesta tarda i publicat demà.

El document, que és molt voluminós, acompanyarà una carta-entorn, la qual contindrà una afirmació de l'esperit de conciliació que anima a la Delegació russa. — Havas.

Gènova, 9. — Als centres diplomàtics, la impressió general era aquesta nit francament optimista.

Es creu que Bèlgica acceptarà la fórmula proposada pel senyor Schanzer, respecte als béns privats de Rússia. — Havas.

Paris, 10. — El Consell de ministres ha aprovat i confirmat les instruccions donades per M. Poincaré a la delegació francesa a Gènova i acordà no acceptar cap transacció, si es formulés, a la proposició modificadora l'article setè, no acceptant-se sinó el text precís que salvaguardi estrictament els drets dels subdits francesos en matèria de propietat privada. En el cas que Bèlgica acceptés una nova fórmula, França només s'hi adheriria si obtenia satisfacció completa sobre aquesta qüestió, que considera capital. — Havas.

Washington, 10. — El Gabinet ha estudiat la repercussió que tenen als Estats Units les negociacions que se segueixen a Gènova referents al problema rus i ha donat a entendre que l'actitud dels diversos Governos aliats a Gènova concorda en grans línies amb la política dels Estats Units.

Gènova, 10. — Se sap que els senyors Barthou, Lloyd George i Schanzer han començat importants converses amb els caps de les delegacions polonesa, txeco-eslovaca i romana.

Segons notícies recollides als cicles de la delegació polonesa, els senyors Skirmunt, Benes i Bratiano han defensat els nous arguments dels aliats i han ofert tots els seus esforços per aconseguir una conciliació entre els criteris de les grans potències occidentals.

També es diu en els dits cicles que el senyor Barthou insisteix incessantment en la necessitat d'arribar a una estreta solidaritat d'interessos entre les grans i petites potències, en la qual té plena confiança.

Això fa suposar que la fórmula de conciliació proposada per Schanzer serà acceptada pels senyors Skirmunt, Benes i Bratiano i quedarà redactada definitivament d'un moment a l'altre.

Una prova de la importància d'aquest acord és que el visible optimisme i l'alegria que regnava als cicles germano-russos no es manifesta ja tan ostensiblement i avui impera en ells un veritable desencant. — Havas.

Gènova, 10. — Aquest matí, a les deu i tres minuts ha estat remesa a la Secretaria de la Conferència la resposta de la delegació russa al memoràndum dels aliats.

El representant de l'Agència Havas a Gènova assegura que aquesta resposta és més intransigent del que

s'esperava en determinats cicles de la Conferència.

Aquest canvi es deu probablement al fet que la delegació russa rebé ahir a les primeres hores de la nit les últimes instruccions del Govern de Moscou, de conformitat amb les quals s'exigeix el reconeixement del principi de la nacionalització de la propietat, per part de les potències i la concessió de crèdits que s'eleva a mil milions de dòlars.

En sa conseqüència, els representants soviètics modificaren durant el curs de la nit la seva resposta en aquest sentit.

Les relacions franco-americanes

Nova York, 9. — En un banquet donat ahir en honor de l'Atorney, general de Washington i íntim amic del president de la República, Mr. Harding, senyor James Beck, aquest va pronunciar un discurs afirmant la seva convicció de que l'actual president americà, rebutjaria sempre tota política que pugui debilitar a la seva antiga i fidel aliada França. — Havas.

Londres, 9. — El senyor Poincaré va transmetre el diumenge una carta a Lord Harding, en la qual el primer ministre francès declara que el senyor Lloyd George ha estat desafortunat en estimar el veritable abast de l'actitud adoptada a Gènova per la Delegació francesa, amb motiu de l'incident belga.

Ningú a França, diu, ha oblidat els serveis prestats per Anglaterra. França no va tenir perquè elegir entre els aliats i la seva decisió la va dictar una qüestió de principi, qual és el respecte a la propietat. — Havas.

Els Japonesos a Sibèria

Wladivostok, 10. — Els japonesos han ajornat «sine die» l'evacuació dels territoris ocupats a Sibèria. — Havas.

Lloyd George i Barthou

Gènova, 10. — En la carta dirigida per Lloyd George a M. Barthou, el primer ministre anglès li prega que desmenteixi les declaracions que li atribueix un diari anglès transcribint una conversa del dissabte passat. Lloyd George diu que dona massa valor a la col·laboració franco-belga perquè pugui considerar-la poc important. Declara que la intel·ligència francesa li és necessària a Anglaterra i que ha d'evitar-se que qualsevol conflicte pugui dividir les dues democràcies en la mutua amistat de les quals està basada la pau d'Europa. — Havas.

Paris, 10. — El corresponent de l'Eco Nacional a Gènova, comunica que es troba en condicions de poder assegurar que Lloyd George ha emprat real i veritablement el llenguatge que reproduí el «Times» i que ara el primer ministre anglès s'esforça en negar, no sols amb el senyor Barthou, sinó també amb el senyor Thomson i altres personalitats de la Conferència. — Havas.

Organització pel tràfec de blanques, descoberta

Perpinyà, 9. — El comissari especial de Cerbere està sobre la pista d'una vasta organització per a la trata de blanques, la qual organització té ramificacions a París, Cuba, Barcelona i uns quants llocs de mar.

Fins ara han estat practicades quinze detencions. — Havas.

Acord polític - econòmic italo-anglès

Gènova, 9. — S'assegura que s'està elaborant entre Itàlia i Anglaterra un acord general polític i econòmic, pel qual sembla que queda garantitzada la situació d'Itàlia al Mediterrani. — Havas.

Millerand i Poincaré

Paris, 9. — El senyor Millerand ha rebut aquest matí al senyor Poincaré, parlant extensament amb ell sobre la situació exterior, principalment en la que es refereix als als treballs de la Conferència de Gènova. — Havas.

Els conservadors anglesos

Londres, 10. — Els conservadors extremistes celebraren una reunió a Caxton House, sota la presidència del duc de Northumberland.

El mariscal Wilson criticà severament la política del Govern actual a Palestina, Sèrbia, Grècia i Irlanda.

E du de Northumberland s'expressa en termes de gran energia contra el bolxevisme, el sol objectiu del qual — diu — és el d'aplastar l'imperi britànic.

Al·ludint a la Conferència de Gènova, declara que és una simple bogeria pretendre que és necessari el reconeixement de les relacions comercials amb Rússia.

Acabà el duc de Northumberland proclamant la pròxima derrota del partit de coalició, i assegurant que el sentiment conservador està cada dia més arrelat al país. — Havas.

Ministre xilè a França

Paris, 10. — Ha arribat a aquesta capital el senyor Armando Quesada, nou ministre plenipotenciari de Xile a França. — Havas.

La presidència de l'Institut internacional d'Agricultura itàlia

Roma, 9. — L'Assemblea de l'Institut internacional d'Agricultura ha elegit president i vice-president, respectivament, a l'ex-ministre italià senyor Raineri, i al comte de Montornès, espanyol. — Havas.

Els EE. UU. aproven la política aliada respecte de Rússia

Washington, 9. — El Consell de ministres, en examinar les negociacions que s'estan portant a cap a Gènova, referents al problema rus, ha estat unànime en apreciar que l'actitud dels aliats referent als soviets està conforma amb la política dels Estats Units. — Havas.

Els reis d'Anglaterra a Brussel·les

Brussel·les, 10. — S'ha celebrat, al Palau reial, el banquet de gala ofert als reis d'Anglaterra.

Als postres, el rei Albert saludà els sobirans anglesos dient que Bèlgica no oblidarà mai tot el que per ella va fer l'imperi britànic durant la guerra, tant pels pel desenvolupament de les relacions intel·lectuals, polítiques i econòmiques entre ambdós països.

Recordà seguidament els sofriments de Bèlgica i els seus esforços en l'actualitat per a la seva reconstrucció, confiant que li seran satisfetes les reparacions degudes per a, en una era de pau i treball, aconseguir l'arrecament del país.

El rei Jordi contestà que tenia la més profunda convicció que les dificultats per què avui passa Bèlgica seran ràpidament solventades, i assegurà que Bèlgica compta sempre amb les més fervoroses simpaties de la Gran Bretanya. — Havas.

Els reis d'Anglaterra a Bèlgica

Brussel·les, 9. — Els sobirans britànics han rebut aquest matí els caps de les missions diplomàtiques.

Al migdia han assistit a un esmorzar de caràcter íntim. — Havas.

Manifestacions de Chamberlain

Londres, 9. — A la Cambra dels Comuns Mr. Chamberlain ha donat compte d'unes cartes enviades per Mr. Lloyd George a M. Barthou desmentint que el primer ministre anglès hagués declarat que l'Entente franco-anglesa havia mort. El primer ministre, ha afegit Mr. Chamberlain, desitja vivament arribar a un acord entre les dues grans democràcies. També ha desmentit que Mr. Lloyd George hagués declarat que intenció concertar un acord amb Alemanya. — Havas.

Arribada de Millerand

Paris, 9. — A dos quarts de deu ha arribat M. Millerand de tornada del seu viatge a l'Àfrica del Nord. — Havas.

La premsa ianqui reconeix a França el dret d'obtenir reparacions

Nova York, 9. — El «New York Tribune» en el seu editorial proclama el dret de França a obtenir reparacions, en virtut de les clausules del Tractat de Versalles.

Després de fer constar que Alemanya acceptà, no solament el principi de les reparacions, sinó que consentí en pagar la quantitat fixada per la Comissió de Reparacions, acaba afirmant que la tesi de que Alemanya pot sotstrair-se a aquest contracte, és, no solament contrària als interessos d'Amèrica, sinó contrària també als interessos de la Humanitat. — Havas.

Soldat anglès mort a Silèsia

Breslau, 9. — La premsa d'aquesta capital dona compte que un soldat anglès que visitava els pous d'una mina fou mort pels membres d'una organització d'autoprotecció.

S'han fet nombroses detencions de suposats complicats en aquest crim. — Havas.

Londres, 9. — Telegrafen de Berlín al «Times» que el sergent de policia anglesa Storer ha estat trobat assassinat a Neudorf (Alta Silèsia). — Havas.

El repartiment de l'Alta Silèsia

Berlín, 9. — Desde Breslau telegrafen a l'Agència Wolff que la remesa de l'Alta Silèsia a Alemanya i Polònia es farà, segons totes les probabilitats, el pròxim mes de juny. — Havas.

BORSA DE BARCELONA 10 de maig de 1922

Cotització única del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa i el Mercat lliure de Valors

SESSIONS DEL DIA. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: Es fa de Nords de 63'80 a 63'90 i a 63'85, Alacants de 63'50 a 63'60 i a 63'50, Andalusos de 49'20 a 49'25 i a 49'20, i Docs a 18'65. A la tarda, a la Casa Llotja. Es fa de Nords de 63'70 a 64'35 i a 64'20, Alacants de 63'45 a 63'85 i a 63'70, Andalusos de 49'25 a 49'60 i a 49'35, Orenses de 16'70 a 16'80, i Docs de 18'80 a 19'25.

Cotització de valors tractats al comptat i no inscrits encara en el Butlletí Oficial

Barcelona Traction and Light Power 6%, a 98'50.
Barcelona Traction and Light Power 7%, a 107'50.
Barcelonesa de Navegació 6%, a 78'75.
Obligacions Espanyola Colonització 6%, a 97'00.
Elèctrica del Cinca 6%, a 78'50.
Grans Molins Bascos 6%, a 88'50.
Acers Sant Martí 7%, a 97'50.
Mines de Potassa «Suria» 7%, a 99'50.

AL COMPTAT (Reproduït del Butlletí Oficial)

Canvis estrangers		Tresor v. 5 % gener 1924. B102-10		E. Segovia		Bones E. %		
		febrer 1924	A101-50		E. Almansa	73'00	Produ. Forces M. %	
			B101-40		Almansa ad.	81'25	Reg. Llevant 6 %	
Paris, xec. publicat	53'00				Almansa no ad.	48'35	Hisp. Amer. d'E. %	
Londres, xec. publicat	23'68				Sant Joan.	83'25	Bonda	
Berlin, xec.	2'35				Alacuss.	77'50		
Viena, xec.	6'10				Oscas F.	73'25	Varies	
Roma, xec.	34'40				Alascent 1.º hipot.	57'50	Transatlantica 4 %	
Gènova, xec.	00'00				A.	68'25	Canal Urgell.	
Zurich, xec.	124'25				A.	74'50	T. Filipines 1903	
Nova York, xec.	9'435				C.	70'50	Asiad 6 %	
Corones sueques, París.	203'50				D.	70'00		
Corones sueques, Londr.	165'15				E.	73'75	Foment d'Obres.	
Dents Estat					F.	80'50	Unio Vidreza.	
Interior	A. 68'30				França 1864	51'00	Carbona Berge.	
	B. 68'10				1878	43'50	A. Regenta Ebre.	
	C. 68'10				Directes	46'75	Consal. Naval 6 %	
	D. 68'00				Orense A. E. C.	23'75	Consal. i Ferv. 6 %	
	E. 68'00				G. H. L. prior.	59'75	Asi. Cardona 6 %	
	F. 68'00				M. C. i Portugal	38'50	G. Repaduz 6 %	
	G. 68'00				Ocio i Girona	60'50	Mecanica Velutera 6 %	
	H. 68'00					2.º hip.	68'00	A. Forns Andalusia 6 %
	I. 68'00				Andalusos 1.º s.	50'00		
	J. 68'00				2.º s.	48'50		
	K. 68'00				Aux. F. C. Bessan	96'75		
	L. 68'00				Grat. Franquesa	74'75		
	M. 68'00					6 %		
	N. 68'00				Transv. St. Andreu	72'00		
	O. 68'00				F. C. Sarria 6 %	102'00		
	P. 68'00				F. C. Ostal. 6 %	85'30		
	Q. 68'00				F. C. Catalans 6 %	91'75		
	R. 68'00							
	S. 68'00							
	T. 68'00							
	U. 68'00							
	V. 68'00							
	W. 68'00							
	X. 68'00							
	Y. 68'00							
	Z. 68'00							
	AA. 68'00							
	BB. 68'00							
	CC. 68'00							
	DD. 68'00							
	EE. 68'00							
	FF. 68'00							
	GG. 68'00							
	HH. 68'00							
	II. 68'00							
	JJ. 68'00							
	KK. 68'00							
	LL. 68'00							
	MM. 68'00							
	NN. 68'00							
	OO. 68'00							
	PP. 68'00							
	QQ. 68'00							
	RR. 68'00							
	SS. 68'00							
	TT. 68'00							
	UU. 68'00							
	VV. 68'00							
	WW. 68'00							
	XX. 68'00							
	YY. 68'00							
	ZZ. 68'00							
	AAA. 68'00							
	BBB. 68'00							
	CCC. 68'00							
	DDD. 68'00							
	EEE. 68'00							
	FFF. 68'00							
	GGG. 68'00							
	HHH. 68'00							
	III. 68'00							
	JJJ. 68'00							
	KKK. 68'00							
	LLL. 68'00							
	MMM. 68'00							
	NNN. 68'00							
	OOO. 68'00							
	PPP. 68'00							
	QQQ. 68'00							
	RRR. 68'00							
	SSS. 68'00							
	TTT. 68'00							
	UUU. 68'00							
	VVV. 68'00							
	WWW. 68'00							
	XXX. 68'00							
	YYY. 68'00							
	ZZZ. 68'00							
	AAA. 68'00							
	BBB. 68'00							
	CCC. 68'00							
	DDD. 68'00							
	EEE. 68'00							
	FFF. 68'00							
	GGG. 68'00							
	HHH. 68'00							
	III. 68'00							
	JJJ. 68'00							
	KKK. 68'00							
	LLL. 68'00							
	MMM. 68'00							
	NNN. 68'00							
	OOO. 68'00							
	PPP. 68'00							
	QQQ. 68'00							
	RRR. 68'00							
	SSS. 68'00							
	TTT. 68'00							
	UUU. 68'00							
	VVV. 68'00							
	WWW. 68'00							
	XXX. 68'00							
	YYY. 68'00							
	ZZZ. 68'00							
	AAA. 68'00							
	BBB. 68'00							
	CCC. 68'00							
	DDD. 68'00							
	EEE. 68'00							
	FFF. 68'00							
	GGG. 68'00							
	HHH. 68'00							
	III. 68'00							
	JJJ. 68'00							
	KKK. 68'00							
	LLL. 68'00							
	MMM. 68'00							
	NNN. 68'00							
	OOO. 68'00							
	PPP. 68'00							
	QQQ. 68'00							
	RRR. 68'00							
	SSS. 68'00							
	TTT. 68'00							
	UUU. 68'00							
	VVV. 68'00							
	WWW. 68'00							
	XXX. 68'00							
	YYY. 68'00							
	ZZZ. 68'00							
	AAA. 68'00							
	BBB. 68'00							
	CCC. 68'00							
	DDD. 68'00							
	EEE. 68'00							
	FFF. 68'00							
	GGG. 68'00							
	HHH. 68'00							
	III. 68'00							
	JJJ. 68'00							
	KKK. 68'00							
	LLL. 68'00							
	MMM. 68'00							
	NNN. 68'00							
	OOO. 68'00							
	PPP. 68'00							
	QQQ. 68'00							
	RRR. 68'00							
	SSS. 68'00							
	TTT. 68'00							
	UUU. 68'00							
	VVV. 68'00							
	WWW. 68'00							
	XXX. 68'00							
	YYY. 68'00							
	ZZZ. 68'00							
	AAA. 68'00							
	BBB. 68'00							
	CCC. 68'00							
	DDD. 68'00							
	EEE. 68'00							
	FFF. 68'00							
	GGG. 68'00							
	HHH. 68'00							
	III. 68'00							
	JJJ. 68'00							
	KKK. 68'00							
	LLL. 68'00							
	MMM. 68'00							
	NNN. 68'00							
	OOO. 68'00							
	PPP. 68'00							
	QQQ. 68'00							
	RRR. 68'00							
	SSS. 68'00							
	TTT. 68'00							
	UUU. 68'00							
	VVV. 68'00							
	WWW. 68'00							
	XXX. 68'00							
	YYY. 68'00							
	ZZZ. 68'00							
	AAA. 68'00							
	BBB. 68'00							
	CCC. 68'00							
	DDD. 68'00							
	EEE. 68'00							
	FFF. 68'00							
	GGG. 68'00							
	HHH. 68'00							
	III. 68'00							
	JJJ. 68'00							
	KKK. 68'00							
	LLL. 68'00							
	MMM. 68'00							
	NNN. 68'00							
	OOO. 68'00							
	PPP. 68'00							
	QQQ. 68'00							
	RRR. 68'00							
	SSS. 68'00							
	TTT. 68'00							
	UUU. 68'00							
	VVV. 68'00							
	WWW. 68'00							
	XXX. 68'00							
	YYY. 68'00							
	ZZZ. 68'00							
	AAA. 68'00							
	BBB. 68'00							
	CCC. 68'00							
	DDD. 68'00							
	EEE. 68'00							
	FFF. 68'00							
	GGG. 68'00							
	HHH. 68'00							
	III. 68'00							
	JJJ. 68'00							
	KKK. 68'00							
	LLL. 68'00							
	MMM. 68'00							
	NNN. 68'00							
	OOO. 68'00							
	PPP. 68'00							
	QQQ. 68'00							
	RRR. 68'00							
	SSS. 68'00							
	TTT. 68'00							
	UUU. 68'00							
	VVV. 68'00							
	WWW. 68'00							
	XXX. 68'00							
	YYY. 68'00							
	ZZZ. 68'00							
	AAA. 68'00							
	BBB. 68'00							
	CCC. 68'00							
	DDD. 68'00							
	EEE. 68'00							
	FFF. 68'00							
	GGG. 68'00							
	HHH. 68'00							
	III. 68'00							
	JJJ. 68'00							
	KKK. 68'00							
	LLL. 68'00							
	MMM. 68'00							
	NNN. 68'00							

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALÀ D'AVISOS I NOTÍCIES

Dimercres, 10 de maig de 1922

Problema fonamental

HOMES polítics i militars d'aomenada coincideixen en assenyalar el trágic contrast que ofereix als ulls de l'observador imparcial la terrible desproporció entre els mitjans emprats a la zona espanyola del Protectorat del Marroc i els resultats aconseguits.

Aquesta enorme desproporció entre l'objectiu assolible i l'esforç esmerçat constitueix tota la tragèdia espanyola del Marroc. I és evident que aquesta tragèdia ha esdevingut un veritable pes sobre que enfosqueix tota la vida del país.

Aquesta desproporció trágica és la que no té precedents en cap de les campanyes colonials de la història del món.

Es evident que una tragèdia semblant no pot ésser atribuïda a deficiències d'execució ni d'orientació, a deficiències d'un home públic, d'un cabdill militar ni d'un partit polític. No hi ha dubte que una tragèdia semblant obceca a un ordre superior, a una trajectòria mental, a un avatar ètnic.

Caldria, doncs, una rectificació essencial, una esmena que podríem anomenar històrica. Car, mentre la mentalitat que ha presidit el procés de la decadència i de la desintegració espanyola segueixi menant els pobles peninsulars pels camins seculars de la incomprensió i la desfeta, el problema del Marroc restarà sense solució.

Aquest és el problema fonamental.

I és inútil cercar solucions arbitràries o temporals. El problema del Marroc no tindrà solució per a Espanya mentre no canviï radicalment les concepcions errònies del sector ètnic que ha dirigit secularment la política espanyola.

A Catalunya tothom veu això amb claredat inconfusible.

Es per això que nosaltres considerem inajornable aquella rectificació essencial que tantes vegades hem demanat i sense la qual tots els sacrificis, totes les generositats, totes les provatures seran debades.

Generalitat

FIRMA D'UNA ESCRITURA

El president de la Mancomunitat ha firmat avui al seu despatx del Palau de la Generalitat l'escriptura pública, concedint al Sindicat Agrícola Catòlic de Sant Isidre de Bonastre un préstec de 37.000 pessetes que tindrà sol·licitat de la Caixa de Crèdit Comunal per a destinar-lo a l'adquisició de terrenys i maquinària i a la conservació de l'edifici social. Autoritza l'acte el notari d'aquest il·lustre Col·legi don Albert Gabarro.

VISITES

Han visitat al president al seu despatx del Palau de la Generalitat: don Alexandre Politis; el reverend P. Serrera, acompanyat del vice-president de la Cambra de Comerç Italiana; els doctors Assensí Codina i Bataller, de la Institució Catalana d'Història Natural, per a fer-li remesa del volum cinquè dels treballs de l'esmentada Institució; el director del Servei de Conservació i Catalogació de Monuments, l'arquitecte don J. Martorell; el diputat a Corts don August Pl i Sureda, per a comunicar al President que ha cedit Escassany, de Buenos Aires, la remesa la Mancomunitat de Catalunya de 100.000 pessetes destinades a la construcció d'una escola al poble de Cardenera; el secretari general de l'Institut d'Estudis Catalans, don Ramon d'Alós, per a acomiadar-se en marxar alguns dies a Itàlia; el propietari de la revista "Catalunya Gràfica", senyor Guasch; don César August Torras, del Centre Excursionista de Catalunya; el director del Museu de Salí, doctor Vives; don Jaume Vinardell; don Gual de Reparaz; els diputats de la Mancomunitat senyors Noguer i Comet i Casanovas; els senyors Castells i Bosch Humet, del Comitè pro Teatre Liric Català; els senyors Jansana i Maspons, president i secretari, respectivament, de l'Institut Català de Sant Isidre; per a convidar a la festa que en commemoració del tercer centenari de la canonització del Sant tindrà lloc el vinent dia 15 a l'església del Pi, a les deu del matí, celebrant el pontifical el doctor Vidal i Barraquer, cardenal-arquebisbe de Tarragona; el senyor Arata, per a convidar a la projecció que de la pel·lícula

relativa a la República Argentina tindrà lloc el divendres que ve, a les deu de la nit, al Patiné Cinema.

COMISSIÓ PROVINCIAL

La Comissió Provincial ha despatxat els següents assumptes de la Secció de Comptes Municipals: Dictamen proposant l'aprovació i finiquit dels comptes municipals de Arenys de Munt, corresponents a l'any 1919-20; Navarres, Sant Cugat del Valles i Tiana, corresponents a l'any 1920-21. Dictamen d'aprovació dels comptes Carcelaris del partit de Manresa corresponents a l'any 1917. Dictamen d'aprovació dels comptes del Laboratori del partit de Manresa corresponents a l'any 1917. Dictamen d'aprovació dels comptes del Laboratori del partit de Vilafranca corresponents a l'any 1916.

Aquesta tarda s'ha reunit el Consell Permanent de la Mancomunitat sota la presidència del senyor Puig i Cadafalch.

Ha tornat de Madrid el diputat don Ramon Picart.

El senyor Puig i Cadafalch anirà el divendres que ve al Patiné Cinema per a presidenciar la projecció de la pel·lícula "L'Argentina", costums d'aquell país.

S'assenyala el dia 30 de maig, a les onze del matí, per a la celebració de la primera subhasta de les obres de construcció del pont sobre el torrent de "Can Jene", al camí veïnal de Sant Adrià de Besòs a Montcada, que tindrà lloc al Palau de la Generalitat. Els plecs per a optar a la subhasta s'admetran fins a les dotze del matí del dia precedent al de la celebració d'aquesta. El pressupost de contracte importa 65.267,86 pessetes, ascendint a 3.263,39 pessetes, la fiança provisional que hauran de constituir els licitadors per a pendre part a la subhasta. El termini d'execució dels treballs és de sis mesos.

El projecte, plec de condicions, model de proposta i disposicions relatives a la forma de presentació estaran de manifest al Negociat de Carreteres, Camins i Ponts de la Mancomunitat de Catalunya, tots els dies feiners, a hores hàbils d'oficina.

Anotacions La Unió Jurídica Catalana

Per la pietat i la cultura

Cada vegada que un germà nostre puja al patibul, la seva ombra fatídica s'allargassa damunt les pàgines de la premsa d'una manera horrible. Tots els moviments, tots els visatges de la cara, totes les angúnies del desgraciat que va a morir són reproduïts amb un ensayament cruel, amb una fruïció despiatada.

Aquest post-espectacle s'hauria d'acabar. Abans de l'execució, cap gestió, cap clam a favor dels condemnats ens semblen prou. La pietat, com totes les virtuts, no pot tenir límits. Però ha d'ésser una pietat autèntica, una pietat que obri «per se» i no amb mires egoistes, una pietat que sigui superior als ocellots que esperen l'hora de la mort per a fer la presa.

Repereu que es tracta, quasi sempre, de morts vilipendioses, de morts de les quals no ens pot esdevenir més que una exemplaritat diem-ne negativa. Es clar, doncs, que altra cosa recomanariem, si es tractava, posem per cas, d'una execució en holocaust de la religió o de la pàtria.

Difícilment seria premsa podrà parlar contra els espectacles bàrbars, mentre ella no sapiga servir la civilització, donant compte de fets com els que comentem amb notes breus per l'estil aquesta:

«Ahir fou executat... Germans, diem-li un Parenostre.»

BLAI

Les Idees i les Imatges

AL MARGE D'UN DISCURS RECENT

Suara. En Jaume Bofill i Mallas — en la VI Festa anual de l'Institut d'Estudis Catalans — feu una apologia de l'Orfèol, en alt grau pregona i polidíssima alhora.

Sigui's permesa, però, una lleu objecció al marge.

L'orador, tanmateix, exagera un xic la complaença pel seu art.

Hon hi sentia massa, a flor de frase, el to satisfet i l'urc subtil de l'amant correspost.

JOSEP MARIA JUNOY

L'Orfèol Català a Sallent

Ens comuniquen de Sallent que de dia en dia creix l'entusiasme per l'anada a aquella vila de la nostra primera entitat coral.

Tant a la vila com als altres pobles de la rodalia tothom parla d'aquest esdeveniment artístic i patriòtic, que per les noves que tenim serà veritablement insòlit. Per la seva part, els sallentins commemoraran aquesta festa d'art amb tota dignitat i pompa, havent-se publicat amb tal motiu per l'Orfèol Sallentí un bellíssim número extraordinari de la seva Revista, en el qual, ultra notables treballs de conegudes firmes, conté gran profusió d'il·lustracions i gravats, tots dedicats al gloriós Orfèol Català.

Per al trasllat de la massa coral s'ha organitzat un tren especial que sortirà a les sis del matí del vinent diumenge, dia 14. Els expedicionaris tornaran a Barcelona el mateix diumenge, a les nou del vespre.

La Comissió organitzadora ens prega que fem públic que si els sallentins residents a Barcelona o bé algun soci de l'Orfèol vol ajuntar-se a l'expedició pot fer-ho donant-ne avis abans del migdia del divendres a la consergeria de l'entitat.

Ultra el concert de la tarda, l'Orfèol canterà al matí a l'església i a la plaça, perquè tot el poble pugui fruit de les seves incomparables execucions.

Ha estat tramès a l'il·lustre President de la Mancomunitat de Catalunya, don Josep Puig i Cadafalch, el document que donem a continuació, fent-li oferiment de la presidència d'honor d'aquest important organisme:

Excel·lentíssim senyor.

La vida ordenada i pròspera de tota persona moral requereix imperativament dues condicions, o sigui la primera: la regularitat, estabilitat i desenvolupament de les seves relacions i activitats jurídiques, i la segona: la seguretat de la seva aplicació pràctica a les relacions normals de la vida. Solament així és concebuda la idea de justícia que dona a cadascú ço que li pertoca, ja reduint a fórmula i norma les relacions jurídiques mateixes, ja fent complir coactivament els seus efectes.

No cal demostrar per ésser un axioma que d'igual manera que cada individu té la seva pròpia i natural activitat dins del gran complex de la societat humana, elabora cada poble en el que té de peculiar i podria dir-se personal de la col·lectivitat concreta el seu propi dret sota els dos aspectes necessaris perquè justícia sigui feta, per la llei pròpia i pels tribunals i organismes tècnics encarregats de definir-la i pràcticament aplicarla.

El dret dins de les normes immutables de la justícia es modifica com la mateixa vida una i múltiple ensems, i d'aquí la necessitat d'establir com a base primera, que no pot formular-se de manera apriorística i immutable en els articles d'un Codi, per perfecte que sigui, i que de res serviria sense la facultat d'adaptar-lo a les noves necessitats sentides.

Tota nació, tota col·lectivitat humana posada per Déu al món per a constituir un poble necessitat per tant, dues facultats: la legislativa, la de determinar el propi dret, i la que en sentit ample es podria anomenar la facultat judicial, o de magistratura encarregat d'aplicarla.

I Catalunya resta fa dos segles privada d'una i altra facultat.

Quant a la Llei, des de 1702 ha estat estroncada la font de les nostres Corts i el dret no ha pogut continuar éssent elaborat i modificat segons les necessitats del poble.

Els Tribunals i organismes jurídics, per altra banda, cal dir-ho francament d'una vegada, no són catalans, ni estan compenetrats amb el Dret que haurien d'aplicar, i moltes vegades el precisióisme tècnic d'una cultura merament teòrica porta la pitjor de les conseqüències, la incertesa de la llei aplicable, la incertesa per tan tde ço que veritablement és justícia.

La necessitat de posar-hi remei no és d'ara sentida, ni ara per la primera volta expressada; ja al segle XVIII quan la veu popular era intensament ofegada pel poder absolut de l'Estat a mans del «Consejo Supremo de Castilla», es féu sentir més d'una vegada. A les Corts de Cadix, aduoc acceptant el sistema unitarista, parlà també Catalunya per boca dels seus diputats i quantes vegades en el segle XIX s'ha dirigit una representació catalana al Poder públic ha tingut de formular les mateixes queixes i les mateixes aspiracions. Es, per últim, un fet notori que en ser discutida a la nostra terra la creació de la Mancomunitat Catalana, fou considerada com una de ses delegacions no de les últimes en utilitat o necessitat, la de regular el seu Dret civil.

I quin ha estat el resultat d'aquesta actuació tan llarga? Cap en absolut, tot el més s'ha obtingut una obra de defensa que ha fet necessàries totes les energies que haurien hagut d'emprar-se en la millora.

Felip V va disposar que almenys hi hagués un magistrat català i de procedència catalana en cada Sala de Justícia; el Codi civil va disposar que es mantingués intacte el règim jurídic dels pobles que a Espanya el tenien especial; avui la magistratura es proveeix per l'anomenada Llei orgànica provisional des de 1870, i obceca exclusivament a les resolucions de l'anomenat T. S., que sembla que no tingui altre objecte que imposar el Codi civil, i quan no res més, desarticlar les institucions del nostre Dret del conjunt homogeni format pels segles.

I no és difícil que els drets dels espanyols són tots, iguals, perquè la diferència de l'idioma ens posarà sempre en situació d'inferioritat per a integrar coses en la majoria en

parla un altre. No d'altra manera la peculiaritat de la nostra vida jurídica farà estèril tot remei a tota millora proposada per la Llei general.

Els resultats són prou tristos perquè calgui comentar-los; la veu dels nostres juristes i de la nostra cultura jurídica no és escoltada; les disposicions del Poder central van cada vegada desnaturalitzant més les nostres institucions més preuades, la del Notariat, per exemple, perilla de convertir-se en un cos burocràtic de funcionaris; l'opinió pública, divorciada dels tribunals i el poble que davant d'ells ha de compareixer en la situació depriment de no poder expressar-se amb el seu propi idioma; les lleis sense respecte, els tribunals sense eficàcia, les consuetuds perdent-se per manca de qui les reculli i faci conegudes, en una paraula, la Justícia que confirma el sol, amb una vida incerta i precària, miserable. I això fóra la mateixa mort.

I encara al més vergonyós és que l'Estat espanyol, en negar al poble de Catalunya la seva facultat d'autodeterminació jurídica, no legisla tampoc per les necessitats que l'evolució constant i progrés dels temps planteja; la forma com l'Estat desaten aquelles necessitats d'eficiència cada dia. Unes vegades és el problema social que l'Estat espanyol tracta de resoldre amb mesures governamentals sense gosar tan sols iniciar llur encarrilament jurídic; altres els problemes que un fet com la guerra planteja al nostre comerç, que queda absolutament mancat de tota norma i de tota llei; altres, un fet com la suspensió de pagaments del Banc de Barcelona venen a establir en forma indiscutible que les lleis que l'Estat ens dona són insuficients i dolentes, i que un cop plantejat el conflicte, l'Estat és incapaç d'acudir a esmenar o complementar les lleis destables que té promulgades. Qual-sevol poble per civilitzar és segur que supliria millor i amb més rapidesa la manca de normes jurídiques que no pas ho fa l'Estat espanyol, i tota la seva organització de la justícia.

Evidenciar aquests fets serà objecte constant de l'actuació de la «Unió Jurídica Catalana», que ho farà com a mitjà, esgrimint-ho com a arma per a assolir els dos objectes que es proposa reivindicar, l'autodeterminació jurídica per a Catalunya i la facultat d'organitzar-se ella mateixa lliurement els organismes encarregats de fer justícia.

La situació actual, però, no ens porta al pessimisme, puix a les societats i a la vida social, els extrems moltes vegades es toquen i a l'actuació dels Poders públics s'hi contraposa la vitalitat, la cultura, el sentiment del poble català i en especial dels seus homes de Dret, que posen per damunt de tot la voluntat ferma del reconeixement de la personalitat catalana.

Per tal motiu, en formar-se la «Unió Jurídica Catalana», corporació que no obceca cap tendència ni a cap partit, en la qual tothom hi cap, i els objectius de la qual no són sinó el coneixement i progrés del nostre Dret i la defensa de la nostra vida jurídica en tots els ordres, va establir-se per precepte estatutari que la presidència d'honor correspongui a l'organisme que representa la suprema unitat de la Pàtria, el President de la Mancomunitat de Catalunya.

I aquesta presidència d'honor de la «Unió Jurídica Catalana» és la que us preguem, en nom de tots els homes de Dret amants de la Pàtria catalana, que us digueu acceptar.

Ciutat 22 d'abril de 1922. — Oriol Anguera de Sojo, F. Maspons, F. M. Masferrer, Lluís Jover.

Felicitaçió al diputat senyor Bastos

Ha estat adreçat un telegrama d'encoratjament i felicitació al diputat senyor Bastos, pel seu decidit discurs antitaurí, pronunciat al Parlament.

El dit telegrama va signat per En Galindo Torné i vint companys més de la Pensió Pullina.

AUTORITZEU LES NOTES DE LA QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

La Conferència de Gènova

En ple internacionalisme

(Del nostre enviat especial)

Tothom ha trobat desvergonyida, cínica i sense idealitat la carta de Txitxerin sobre els drets dels pobles. Aquest és un fet curiós i molt revelador de la tònica eterna del fort envers el feble.

Explicarem, però, el fet com a conseqüència d'una reunió provocada per Motta (Suïssa) i Branding (Suècia), el ministre italià Schanzer, en nom dels primers països i d'Itàlia, França, Japó, Bèlgica, Polònia i Romania, envia una carta a Txitxerin cridant-li l'atenció sobre les operacions militars repressives de l'exèrcit rus sobre Geòrgia i Txitxerin contesta amb un to irònic.

La delegació russa constata amb satisfacció l'interès que la vostra carta demostra per cercar els mitjans necessaris d'acabar les efusions de sang però creu necessari recomanar la més seriosa atenció sobre les efectives efusions de sang que es produeixen en diferents països del món. I de seguida passa a enumerar les barbaritats dels japonesos a la Sibèria oriental, les arbitrariedades dels polacs a Vilna, les monstruositats dels romanesos a Besaràbia, l'ofegament per l'ugoeslavia de Montenegro, Croàcia i Macedònia, les repressions d'Anglaterra a l'Índia i a Egipte, de França a Tunís, d'Itàlia a Trípoli, etc.

Amb quin dret vosaltres, bàrbares—ve a dir Txitxerin—em negau el dret de barbarie? No us és necessària a vosaltres la violència? Perquè em discutiu a mi, doncs, que tinc les mateixes vostres necessitats, el dret d'emprar-la? I això és tan lògic, tan acorat a les arrels de la carn i la sang, que és la mateixa vida i la mateixa evidència.

El nostre dilettantisme superposat de rodamón, ens ha fet constatar que en ambients com l'actual de Gènova, principalment en nuclis com aquesta Babel de la Casa della Stampa, hi ha variable aversió pels moviments nacionalistes. Aquest home, es diu nacionalista irlandès o nacionalista català? És un pobre senyor que hem de pliar, Déu no ha posat en el seu cap el calaixet de l'universalisme i dels grans valors universals. Però veïem, veïem... Qui pot parlar impunement avui de valors universals? Qui representa avui al món, llevat del Papa, un valor internacional, universal, pur, vivent, no trucat ni retòric? Qui és més aprop del valor universal pur, l'anglès que defensa la política del seu país a Egipte o a l'Índia, que és una política que no es pot agafar ni amb pinces o el nacionalista egipci, que defensa la llibertat del seu país de la manera que s'ha de defensar, així és, sense discutir cap procediment realista?

Jo, quan ensopago amb un senyor que es diu defensor dels valors universals, em cordo l'americana. Els esperits conceptuals, retòrics, m'ofeguen i m'assequen la gola. Prefereixo la frescor i la contradicció vivent de Txitxerin. La carta del cap de la Delegació soviètica no té esdevenidor, naturalment, en un ambient artificiosament trucat de dalt a baix com és un ambient internacionalista. El document en canvi és una peça de primera qualitat per a saber donar a l'estratègia del poble, que és en definitiva l'estratègia nacionalista, la màxima eficàcia.

Els italians durant la guerra no tingueren diplomàtics però tingueren un poeta. Fins a quin punt un poeta pot substituir amb eficàcia un diplomàtic? Els italians sembla que estan convencuts de que els resultats de la guerra no han estat compensadors del sacrifici de la intervenció. Hi ha un gran corrent que té per guia el senyor Giolitti, que creu que Itàlia hauria obtingut amb una neutralitat intel·ligent el mateix que ha obtingut amb una intervenció xoc.

Els italians menys maliciosos i menys impacients s'aconsoien de la guerra dient que l'aparició d'un bon diplomàtic no pot produir-se sense dolor, i que la guerra no sols els ha portat un diplomàtic, sinó dos. Déu n'hi dó. El comte Sforza, el senyor Schanzer, són el fruit dolorós de la guerra.

El senyor Schanzer d'origen austriac, israelita nascut a Viena, pot proporcionar dies de glòria a Itàlia. És un home «couple» i molt hàbil. L'hàbitat diplomàtic consisteix en manejar en la conversa els valors universals i fer, després, el que con-

ve més sense tenir massa en compte, les enutjoses preocupacions morals. Això ha fet darrerament el senyor Schanzer. Durant tota la Conferència ha defensat amb coratge exemplar els tòpics humanitaris i puritans, i de sota ma, saltant com el gat sobre les brases de que parlava Ramon Lull, per sobre l'ordre jurídic que regeix l'orient mediterrani, ha firmat un tractat amb els turcs. Aquest tractat és un fet consumat, ha dit asprement Chamberlain a la Cambra anglesa. «Veus aquí la lleialtat italiana», ha escrit amargat el «Times». «El tractat amb Turquia», han dit els italians — Es tan poca cosa! Quatre tonterietes comercials... No hem pogut dir que no als turcs... No serà pas el que escriu aquestes ratlles al que blasmi l'acció de Schanzer. Ni el fet d'esser avui la pasta aixuta el meu menjar i el chianti el meu beure, m'aturarien si cregués de consciència haver d'escriure contra el fet. Al contrari. En política socialista i crec que el polític ha d'esser un bandarra amb el contrari, de la mateixa manera que l'elefant ha de tenir trompa.

Lapropietat del liris internacionalista per enfortir les ambicions i els egoismes nacionals, em sembla una filigrana moral.

Aquest afer del petroli rus sobre el qual ha girat durant uns dies tota la Conferència és la venjança del realisme a tot aquest formidable esforç genovès per a donar una idealitat a la política internacional.

Cal recollir el fet, sobretot, per a tenir una idea clara de la psicologia capitalista mundial. Tres setmanes després d'haver-se convocat la Conferència de Gènova, que no hem d'oblidar que té per primer objecte la reconstrucció econòmica de Rússia, aquest objecte no havia fet ni un pas. Com que Rússia no tenia res per donar, tothom feia el distret. Els més implacables capitalistes esperaven tranquil·lament l'arribada del caos rus, i res el feia la perllongació indefinida de la fam. Els del centre estaven disposats a fer concessions, però abans volgueren conèixer la qualitat moral del govern soviètic, cosa absurda, cruel en els fons, perquè el govern dels soviets és, des del punt de vista moral, com els altres governs del món. Els de més a l'esquerra, proposaren, naturalment, allò de sempre: unes comissions, un president, un secretari, uns experts, un organisme...

Total: la cosa no marxava. Els discursos eren molt delicats, molt respectuosos, fins com la pell de bè, però a l'hora dels fets, tothom feia el distret.

Tothom féu el distret fins que els russos prometeren qualcom.

—Nosaltres podem donar unes concessions de petroli — digué Krassin. La polsaguera que s'armà, senyor! Tothom calgué agenollat davant del comissari del poble. Els més recalcitrants declararen que Rússia és el poble més desventurat del món, i que s'imposen tots els sacrificis per a alliberar-lo de les calamitats. Els altres denaren per enllestida, depressa i corrents, l'enquesta sobre la moralitat dels soviets, i acordaren que els russos són la gent més bona del món. Els de més a l'esquerra, amb un gest gens galant per a la burocràcia, acordaren protestar contra els mateixos per no haver reconegut encara els soviets.

I quin país del món no s'agenolla? Anglaterra i Holanda controïen la «Shell Transport» i la «Royal Dutch Company», que han fet una entente davant del petroli rus. Els EE. UU. controïen la «Standard Oil Company», i aquesta societat té interessos francesos representats a Gènova pel financer Einach-Eylan i el general Gassouin, i havent-se associat les concessions sueques Nobel pot competir en nombre i qualitat de concessions anteriors amb la «Shell Royal Dutch».

Caldrà, doncs, passar pel sedàs de la ironia totes les notícies oficials nascudes entorn del memoràndum a Rússia. Ni el bloc anglo-italià-neutrale defensava l'humanitarisme defensat el memoràndum ni el bloc franco-belga-yugoslavi defensava el dret romà atancant i fent surar l'esmena Seydoux. El que hi ha en el fons, són dues lluites formidables d'interessos particulars oposats, que es disputen, dis-

putant-se el petroli, la supremàcia militar del món.

I és que, com digué molt bé el senyor Faeta el dia de la sessió inaugural de la Conferència, estem en un ambient de franc i ple internacionalisme.

Gènova, maig

Josep PLA

Polítiques

L'HOMENATGE A EN MATONS

La Comissió organitzadora de l'homenatge al tinent d'alcalde del districte primer, En Martí Matons, ha ajeunat la seva celebració fins al seu complet restabliment. Són moltes les entitats adherides i de diversa significació. Es reben adhesions a l'Ateneu Democràtic Regionalista del Poble Nou i al Patronat Obrer de Sant Miquel del Port, de la Barceloneta.

ELS FERMS NACIONALISTES DE LA BARCELONETA

El dissabte propassat es féu Junta general, per a aprovar els nous Estatuts que han de regir-lo. Amb gran entusiasme foren discutits i aprovats. En virtut del renovament de càrrecs ha quedat constituït el Consell Directiu en la següent forma:

Junta Consultiva. — Salvador Parés, Esteve Cortada, Agapit Blasco, Francesc Busca i Joan Riera.

Junta Directiva. — President, Josep Alomar Estades; vice-president primer, Rafael Viladecans; vice-president segon, Josep Pujadas; vice-president tercer, Ventura Girbés; secretari general, Agustí Granada; secretari primer, Manuel Ortega; secretari segon, Alexandre Mústic; tresorer, Isidre Llauger; comptable, Rafael Llauger; bibliotecari, Lluís Ridaura; vocals. Fermí Manresa, Joan Rós, Josep Moragas, Joan Bergada i Narcís Ferrer Puig.

Després es va aprovar emetre un préstec de 60.000 pessetes per a bastir un estatge, on poder desenvolupar les activitats, que tantes vegades han demostrat els entusiastes nacionalistes de la Barceloneta, per a perseverar en l'obra patriòtica de la causa de Catalunya.

Confien en l'ajuda generosa dels fervents amants de la nostra pàtria, de Barcelona i Barceloneta, per l'èxit del projecte. Com a mostra de l'entusiasme amb que ha estat rebut cal dir que passen de vint mil pessetes les subscripcions al callu de l'iniciament.

Amb la fermesa i voluntat que posen els nostres amics de la Barceloneta en tots llurs actes és de preveure que sortiran atrosos i triomfadors del seu vital desig, en bé de la nostra causa.

Hora era que els esforços nacionalistes de la barriada marítima comptessin amb un orgue explotador, on poder estimular i seguir la seva creixença, amb la seguretat de recollir fruit abundós. Cal felicitar-los i encoratjar-los, com molt bé deia el nostre «Pob» a tan braus lluitadors.

EL CENTRE CATALÀ DE BUENOS AIRES

La Junta Directiva del Centre Català de Buenos Aires ha quedat constituïda en la següent forma:

President: Josep Maria Pichot; vice-president, Bartomeu Amengual; tresorer, Timoleó Menta; bibliotecari, Josep Murray; secretari, Manuel A. Mas; vice-secretari, Josep Riera; vocals: Eduard Casamitjana, Francesc Maristany, Ramon Martí, Francesc Puigcorbè, Emeteri Sánchez.

Del mateix Centre Català havem rebut la Memòria de la gestió realitzada durant l'any 1921.

DEFUNCIO

Ha mort el procurador dels tribuns En Jaume Trilla i Farré.

A part del seu nom com a professional havia intervingut en política, militant al partit liberal.

Els anys 1899 i 1901 presentà la seva candidatura per a regidor pel districte II, no aconseguint l'acta.

D. E. P.

«EL PENSAMIENTO ESPAÑOL»

Ha deixat de publicar-se a Madrid el diari tradicionalista «El Pensamiento Español», orgue dels amics del senyor Vázquez de Mella.

S'havia distingit per la seva violenta hostilitat contra el catalanisme i els catalanistes de tota mena.

Es requirit indispensable que les notes que ens siguin tramessas per a la publicació vinguin redactades en català i amb concisió periodística.

La festa de Pompeia

Les solemnitats que al temple de la Diagonal es dediquen a la Mare de Déu de Pompeia, resultaren molt brillants.

Com cap any abundaren les roses, oferint-ne les més notables famílies de la ciutat a totes hores de la diada.

La Comunió general passà de sis-centes persones.

A l'Ofici, solemnitat, l'església estava molt concorreguda i l'il·lustre Pare Semeria féu un sermó admirable de pensament i d'expressió, que la gent seguí commoguda i recollida. L'orador comparà la Pompeia pagana, morta com el paganism, amb la Pompeia cristiana, viva, com és viu el cristianisme, tot all essent aquell Déu que no mor. Per això Pompeia, allà i aquí, es serenta de virtut, de culte i de caritat efusiva i heroica.

A l'ofertori, la Capella de música, dirigida pel mestre Català, interpretà el meravellós «Mater amabilis» de Mozart.

A la «Súplica» de les dotze, la gentada era a vessar. Molts, exemplarment, renunciaren les cadires, per omplir més gent els espais, i drets assistien a la funció amb un recolliment solemnitat i heroic. La tercera de les sales fou una estrana, bellíssima molt notable del mestre Català.

A la tarda, altre cop l'església es veié plena. El «sub sumus» polifònic, també del mestre Català, resultà molt distingit i artístic. El sermó, ample i ple d'emoció, el predicà el P. Isidor.

L'altre era una piràmide de roses i clavells blancs, de terra fins als peus de la Verge. A la porta, les senyores de Sentmenat, Ricard, Castells, Arnós, Satriu, Seguí, Júlia Barcardi, Torras, Samà, Giral, Miró, Sierna, Cardenas, Roig, repartien roses benèfiques.

Els cavallers del Sant Sepulcre prangueren també part a la festa.

Els actes esmentats foren una demostració de la devoció que cada any més va adquirint la Verge de Pompeia.

L'actualitat social

EL GREMI DE MERCERS

La Junta local de Reformes Socials, a instància d'un escrit presentat a la dita Junta, pel Gremi de Mercers, ha dirigit una atenta comunicació als tinents d'alcalde, en el sentit que en el successiu, en autoritzar els permisos per a la venda ambulants — sempre que no siguin del ram de l'alimentació, es faci constar en els mateixos, que només la podran efectuar des de les nou del matí, a les set de la tarda, dels dies feiners, prohibint-la en absolut els diumenges.

Aquest prece té per objecte evitar el perjudici que la venda ambulants causa en l'actualitat als industrials per tenir aquests un horari fixat per la Comissió Mixta del Treball, que els obliga obrir i tancar llurs establiments a una hora determinada, en contra de les necessitats del públic, especialment a les barriades obreres; en canvi, els venedors ambulants, no reglamentats fins a la data, efectuen llurs vendes durant tot el dia, i, en conseqüència treu les que normalment podrien fer els establiments a la menuda.

ELS TREBALLS DELS MENORS

Portant-se a cap pels inspectors del treball una activa campanya sobre els menors de catorze i divuit anys ocupats en fàbriques i tallers, es recorda als patrons que per a tots els menors de divuit anys és requisit indispensable per a poder treballar al que vagin proveïts del corresponent permís patern, els impresos del qual els faciliten gratuïtament a totes les tinències d'alcaldia.

També han de tenir en compte els patrons que els menors de catorze anys no poden treballar més de sis hores diàries.

Les multes que s'imposen als infractors són de 25 a 250 pessetes per cada infracció.

Necrològica

Ahí morí, gairebé repentinament, la bondadosa senyora Carme Chillarón Barrios, esposa del periodista En Frederic Poch.

Era la tinada dona molt virtuosa, ha mort jove i deixa una nena de curta edat.

Acompanyem el company Poch en el dolor que està passant.

Municipi

MOCIONS DE FOMENT

La Comissió de Foment ha acordat, Passar a informe de la ponència una moció en la qual es proposa que es substituïxin per bombetes de 100 bugies les de 50 instal·lades a la carretera de la Font Castellana, i prolongació del carrer de Dos Rius fins al Passeig de Maragall.

Adjudicar a la Societat «Cubiertos y Tejados» el concurs per a la construcció d'un dipòsit elevador d'aigües per al regadiu al solar de la Trinitat.

Foren preses en consideració les següents mocions:

Dels senyors Anglada (don Salvador i don Enric), Tomás, Domènec i Bordas; perquè s'instal·li la lluminació necessària al carrer de Badal, entre el de Sans i la línia del ferrocarril.

Del senyor Bordas; perquè es col·loquin bombetes elèctriques al carrer de Vallespir; i que es procedeixi a l'eixamplament de la clauvergera de la riera de Tena, en el tros entre ca l'Escudé i l'Horri Nou.

Del senyor Santamaria; que havent-se fet pels hereus del senyor Riera cessió gratuïta del terreny vial necessari per a l'obertura del carrer d'Àfrica, entre el de Trobador i el de Coello, es destini la quantitat de 2.000 pessetes per a la col·locació de voreres i adop de rasants al citat carrer; i 2.000 pessetes més per a acabar la col·locació de rigoles i voreres al carrer Renaixement, entre els de Villari i Vinals.

Dels senyors Cararach i Iglesias; perquè es destinin 2.000 pessetes per a l'adquisició de grava del riu Besòs per a l'adop del ferm de carrers del Districte IX; que es formulí el pressupost per a la construcció de clauverges dels carrers de Nadal i Compañó Arenal; que es gestioni la cessió del terreny necessari per a completar l'obertura del carrer de la Solidaritat.

Del senyor Tomás; perquè es procuri l'eixamplament del ferm i bona conservació del carrer que condueix al Cementiri de Les Corts; interessant que desapareguin els obstacles que s'oposen al trànsit rotat del carrer de Morales en sa afuència a la Travessera i Riera de Magòria; que s'es tulli la manera de que sigui un fei que es prolonguin fins a la Granvia Diagonal els carrers de la barriada de Les Corts que han d'afuir a la dita via.

VISITES

Han complimentat el senyor alcalde el cap superior de la policia general Arlegui i el vescomte de Forgas.

ELS GEGANTS

La Comissió Central de l'Ajuntament ha pres els següents acords: Demanar consignació a Hisenda per la quantitat de 13.500 pessetes per a reconstruir els gegants de la ciutat.

LA CASA DE LA CIUTAT

ARTISTICA

Delegar el regidor don Martí Esteve perquè es doni una destinació adequada a l'oficina de la planta baixa de la Casa Consistorial, on en l'actualitat es venen els segells municipals, i en la qual hi ha un artesonat i unes portades d'una valua artística que mereixen ésser coneguda del públic.

LES ESCOMBRARIES

Interessar dels tinents d'alcalde, i reiterar les ordres a la guàrdia urbana perquè s'extremi la vigilància en impedir que es llença les escombraries al carrer, així com les deixalles resultants de la neteja de les botigues, que han de servir els interessats fins que passi l'escombraria de la neteja domiciliària, evitant així l'embutiment dels carrers al cap de poca estona d'haver passat la brigada encarregada de la neteja.

PER ALS FAMOLENCS RUSSOS

Que es concedeixin dos cotxes per a la capta pública que a favor dels famolencs russos se celebrà el pròxim diumenge a la barriada de Sant Martí.

LA JUNTA DE VEINS DEL CALL

Acompanyada del regidor don Martí Esteve, ha visitat a l'alcalde una representació dels veïns del carrer del Call per a oferir-li els seus respectes i al mateix temps comunicar-li que s'han constituït en comissió per a atendre a la constant cura i urbanització de la dita via.

El marquès d'Alella ha agraït l'atenció i els ha manifestat que li plau molt que es constitueixin comissió per a l'esmentada, que tendeixen a conservar el prestigi dels carrers antics, que són els que el donen a les ciutats.

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

LES NEGOCIACIONS COMERCIALS

Madrid, 10, 2 tarda.
Equivocadament es va facilitar ahir als centres oficials la notícia que el ministre d'Estat anava a presidir la reunió d'ahir vespre, celebrada pels delegats tècnics francesos i espanyols que negocien el tractat comercial. La notícia no fou exacta.

El ministre es limità a reunir ahir vespre, sota la seva presidència, la comissió de tractats espanyols, és a dir, els tècnics espanyols que formen en la Junta i que són els que gestionen negociacions no sols amb França sinó també amb Alemanya i Anglaterra.

Així, la conversa mantinguda ahir vespre pel senyor Fernández Prada amb els tècnics espanyols no sols tracta de les negociacions amb França sinó de l'estat dels treballs dels representants comercials amb les altres dues nacions.

I ja que parlem de l'estat de les negociacions, direm que les de França continuen sense avançar un pas, però no per la intransigència dels delegats espanyols, sinó per la dels francesos.

Els tècnics espanyols, de conformitat amb les instruccions rebudes, han arribat al límit de les concessions que podien fer.

No obstant, els delegats francesos es mostren intransigents, confiant que, com que la taronja pot esperar fins a últims de maig, abans d'aquesta data haurà Espanya de cedir i admetre les seves proposicions.

Està clar que el dilema és d'urgent resolució, i a ell s'agafen els comissionats francesos per a obtenir un acord satisfactori als seus interessos, però si aquest mes passa i la taronja es perd, les negociacions sofriran una transformació, puix el Govern espanyol ja no deu ni pot mantenir les concessions fetes, i les negociacions seguiran sobre altres noves bases en que siguin retirats tots o quasi tots els avantatges que ara s'ofereixen a canvi de salvar la indústria taronjera.

Les converses amb els representants d'Alemanya no han passat d'un canvi d'impressions preliminars; no obstant, s'observa en els comissionats el millor propòsit d'arribar a un ràpid i satisfactori acord.

Tampoc s'ha passat de les converses preparatòries respecte a les negociacions amb Anglaterra.

No obstant, aquestes negociacions estan detingudes mentre no es resolgui l'extrem referent al problema del carbó nacional en les relacions amb l'Anglaterra.

DE LA PRESIDENCIA

El subsecretari de la Presidència ha manifestat aquest matí que el president no havia despatxat amb el Rei.

Al seu despatx havia rebut diverses visites, entre elles la del nou governador de València, i d'una comissió de Balears.

Parlant de la denúncia formulada per alguns periòdics sobre la mort d'un mariner cognomenat Sáez, com a conseqüència de les penalitats sotmeses en ésser conduït des de Vigo a Corunya, el ministre de la Governació ha manifestat aquesta tarda que el fet de la conducció data de dos mesos, puix aquests procediments no els ha seguit cap governador en l'època de l'actual Govern.

El governador diu que el mariner Sáez fou degudament assistit.

El ministre demana informes sobre la història de l'ocorregut, i li contestaren que el governador que ordenà la conducció va fer-ho emparant-se en el Decret del senyor Barroso, el qual disposa que siguin conduïts a llurs llocs de procedència els capitans forasters.

No obstant, el ministre ha reiterat les ordres perquè el procediment no sigui aplicat.

EL CAMPIONAT DE FUTBOL

Vigo. — Regna entusiasme amb motiu de jugar-se en aquest camp el diumenge vinent el final del campionat nacional de futbol entre els equips finalistes d'Irun i Barcelona. Quasi totes les localitats estan ja demandades, principalment les il·lotges, per persones que han telegrafiat des de Madrid, Sant Sebastià, Bilbao, Barcelona i altres llocs.

També han estat demandades nombroses habitacions als hotels.

Ha quedat acabada l'extesa de la línia telefònica des del camp de joc a la central telefònica.

A petició de la Federació Nacional de Futbol hi haurà una comunicació directa des del camp amb Madrid, Barcelona, Sant Sebastià i Bilbao.

ELS ESPANYOLS A ORAN

El cònsol d'Espanya a Oran comunica que s'ha celebrat amb tota solemnitat la benedicció dels efectes que la nostra colònia a Oran regala, per subscripció, a l'exèrcit d'Àfrica, i que són: una tenda hospital capaç per a 21 ferits; un dipòsit d'aigua de 100 litres; una tenda per a operacions amb llit operatori i instrumental quirúrgic.

La benedicció fou donada pel vicari general de la diòcesi, per absència del bisbe.

NOTA DE GUERRA

Madrid, 10, 4'15 tarda.
Al ministeri d'la Guerra han facilitat la següent nota oficial:

«Es infundada l'especie de que hagin estat fets nombrosos presoners per l'enemic en les últimes operacions, com relata algun periòdic.

Aquesta apòcrifa notícia pot contribuir a una dolorosa inquietud que per bé de tots ha d'evitar-se i així ho campendrà el que equivocadament la donà.

Es inexacte igualment que els ferits de la zona de Larraix es trofin malatsos i en llocs faltats d'higiene. Molt al contrari, s'han establert quiròfans i s'han practicat delicades operacions de ventre en immillorables condicions.

Tampoc és cert que per a obtenir la Medalla de Sofrint per la Patria sigui condició forçosa la d'hospitalitzar-se en establiments militars, condició que no exigeix el reglament. Pot el ferit, segons aquest reglament, curar-se a casa o en l'establiment que li sigui més convenient.

MORT SOTPADA AL PALAU

Trobant-se al Palau el comandant d'Intendència senyor Lafuente, esperant en unió d'una comissió del dit cos, ésser rebut pel Rei, ha sofert una basca.

Quan han acudit a auxiliar-lo, s'han trobat amb què ja era cadàver.

La comissió anava a agrair al Rei la remesa de l'estadert al regiment d'Intendència.

La formaven el general Povill, un coronel, un tinent coronel, un comandant, un capità, un tinent i un alferes.

Com hem dit, quan es trobaven esperant a la galeria, sobtadament el comandant don Eduard Lafuente s'ha sentit malalt, caient pesadament a terra.

A tota pressa han acudit l'oficial major d'alabarders, un ajudant del Rei, el metge i farmacèutic del Palau i el capellà de la capella reial per a assistir-lo.

Se li han aplicat injeccions d'oli alcantorat i sinapismes.

En una llitera de la reial farmàcia ha estat traslladat a la clínica d'urgència del Bonsoqués, on els metges han certificat la defunció.

Circulen diverses versions sobre la causa de l'accident.

Els uns l'atribueixen a una angina de pit i els altres a una hemorràgia cerebral.

LA FESTA DEL NATALICI DEL PRÍNCIP D'ASTÚRIES

Al Palau s'ha dit una missa per a celebrar el natalici del príncep d'Astúries.

A la cerimònia hi han assistit la família reial i palatins.

El príncep ha fet ofrena de 16 monedes d'or, una més que els anys que complex.

En els àlbums col·locats a l'avant-cambra, han firmat el Govern, autoritats i moltes personalitats.

S'han rebut al Palau nombrosos telegrams de felicitació, entre ells un de molt afectuós de la Reina Victòria.

El príncep d'Astúries ha rebut una comissió del regiment del Rei, presidida pel seu coronel, el qual ha acudit a felicitar-lo.

La ort vestí de gala.

El Rei i el seu fill han marxat a passar la tarda al camp.

LA «GACETA»

La «Gaceta» publica: De la Presidència. — Reial decret disposant que totes les invitacions es rebuin al ministeri d'Estat perquè Espanya estigui representada en exposicions, fires, certàmens, centenaris,

etcètera, i en general en solemnitats de caràcter internacional d'iniciativa social o individual, siguin remeses pel dit departament a aquesta Presidència, perquè resolgui sobre elles.

Del Treball. — Reial ordre anunciant a les companyies navileres estrangeres que s'indiquen autoritzades per al tràfic emigratori, les patents que amb respecte a cada una d'elles s'expressen en la relació que es publica.

De Finances. — Decret autoritzant al ministre per a presentar a les Corts el projecte de llei de reforma de la contribució territorial.

SENAT

Madrid, 10, 4'15 tarda.
A tres quarts de quatre comença la sessió, presidint el senyor Sánchez de Toca i havent-hi al banc blau els ministres de Marina, Foment i Instrucció pública.

Ordre del dia.
S'aprova l'acta de la sessió anterior.

Es vota definitivament el dictamen de la comissió aprovant els comptes generals de l'Estat corresponents als anys de 1906 a 1920.

Continua el debat sobre el projecte de llei d'ordenació ferroviària.

El senyor AZQUETA consumeix el segon torn en contra.

Analitza la crisi per què travessa la indústria ferroviària, assenyalant entre les seves causes la jornada de vuit hores, l'augment dels jornals, l'elevació dels drets aranzelsaris per als materials de transports i en general la falta de política ferroviària dels Governes.

Per això entén que es comet un veritable atropell en pretendre portar a les companyies de ferrocarrils a aquest nou règim.

La implantació d'aquesta llei causarà un veritable trastorn en el règim ferroviari i no resoldrà el problema dels transports.

CONGRES

Madrid, 10, 4'15 tarda.
A dos quarts de quatre el senyor Bugallal declara oberta la sessió, trobant-se al banc blau els ministres de la Governació, Gràcia i Justícia i Treball.

S'aprova l'acta de la sessió anterior.

Precis i preguntes:
El senyor NOUGUES formula la seva més enèrgica protesta per la crueltat de les autoritats amb un individu anomenat Sáez, al qual se l'obligà a anar a peu des de Vigo a Cádiz, però en arribar a Madrid ja no pogué més; anà a l'hospital i morí.

Afegeix que ja que el Govern va desitjar el governador de Lleida per misericordiós, ho seria que castigues al de Pontevedra, el qual ordena aquestes conduccions tan cruels i horribles; i si no és ell el culpable, a qui ho sigui, puix el fet no pot quedar en la impunitat.

El ministre de la GOVERNACIÓ contesta que es tracta d'una coincidència trista i que no té res que valgui la conducció d'aquest individu, que era cuiner d'un vaixell fa poc a Vigo, i la seva mort a l'hospital de Madrid.

De totes maneres es proposa dictar una circular als governadors perquè no tingui aplicació la Reial ordre que disposa que siguin traslladats els capitans en conducció ordinària per les carteries als punts de la seva naturalesa.

El senyor NOUGUES, en rectificar, prega al Govern que adopti una interpel·lació que desenvoluparia a l'acta amb brevetat, sobre la política de persecució que les autoritats segueixen a Tortosa.

El PRESIDENT i el ministre de la GOVERNACIÓ posen algunes excuses a què s'explani avui.

El senyor NOUGUES replica que si no pot ésser avui sigui com més aviat millor, perquè a Tortosa es persegueix als obrers com si encara no estiguessin establertes les garanties constitucionals, afirmació que demotrarà quan explani la interpel·lació.

Madrid, 10, 5'15 tarda.
El PRESIDENT ofereix assenyalar data per a això, el més aviat que sigui possible.

El senyor IGLESIAS (don Emilià), recorda que en 1917 es designà una comissió d'acadèmics de la Història perquè anés a Pontevedra a comprovar, mitjançant concieñudes inveni-

guacions, que Cristòfol Colomb havia nascut allí, per consegüent l'illustre descobridor del Nou Món, per a glòria nostra, era espanyol.

Aqueixa comissió no va poder anar a Pontevedra perquè surgiren els successos de la vaga d'agost.

Excita al Govern perquè ell a la seva vegada exciti el zel dels comissionats oficials, perquè no demorin aquèix treball d'investigació qu confirmi a tot el món, el que a Pontevedra és evident.

El ministre de GRACIA I JUSTÍCIA diu que pels estudis que sobre l'assumpte ha fet, té també el convenciment que Colomb fou espanyol, i ofereix recollir el prec del senyor Iglesias amb la millor estimació.

El senyor IGLESIAS sol·licita després que com més aviat millor s'explani la interpel·lació que sobre «foros» té anunciada el senyor Portela.

El PRESIDENT diu que procurarà atendre'l.

El senyor PRIETO es dol que els governadors de Biscaia i Barcelona demorin l'aprovació dels estatuts que han presentat els oficials i pilots de la marina mercant per a associar-se.

Llegeix després fragments d'una carta de Barcelona, en la qual es relata com un grup del Sindicat Lliure es va presentar a unes obres de la companyia de ferrocarrils de M. S. A. coaccionant-les perquè cotitzessin, i en negar-se a això els obrers foren agredits a urets, produint-los dos ferits greus.

El ministre de la GOVERNACIÓ contesta oferint subsanar tots els errors de què tingui esment, puix no és estrany que n'hi hagi, després d'un tan llarg període d'andramalitat.

Fins ara s'han formulat molt poques protestes per incompliment de la d'associacions.

Quant a l'agressió, diu que els tribunals intervenen i ells aclariran el que succeï, puix en els primers moments les versions foren contràries i s'atribuí el paper d'agressors als que apareixen com agredits en la carta llegida pel senyor Prieto.

De totes maneres, el criteri del Govern és d'absoluta imparcialitat i desitja que es doni el mateix tracte a tots els que delinqueixin, siguin els que sigui.

El senyor PRIETO rectifica i diu que no es pot tenir molta confiança en les autoritats quan se sap que dan expolsat del territori nacional a un subjecte que està assenyalat amb fonament com a autor d'un fet tan abominable com l'assassinat del senyor Layret.

El ministre de la GOVERNACIÓ també rectifica, afirmant que no hi ha cap autoritat rebel a les ordres del Govern i insistint que la llei s'ha d'aplicar per igual a tots.

Continua la interpel·lació del senyor Serradell sobre el Marroc.

El senyor MONTES JOVELLAR hi intervé i diu que no s'ha d'ésser tan pessimista com ho són la majoria dels oradors que han intervingut en aquest debat.

Ell se sent optimista i assegura que als que lluiten al Marroc no els incumbeix cap responsabilitat. Ells es limitaren a fer el que se'ls manava, puix fins ara no hi hagué allí acció de protectorat, sinó acció militar exclusivament.

La responsabilitat és dels polítics que han governat i que, almenys, han incorregut en el que l'opinió els atribueix.

Ara sembla que es va a implantar una política de protectorat que constituirà una nova fase d'actuació a l'Àfrica.

Diu que a la nostra zona de protectorat hem fet bastants obres, establint granges, construint camins, etcètera. Creu que hem fet molt ara.

La Comandància general de Melilla està reconstruïda.

En uns mesos hem recuperat el que perdem en juliol i al cap d'onze anys de conquesta.

Es clar que per als d'allí i els d'aquí que senten impaciències per la repatriació haurà estat molt lentament, però si s'examina la qüestió amb serenitat es comprendrà que hem aprofitat i llempes.

Creu que l'obra de sumissió de les cabiles s'entorpeix molt des d'Espanya.

Parla de la tasca ameritòria de l'Alt Comissari.

El senyor BARRIA. — La meritòria és la del coronel Castro Girona, a qui es deu el millor que allí s'ha fet.

El senyor MONTES JOVELLAR. —

S'atribueix tot el fet al senyor Castro Girona, encara que jo reconec que ha fet molt.

El senyor BARRIA. — El que jo dic és que a Espanya no es coneix, per desgràcia, la tasca de Castro Girona, i sembla que sistemàticament se'l vol amagar a la nació.

El senyor CIERVA. — Com altres moltes coses.

El senyor MONTES JOVELLAR. — Altres caps han fet també campanyes. El senyor BARRIA. — De tot hi ha molt meritori i no sonen.

El senyor MONTES JOVELLAR creu que anem ràpidament al fi de la campanya, però no creu possible assenyalant una data fixa per aquest fi amb el sol propòsit de produir un efecte al país.

El senyor SANCHE GUERRA. — La hipòtesi sols significaria un agravi. El senyor MONTES JOVELLAR. — Convé que això quedi ben sentat. No hem d'anar amb preses que poden produir danys irreparables.

Creu vergonyós que a aquestes hores estiguin encara sense recompensar homes que com en Castro Girona, González Tubías, Millán Astray i altres.

Es cert que hi hagué culpables, però no s'ha de midar a tots pel mateix raser.

Tem que si s'observa un criteri restrictiu en l'atorgament de recompenses per als caps i oficials que lluiten al Terç i als Regulars, vingui un dia que no hi hagi oficials voluntaris per a aquestes coses.

El mateix ha de fer-se amb la ròpia, que està mal pagada i mal recompençada.

ESTRANGER

L'estat de Perossi

Roma, 10. — Els metges encarregats de dictaminar sobre l'estat de l'abat Perossi diuen que sofreix lleugera excitació, i la lucidesa d'idees es converteix, de alguns moments, en períodes de deliri, recomanant al malalt un descans absolut i l'isolament per algun temps. — Havas.

L'administració de Palestina

París, 10. — Li telegrafen a la «Chicago Tribune» des de Londres que els Estats Units i Anglaterra han arribat a un acord en els termes de les disposicions perquè els subdits d'ambdós països disfrutin d'iguals drets quan viatgin per Palestina. Aquest acord serà també signat per la Societat de les Nacions, a la qual oficialment, per resolució de la Gran Bretanya, li serà confiada l'administració a Palestina. — Havas.

La resposta alemanya

París, 10. — A última hora d'aquest matí no s'havia rebut a la Comissió de Reparacions cap comunicació oficial del Govern alemany. No obstant, s'espera que molt aviat es rebrà una nota del Reich, que estarà redactada poc més o menys en els mateixos termes que publica la premsa d'aquest matí.

Com és sabut, Alemanya ha de contestar abans del 31 d'aquest mes a la comunicació d'la Comissió de Reparacions, amb proposicions concretes relatives al control de les Finances del Reich, i l'adopció d'un nou règim fiscal, les mesures del qual foren exigides, per altra part, per la Comissió, abans d'últims de mes. — Havas.

París, 10. — Comuniquen de Berlín al «Journal» que el Govern ha redactat el text definitiu de la resposta alemanya, el qual serà lliurat avui a la comissió de reparacions.

En el dit document el Govern exposa la impossibilitat que es troba el Reich per a reunir la suma de 60 mil milions mitjançant la creació de nous impostos. No obstant, diu que Alemanya està disposada a sotmetre els aliats un plan financer susceptible d'equilibrar el pressupost interior per la reducció, inflació, aplicació i extensió dels impostos existents i els nous que han de posar-se en vigor. Respecte al pressupost exterior, proposa l'emissió d'un emprèstit internacional de 8 a 9 mil milions.

Afegeix que el Govern accepta el control fiscal pels aliats, però sota la reserva del respecte a la sobirania financiera d'Alemanya.

Acaba proposant que es faci una crida als consells de la Comissió de Reparacions quan es discuteixi la futura llei fiscal. — Havas.

Els esports

FUTBOL

DURHAM CITY A. F. C. - EUROPA

Per primera vegada en aquest any, anem a rebre la visita d'un equip professional anglès, i per cert precedit de gran fama pel seu joc de gran períit i d'irreprovable estil.

Leeds, el porter internacional i capità del Tufnell Park, que ens ha visitat novellament, ha fet manifestacions molt falagueres de la valua del Durham City, al qual ha assenyalat com un dels millors clubs professionals anglesos.

L'Europa amida, doncs, les seves forces amb un adversari molt temible, i si es confirmen en el camp, les referències que del famós equip anglès tenim, és d'esperar un altre esdeveniment esportiu que revestirà gran interès.

L'adjunta biografia, dona una nota de la potencialitat dels seus jugadors, als quals estan disposats a emportar-se'n dues victòries al seu país.

A continuació publicarem la biografia dels components del Durham City, que contendirà amb el nostre C. D. Europa.

Harri Patchet. Porter. És capità de l'equip de quatre anys i mig ençà. Jugador fort i llest, amb molta vista.

A. Hoisie. Defensa dreta, 22 anys d'edat, jugador molt llest i de gran serenitat, havent reforçat algunes vegades equips londinencs de primera línia; és el més robust de l'equip.

G. Turnbull. Defensa esquerra, 22 anys, amida 174 m. i pesa 72 k. Ràpid i molt treballador. És dels incanables. Fira el Kik amb extraordinària força.

R. Musgror. Defensa esquerra o en qualsevol lloc de mig, és un jugador elegantíssim i que exerceix molt bé el seu paper en la línia mig jugant més bé a la defensa. Ha estat sollicitat diverses vegades per l'Aston Villa. Amida 172 m., pesa 72 k. i compta 26 anys.

A. Vincent. Mig dreta, 22 anys, 170 metres, 76 k. Porta quatre anys a l'equip. És jugador seri i potent, exercint el seu paper a la perfecció, puix la seva ala és pot dir que és infranquejable.

T. Dawson. Mig centre, 18 anys, 181 m. 74 k. En poc temps ha fet una carrera esplèndida, i en ell tenen posats llurs ulls el Tottenham i Gress, pels quals ha estat invitat a jugar l'última temporada. És impetuós, llest i valent.

W. Smith. Mig esquerra, 25 anys, 176 m. Pes 63 k. De talla alta. Jugador habilitat. Defensa molt bé el goal, i és molt temerari.

W. Greatheld. Reserva mig, 23 anys. Pes 73 k. 176 m. És al referent.

J. H. Hall. Extrem dreta, 25 anys, 169 m. Pes 68 k. És molt ràpid i centra meravellosament, aprofitant moltes ocasions per a fer gols pel seu equip. Ha jugat en el Tufnell Park, d'on es passa a professional.

H. Couline. Interior dreta, 24 anys, 171 m. Pes 67 k. Jugador molt hàbil i marcador de gol de l'equip, les seves escopades són perillosíssimes, puix sempre terminen en gol. Jugador molt sollicitat.

John T. Tilson. Davanter centre, 24 anys, 175 m. 74 k. Kutador perillósíssim, puix els seus xuts són veritables canonades. Ha jugat estupendament durant aquesta temporada, havent estat molt admirat.

A. Andrews. Interior esquerra, 21 anys, 175 m. Pes 74 k. Jugador molt impetuós i vistós, sobretot en el dribling, puix el poseeix molt formos, essent els seus gols els més formosos. En aquesta temporada ha anat 32 gols per al seu club.

Joseph Wilson. Extrem esquerra, 17 anys, 175 m. 72 k. Centra a la perfecció, i dintre de poc temps el veurem jugar efectiu en un gran equip de Londres, puix el seu joc és pràctic i entusiasma.

Com es veu, tots els jugadors són joves i de gran esdevenidor, com ho proven els resultats obtinguts per al seu club, dels quals en donarem compte la setmana que ve. La seva complexió és robusta i d'una altura regular.

CAMPIONATS DE CATALUNYA DE REM

S'han rebut ja les Copes de la Mancomunitat de Catalunya, Diputació i Ajuntament, i un d'aquests dies s'exposaran en un acreditat establiment. Han començat de despatxar-se al local del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, els seients i entrades per a l'esmentada festa, essent importantíssima la demanda que s'observa enguany. Coincidint aquesta festa amb les fi-

nals del Campionat d'Espanya de Futbol a Vigo, s'establirà un servei telefonic especial per a poder tenir el corrent dels resultats que s'obtinguin, als assistents a les regates.

A proposta del Club de Mar del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, ha estat acordada per la Federació Espanyola de Societats de Rem la de qualificació del bogador Antoni Canal i Oliva, quedant, per tant, inhabilitat per a pendre part en les regates organitzades pels Clubs federats.

GRAN PREMI D'AUTOCICLES «PREMI ARMANGUE»

Està constituint un gran exit la instal·lació del tren especial de luxe que el Reial Moto Club de Catalunya ha posat per a assistir a la Gran Carrera Internacional d'Autocicles «Trofeu Armangué» que el dia 21 del corrent tindrà lloc a Tarragona, estant venut en ferm quasi tot el billetatge i excedint el nombre de peticions al de places que té l'esmentat tren, per la qual cosa es fa present que els senyors que tenen ordenat que se'ls reservi no se'ls podrà complaure per haver de despatxar-se com més aviat millor el complet de places del dit tren, en ordre de prioritat a llur presentació per a retirar els bitllets.

Augmenta d'una manera considerable la venda de lloges i altres localitats per a les Tribunes, fent prevoure la gran demanda que s'efectua, que molt abans del dia de la carrera no quedará ni un sol bitllet per a despatxar al Reial Moto Club de Catalunya.

Està satisfactoriament solucionat l'aparcament de cotxes darrera les Tribunes, havent-se obtingut un gran espai proper, on amb tota comoditat es col·locaran tots els cotxes que es presentin a Tarragona.

A les oficines del Reial Moto Club de Catalunya regna gran activitat i animació, precursora d'aquest gran esdeveniment, reunint-se els seus socis en considerable nombre de set a nou de la tarda, on es fan comentaris sobre la carrera i s'ulimen detalls per a la seva més bona organització.

EL MATCH DE TENNIS BELGICA-ESPANYA

El darrer dissabte sortiren des de Madrid cap a Brussel·les els campions espanyols senyors comte de Gomar i Manuel Alonso als quals s'ajuntaren el dilluns don Eduard Flaquer i don Josep Maria Alonso, que constituïren l'equip espanyol en l'encontre que s'està efectuant contra els representants d'aquella nació en les pistes de Leopold Club, on després s'hauran de jugar els dos campionats del món, als quals també hi estan inscrits els nostres jugadors.

De la forma que es troben el comte de Gomar i Manuel Alonso, poc hem d'afegir-hi a ço que vam dir amb ocasió de llurs novelles victòries quan l'últim match contra Anglaterra i XX Concurs Internacional. Pel que respecta a Flaquer, ens complau fer públic que de parella amb Turnbull va vèncer la parella M. Alonso-Gomar en el recent Concurs del Reial Club de Puerta de Hierro, i referent a Josep Alonso, tant la seva intervenció en els Concursos de Barcelona com en el de Madrid, permeten tenir fonamentades esperances davant els encontres formidables que s'apropen.

Abir es va rebre el primer telegrama referent al Match Belgica-Espanya, i d'ell es desprèn que el primer dia, els dos parits jugats, han estat per a Espanya altres tantes victòries, que corresponen als nostres primers Manuel Alonso i comte de Gomar en llurs encontres individuals. Esperem que en partits successius s'accentuarà la victòria del nostre equip el qual està rebent innombrables honors i atencions de la nació amiga.

Cultura

INSTITUT DE FIOLOGIA

El dilluns passat va tenir lloc la primera de les lliçons del curs «Nostres recerques sobre la sensibilitat específica del pneumogàstric pulmonar», encomanada al doctor August Pi i Sunyer, director de l'Institut.

La segona lliçó ha estat avui, a les sis de la tarda, i les altres seguiran els dies 19, 22, 25 i 29 del mes que som.

Les demostracions pràctiques seran anunciades oportunament.

Homenatge al general Arlegui

Abir al migdia, a les oficines de la Jefatura, els representants d'algunes corporacions de Barcelona se reuniren per a comunicar al general Arlegui l'acord de les autoritats i forces vives, de demanar al Rei el seu ascens a general de divisió per la gestió política-social que ha realitzat en el càrrec de cap superior de policia.

El president del Foment del Treball Nacional, senyor Sert, després de pronunciar eloqüents frases d'elogi al general Arlegui va llegir el missatge que les autoritats i forces vives eleven a Sa Majestat el Rei, demanant el seu ascens a general de divisió.

El general Arlegui contestà llegint unes paraules, agraint l'homenatge que se li retia.

Recorda com estava Barcelona l'any 1919, com està al present i les facilitats que per a la seva gestió li donaren dos governadors: el comte de Salviaterra i el general Martínez Anido. A aquests — dignes i al personal subaltern, que en compliment de llur deure va perdre llur existència, dedicà la principal part de l'homenatge.

El governador civil, en breus frases, es congratula de l'homenatge que es tributava al general Arlegui, per entendre que era just i merescut.

Els que signen el missatge són:

Foment del Treball Nacional, Corporació Oficial de Barcelona, integrada per 50 Agrupacions productores i 49 corporacions associades; Domènec Sert; Cambra Oficial de la Indústria, Barcelona; el comte de Caralt; Cambra del Comerç i de la Navegació, Barcelona; Joaquim Cabot; Associació de Navilers del Mediterrani; Pere Garcias; Cambra Agrícola, Barcelona; Carles de Fortuny; Cambra Oficial de la Propietat; Joan Mas Yebra; Liga de Defensa Industrial i Comercial, Barcelona; Ferran Marco; Cambra Oficial del Llibre, Barcelona; Marian Viada; Centre de Cereals, Liegums i llurs derivats, Corporació Oficial; Joan Ros; Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa de Barcelona; Joan Marsal; Circol de la Unió Mercantil Hispano-Americana; Josep Roman; Circol d'Asseguradors, Barcelona;

Manuel Fernández; Associació de Comerciants Importadors i Exportadors, Barcelona; Manuel Vinyas; Associació de Baquers de Barcelona; El marqués de Cabanes; Associació del Mercat Lliure de Valors de Barcelona; Enric de Fuentes; Cambra Sindical de l'Automòbil, Barcelona; Eusebi Bertrand; Comitè Espanyol d'Asseguradors Marítims, Corporació Oficial; Emili Macia; Associació d'Agents de Duanes i Comissionistes de Transít, Barcelona; Joan Talavera; Cambra Mercantil, Unió d'Industrials i Comerciants Detallistes, Barcelona; Josep Cabré; Col·legi de l'Art Major de la Seda, Trinitat Marco i Porta; Cambra Sindical Espanyola de Constructors d'Automòbils, Cicles i Carroceteres; Pau Nicolás; Circol del Liceu; Lluis Lamana; Associació de Caçadors de Barcelona; Melitó Conarro; Circol Equestre; Eusebi Puig; Reial Societat Col·lombola de Catalunya; Dídac de la Llave; Circol Artístic; Marian Fuster; Reial Club Marítim de Barcelona; Arur Sedó; R. Moto Club de Catalunya; Francesc Coma i Mas; el degà de la Facultat de Medicina de Barcelona; Andreu Martínez; el rector de la Universitat de Barcelona; el marqués de Carulla; el governador eclesiàstic de la diòcesi S. P. Bisbat de Barcelona; Francesc de P. Parés; el president de l'Audiència Territorial de Barcelona; Francesc Alvarez Vega; l'alcalde de Barcelona; el marqués d'Albela; el governador de Barcelona; Severia Martínez Anido; el capità general de la quarta Regió, marqués d'Estella.

El mammuth de Pedralbes

A la finca d'En Jaume Balet, a Pedralbes, construïnt-hi un pou cercant aigua, s'hi descobriren, a nou metres de fondària, les despulls corresponents a un gros mamífer antediluvial.

En Lluís Soler, preparador del Museu, en donà coneixement al doctor don Manuel Cazorro, membre de la Junta de Ciències Naturals, la qual, en sessió del 21 del passat mes de març encomanà al doctor M. Faura i Sans que practiqués els estudis convinguts, per tal de poder recollir tota l'ossamenta i determinar l'animal a què pertanyien.

El senyor Balet ha demostrat des del primer moment un entusiasme per la Ciència patria digne d'esser imitat, donant tota mena de facilitat al doctor Faura, el qual, amb la col·laboració del personal auxiliar del Museu, la senyoreta N'Emilia Mestre i En Salvador Escoté, ha pogut anar descobrint amb tota cura, peça per peça, els ossos de dimensions extraordinàries pertanyents a un Mammuth de l'època quaternària, en el període gelat.

Essent ja a la vista la major part dels ossos que constitueixen l'esquelet del precursor de l'elefant actual, el senyor Balet ha visitat el president de la Mancomunitat de Catalunya, i l'alcalde, notificant-los la troballa que és d'extraordinari valor científic, i l'estat actual de les excavacions, a l'enseny que els seus propòsits de fer-ne generosa donació a la ciutat, invitant a què se'n fessin càrrec personalment.

A aquest objecte, el dilluns, dia 8, a la tarda, anaren a aquest lloc el senyor Puig i Cadafalch, el doctor M. Cazorro, vicepresident de la Junta Mixta de Ciències Naturals, amb el vocal d'aquesta doctor Llenas, el senyor don Pere M. Rosell i Vija, professor de l'Escola Superior d'Agricultura, i En Lluís Soler i Pujol, preparador. Allí els esperava el propietari de la finca i donador de l'exemplar, En Jaume Balet, juntament amb els seus fills. El doctor M. Faura i Sans, assistit dels seus auxiliars, mostrà aquella ossamenta tal com havia estat descoberta, fent-ne una exposició detallada. Fou felicitat el senyor Balet pel servei prestat a la ciència, pel gest d'ofrena a la ciutat, així com també el doctor Faura i els seus auxiliars pel treball esmerçat per a poder assolir l'ossamenta el més completa possible.

Aquests restes esquelètiques seran traslladats al Museu de Catalunya, i col·locats en vitrina especial, on podrà el públic estudiar admirar aquesta magnífica troballa.

La Junta de Museus de Barcelona

Després de la reglamentària reconstituïda efectuada amb motiu de la renovació de les representacions de l'Ajuntament i de les associacions artístiques de la ciutat, la Junta de Museus de Barcelona ha quedat formada com segueix:

Presidents d'honor, vocals nats de la Junta: Senyor President de la Mancomunitat de Catalunya i l'alcalde-president.

President efectiu: En Josep Llimona i Bruguera, vocal tècnic.

Vice-presidents: En Jaume Bonifà, Matas, diputat provincial; En Rafael Canales i Benito, regidor.

Comptador: En Estanislau Duran i Reynals, regidor.

Vocals: comte de Lavern, president de l'Acadèmia Provincial de Belles Arts; En Manuel Vega i March, director de l'Escola de Belles Arts; N'Antoni Rubió i Lluch, representant de l'Institut d'Estudis Catalans; En Josep Maria Bassols i Iglesias, En Ferran Valls i Taberner i En Joan Casanovas i Maristany, diputats provincials; En Lluís Guarro i Cases, regidor; En Manuel Rodríguez Codola, En Francesc d'A. Gall, En Ricard Canals, En Lluís Mastiera i Rosés, En Jeroni Martorell, En Francesc Pujols i En Joan Llimona i Bruguera, vocals tècnics.

Membres honoraris: En Manuel Fuxà i Leal i En Carles Pirozzini i Martí.

Secretari: En Joaquim Floch i Torres, director dels Museus.

Els timadors actuen

Una dona que es diu Josepa Robert, de 40 anys, habitant al carrer Portal Nou, passant a la tarda per l'Arc del Triomf, se li acostaren dos subjectes manifestant-li que tenien una important quantitat per repartir entre els pobres i necessitaven que una persona formal s'encarregués de fer-ho.

Aquells li demanaren una garantia i ella els va remetre 75 pessetes, rebent a canvi la suma promesa embolicada en un mocador.

Quan van ser fora aquells subjectes, la dona es va veure sorpresa quan desembolicà el mocador i sols trobà uns retalls de periòdics.

Una altra estafa semblant fou començada a la Plaça d'Espanya per dos desconeguts, del qual fou víctima un obrer marbrista, Llorens Lluéna, resident a les barraques que hi ha davant l'estació de la riera de Magòria.

Els indicats subjectes se li atansaren dient-li que havien trobat diversos bitllets estrangers, proposant-li el canvi d'un d'ells de 100 pessetes per un altre de 100 ptes: que ell portava, assegurant-li que el canvi estava molt alt. Accedí el marbrista, i agafant el bitllet argentí a guardà a la butxaca de l'americana.

Quan aquells subjectes marxaren va voler contemplar el bitllet i es va trobar amb que aquest havia desaparegut de la butxaca.

El Sometent al capità general

A la tarda del passat dilluns va tenir lloc al Palau de la Capitania General, l'acte d'ofrir al marqués d'Estella la insígnia d'inspector general dels Sometents, que li va oferir el comandant general don Plàcid Pereyra, en nom i representació dels Sometents de Catalunya.

Acompanyaven al general Pereyra els caporals i sots-caporals dels sometents del partit de Barcelona, ciutat i pla, entre els quals veíem els senyors Vidal-Riba, Tort, Campmany, Nadal, Miralles, Ribalta i Andrés.

El comandant general Pereyra va oferir al marqués d'Estella la insígnia, glosant el seu significat i fent ressaltar el que en interès de la Patria significava l'escut del Sometent amb les barres catalanes damunt dels colors espanyols.

El senyor Primo de Rivera agrai l'atenció que el Sometent tenia per ell, assegurant que en quantes ocasions tingui d'actuar com a inspector general del cos es farà digne del mateix i de la insígnia, que des d'aquell moment portaria, sentint per ella la mateixa estima i orgull que sent per les altres insígnies militars.

El capità general va conversar amb els presents a l'acte.

L'EXPOSICIÓ DE PRIMAVERA

Demà, a l'Exposició de Primavera, se celebrarà el segon dia de moda.

La Banda Municipal, dirigida pel seu director l'eminent mestre Lamothe, amenitzarà la tarda amb un programa selecte del seu repertori.

Pel Comitè d'Honor, del qual formen part conegudes dames de l'aristocràcia barcelonina, s'està preparant festivals en honor de l'Exposició d'Art.

Recordi's!

que les malalties de

L'ESTÓMAC I INTESTINS

per antigues que siguin, es curen prenent després dels àpats el

DIGESTONICO

De venda en farmàcies i drogueries

Notícies

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona. — Dia 9 de maig de 1922.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 768,9, 768,1, 766,8.

Termòmetre sec: 21°, 24°, 23°.

Termòmetre humit: 17°, 17°, 20°.

Humitat (centèsimes de saturació): 67, 53, 78.

Direcció del vent: ENE., SSE., S.

Velocitat del vent en metres per segon: 0,5, 2,0, 4,0.

Estat del cel: Tapat, Seré, Nuvols.

Classes de núvols: C.St., CK., C.St. St.C.N.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 26,5; mínima, 15,5; mínima prop del sol, 13,4.

Oscil·lació termomètrica: 11°.

Temperatura mitja: 22°.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0,0 mm.

Recorregut del vent en igual període, 35 km.

Observacions particulars: Boira i calitja.

El director: E. Alcobé.

Cristalleries J. Llorens, R. Flor, 30

Ahí, a la nit, al carrer de Montserrat, una nena de tres anys, Roser Petri Matas, habitant al número 7, pis quart, estant al balcó de casa seva, va enfilar-se a la barana, i perdent l'equilibri va caure al carrer.

Uns veïns la van recollir i la van portar al dispensari. El metge va donar un pronòstic gravíssim per tenir la criatura la base del crani fracturada.

Pocs moments després, la pobra nena va morir.

— Fosfo-Gilco-Kola-Lectinat cura debilitat. B. Domènech, Ronda de Sant Pau, 71.

A la una de la matinada, passava pel carrer de Sans un carro propietat de Pere Mata, del Vendrell (Tarragona), carregat amb mobles i sacs de sofre.

Quan era davant del quarter de la guàrdia civil, algú ha vist sortir fum del dit carro i ha avisat el carreter. Immediatament s'ha produït una flamarada i el carreter ha tingut el temps just de desenganxar i retirar el cavall. El fum asfixiant del sofre impedia que ningú s'hi acostés i no hi ha hagut altre remei que deixar cremar el carro amb tot el que conduïa.

JOIES VILANOVA Unió, 6

Vixelles J. Llorens, Rbla. Flor, 30.

Ahí, al migdia, a la plaça del Palau, un tramvia va topar amb l'automòbil del governador, en el qual anava el senyor Luengo, el qual, afortunadament va resultar il·les.

L'automòbil va sofrir alguns desperfectes.

LA TRALLA, repararà divendres, vespre: Administració, Canuda, 14.

Al dispensari de la Ronda de Sant Pere va ésser assistida ahir tarda, Antonia Melguizo Ferrer, de 30 anys, habitant Sant Gil, 8, la qual tenia un atac nerviós per la impressió produïda quan, anant a un tramvia de la línia 30, per la plaça de Catalunya, es va encendre el motor.

Un cop refeta, va continuar la seva via.

- De gran interès

Ultima setmana de l'Exposició de quadros a l'Hotel Ritz amb rebaixes de preus del 20, 30, 40 i 50 per 100.

Es podria assegurar que mai es veuran millors quadros a aquests preus.

Res costa veure-ho i comprovar-ho.

Hi ha moltes obres dignes del millor Museu.

Visiteu-la, que, fins sense ganes, comprareu.

Al carrer de la Claveguera, la nena Maria Elvira Huriado, de 3 anys, que viu al pis primer del núm. 1, va caure del balcó a la via pública i va sofrir contusions diverses i commoció visceral.

Va ésser auxiliada al dispensari de la Ronda de Sant Pere i portada d'alt a l'Hospital Clínic.

Ha estat portada a l'Hospital Clínic a disposició del Jutjat del Nord. Matilde Castellà Puig, de 46 anys, vídua,

habitant al carrer de Mallorca, número 520, agredida a bastonades i cops de pedra pel públic al carrer internacional, per suposar que tractava de robar un nen.

Presenta una ferida contusa a la regió occipital, commoció cerebral i hematomes de pronòstic reservat.

Els fills de l'esmentada dona diuen que té el vici de beure més del necessari i assisteix sovint a sessions d'espirits i creu posseir remeis per a curar tota mena de malalties. Suposa que estan malaltes totes les persones que veu.

Davant del jutjat ha dit que no pensava apoderar-se de cap criatura, però sí curar-los, puix en sabia i podia fer-ho.

— Banyeres, Waters, Lavabos, etc. S. Verdader. Ronda Universitat, 9.

Per cloure el cicle de conferències organitzat per l'Associació de Professionals en publicitat, demà, dijous, a dos quarts de vuit de la vetlla, disertarà el president de l'esmentada Associació, En P. Prat Gaballí, a la Sala d'actes del Foment del Treball Nacional, desenvolupant el tema «Les orientacions actuals de la publicitat».

— Demaneu mitges ampolles Algus «VIOHY CATALAN» en Hotels i Restaurants.

Avui, a les deu de la vetlla, se celebrarà la tercera de les interessants conferències que a càrrec de En Joaquim Maurin, es donen amb tant d'èxit, a l'Ateneu Enciclopèdic Popular (Carme, 30), sobre «Impressions d'un viatge per la Rússia dels Soviets».

Liquidació joies

La Estrella de Oro. — Hospital, 7

El cursat de Geologia elemental que ve donant al Centre Excursionista de Catalunya, farà avui, dimecres, sota la direcció dels professors doctors Serradell i Maorot, una visita a les col·leccions de la Societat de Ciències Naturals de Barcelona «Club Muntanyenc».

Els alumnes matriculats es reuniran a les deu del vespre, al local d'aquesta darrera entitat, Princesa, 14, primer.

Diumenge vinent, a la tarda, se celebrarà a l'Internat de les Escoles Pies, de Sarrià, el setzè festival d'Educació Física, que cada any, amb tanta animació, celebra l'Institut calassanci.

C. PURCALLA i C.

EXPOSICIO I VENDA de capells de senyora

Grans existències de flors i palles alta novetat. Preus baratíssims. Rbla. Catalunya, 29. Tel. 4903 A.

Demà, a les deu de la vetlla, al Centre Excursionista de Catalunya, el doctor don Jaime Escalas, de Palma de Mallorca, projectarà una variada sèrie de fotografies de les illes Balears.

— RUM BELLESA treu la blancor al cabell tornant-li el seu color primari amb extraordinària perfecció. És inofensiu; no embruta; és ideal. Venda en perfumeries.

Per a la subscripció oberta per al pagament de la bandera que els catalans han ofert a la Mancomunitat de Catalunya, a les oficines de la Protectora, s'han rebut les següents quantitats: De la Comissió Delegada de Buenos Aires, 182,70 pessetes, i de la Comissió Delegada de Rosario de Santa Fe, 440,52 pessetes.

La quantitat recollida fins ara puja a 8.405,77 pessetes.

- Grans rebaixes

de l'1 al 15 del corrent en jocs de casseroles, olles, pots, esmorredors, bullidors, etc., en alumini exta. Llorens Germans, Rbla. de les Flors, 30.

La segona conferència del cicle que ha organitzat l'Associació d'Obrers i Empleats municipals, tindrà lloc el vinent dissabte, a les deu de la nit, al local social, a càrrec del cap de la Secció d'Eixample, don Josep Maria Pi i Sunyer, essent el tema de la mateixa «La solidaritat social».

— És interessant visitar els nous models en mobles de mèdula de la fabrica del Passeig de Gràcia, 115.

A la Ronda de la Universitat fou detingut, per una parella de seguretat, Josep Escuté, de 21 anys, el qual s'havia apoderat d'un paquet de manteguda que duia un carro.

La policia ha detingut a Maia Gómez, la qual estava de minyona en una casa de la Rambla de Catalunya, 24, tercer, a la qual acusen els seus amos d'haver-se apoderat de roba i joies per valua, en conjunt, de 425 pessetes.

Bisbat

LA BIBLIOTECA FRANCISCANA

La Biblioteca Ascètica Franciscana que dirigeixen els PP. Caputxins de Catalunya, ha publicat el tom número quatre de la col·lecció.

Constitueix aquest volum un text anònim, del segle XIII. Les místiques noces del Beat Francesc amb Madona pobresa.

Al davant del text hi van aquestes interessants ratlles del doct. P. Antoni Maria de Barcelona.

El «Sacrum Commertium» és un poema que s'agermana meravellosament amb les «Flores de Sant Francesc». La diferència està en que aquest és fet damunt una base històrica, l'altre és tot ell simbòlic. L'un és fill dels fets, de l'anècdota viscuda; l'altre és fill de les paraules, de les dites, de la doctrina del Seràfic Pare. Pel demés, tots dos s'assemblen en la frescor, en la ingenuïtat i en la passió. El «Sacrum Commertium» és una gemma de la literatura medieval.

A Sant Francesc se'l presenta com un recercador a la fàula de l'Esposa dels Cantars. Vol anar a trobar delicioses Madona Pobresa, car és com una vídua que Jesucrist ha deixat dins el món i de la qual espera fruits uberrims de sobrenatural elecció. Ella, la Pobresa, no és pas de fàcil copsar, habita en els cims d'una aspra muntanya; i Sant Francesc, desafiant tot obstacle, se n'hi va amb els seus companys. Ella és la trobadissa, i entre els dos s'entaula el diàleg durant el qual la Pobresa comença la pròpia història. Fou altament honorada per Jesús i els seus Apòstols i vers seguidors, però de mica en mica fou abandonada, escarnida i bandejada pels qui li havien promès fidelitat i amb ella s'havien enaltit. Amb l'arribada del Beat Francesc i dels homes nous que el seguien, la Pobresa evangèlica acaba son viduatge i clou amb ells unes espousaltes sempiternes. Enmig d'aquesta història de místic enamorament, cantada amb un lirisme de dolçíssima tendresa, hi han dades molt interessants sobre aquell estat social sobre la relaxació dels antics estaments eclesiàstics i el caràcter de les heretgies populars d'aquella època.

Per a aquest motiu, alguns crítics han volgut trobar-hi un llibre de combat, de polemica, però ha estat endebades, car és senzillament, un cant espiritual de directa filiació i inspiració de Sant Francesc, elaborat amb mots i imatges usades sovint per ell. En efecte, aquest llibre està escrit l'any 1227, un any després de la mort del Seràfic Pare. Alguns fragments són citats per Uberrí de Casale com escrits del propi Sant, com la pregaria per a obtenir la Pobresa, i tot ell està ple de les expressions i símbols que, segons testimonis dels primers biògrafs, usava el Sant en els seus colloquis amb els freres. Fins la mateixa incertitud, en conèixer l'autor d'aquest escrit i les variades designacions dels còdexs indiquen que el suggeridor del llibre i l'autor de la seva trama, simbòlica és el propi Sant Francesc.

Quant a l'autoritat material, hi ha encara molta confusió. Alguns còdexs com el de la Biblioteca Dalmases de Barcelona, número 126 (avui a la Biblioteca de Catalunya), l'atribueixen a Joan de Parma, altres a Sant Antoni de Pàdua i altres a Cres-

cenci de Jesu a Joan Pekam. Tant Joan de Parma, com Pekam, poden descartar-se de manera definitiva, car el «Sacrum Commertium» fou escrit certament l'any 1227, i ells van entrar dins l'Orde l'any 1233 el primer, i l'any 1250 el segon. No escau tampoc a Crescenci de Jesu, les idees del qual sobre la pobresa eren ben diverses, i com diu el P. d'Alençon, costa molt de figurar-se'l escrivint aquesta tragèdia d'heroisme. L'atribució a Joan Parenti és una hipòtesi enginyosa però purament conjectural, que no sapoia en cap text. Resta com autor més probable Sant Antoni de Pàdua, un dels més ardents propugnadors de l'estricta pobresa franciscana i un dels homes més eloqüents de son temps.

El «Sacrum Commertium» tingué una grandíssima influència; no sols fou conegut i citat profusament, sinó que inspirà la ploma del Dant Alighieri i Jacopone de Todi i el pinzell meravellos de Giotto. Tot el cant XI de «Il Paradiso», des del vers 43 que comença:

Intra Tupino, e l'acqua che discende Dal colle eletto del beato Ubaldo Fertile costa d'alto monte pende Onde Perugia sente freddo e caldo...

fins al 114 que acaba:

Al frati suoi si come a giusti heredes Raccomandò la sua donna più cara E comandò che l'amasser di fede.

està inspirat en aquest místic epitafium. El mateix pot dir-se de la magnífica «Laude» de Jacopone, que comença:

O amor di Povertade La tua gran nobilitade Chi potrà già mai narrare?

i del magne «Diàleg de Sant Francesc amb la Pobresa», de 68 estrofes, en el qual fa dir:

Povertade vo cercando Che ricchezza ho messo in bando. Tanto l'anderò chiamando. Ch'io con lei sarò scontrato.

Finalment, Giotto va immortalitzar les escenes del «Sacrum Commertium» en l'admirable fresc de la Basilica inferior d'Assís, que reproduïm en la portada.

La traducció està feta sobre el text llatí del còdex Casatense 3.660, editat, juntament amb un text italià inèdit, pel P. Eudard d'Alençon, O. M. Cap. (Roma, 1900).

Deu faci que la lectura d'aquest bellíssim opuscle ens encomani una guspira de la passió que arborà l'ànima del Seràfic Pare envers aquesta evangèlica virtut, per tal d'aconseguir co que diu Jacopone cap a la fi del seu «Diàleg»:

Tutti insieme con riposo In quel luogo diletto Di Jesu Christo amoroso Entraremo, almo beato.

Fr. Antoni M. de Barcelona O. M. Cap

L'ONOMASTIC DE S. S.

Referint-nos a la nota que publicarem sobre les tres festes del Papa, i en resposta a la pregunta de si realment és de tota certitud que Pius XI celebra per festa onomàstica la del dia de Sant Nereu i Aquileu, direm que el dia 15 de desembre és el dia que a Itàlia acostumen a celebrar la llur festa patronal els que es diuen Aquileus de nom, i que algun diari del Nord d'Itàlia parlà de que el cardenal Ratti, el passat desembre, havia commemorat el seu Patró de Baptisme. Però, en una nota periodística, l'«Osservatore Romano», assenyalava fa algun temps, el dia 12 de maig, festa de Sant Nereu i Aquileu, com el dia del Sant de l'actual Papa, i donada l'autoritat del diari oficial de la Santa Seu, hom no pot negar molta probabilitat a l'exactitud d'aquesta data de l'onomàstic de Sa Santetat, que en aquest cas seria el vinent divendres.

PELEGRINACIO A AVILA I LOURDES

Seguïx amb molt d'entusiasme la inscripció per a la pelegrinació a Saragossa, Madrid, Turó dels Angels, l'Escorial, Avila, Burgos, Sant Sebastià, Hendaya i Lourdes, organitzada per la Pia Unió de Sant Miquel Arcàngel i que se celebrarà els dies del 4 al 14 del vinent mes de juny. Els sermons de les funcions religioses que en els diversos santuaris espanyols i al de França es pronunciaran, han estat confiats al reverend P. Redento, de l'Orde Carmelítana.

PELEGRINACIO A MONTSERRAT

Per al bon ordre de la pelegrinació al Montserrat que la Pia Unió de Sant Miquel Arcàngel organitza per

als dies 20, 21 i 22 dels corrents, la Junta de l'esmentada pelegrinació recomana a tots els pelegrins que hi prenguin part, que no facin ús del tren especial per a l'anada del dia 20 i la tornada del 22, se serveixin passar pel despatx de la Basílica de la Mercè, quan més aviat millor, d'onze a una, i de cinc a set.

VII PELEGRINACIO A LOURDES

A les oficines que té establertes al Palau Episcopal la Junta de l'Hospitalitat de Nostra Dona de Lourdes, després de la llista ultimament publicada, per a costejar el viatge i estada a Lourdes dels malalts pobres, s'han rebut els donatius següents:

Donya Elisea Bladé, vídua de Vilalara, 50 pessetes; don Josep Soler Morrala, 5; don Ignasi de Gispert, 75; senyora vídua d'Oriola Cortada, 50; i D. J. G. R., 150.

— Les escoles de nois que sosté l'Associació d'Escoles Catòliques, per a fills d'obres que tant contribueix a la moralització de la classe obrera a les barriades on radiquen, celebrà amb gran llum i solemnitat la primera comunió dels seus alumnes. Les de les diurnes i nocturnes d'Horta tingueren lloc el dia 23 del passat abril, a l'altar de la Verge de Montserrat, de l'església parroquial, i la de les de Sans també en la llur parroquia, el dia 7 del corrent.

A totes dues escoles fou celebrat i dirigit la paraula als tendres infants el director de l'Associació, doctor Francesc Faura, canonge lectoral de la nostra Seu. Trenta sis foren els nois que a Horta rebieren per primera vegada el pa dels àngels i cinquanta cinc a Sans.

Després de l'acte religiós, el qual impressionà profundament per la pietat i senzillesa a tots els que hi concorregueren, foren obsequiats amb un desdèjuni al propi casal de les escoles, i per fi, tingué lloc la renovació de les promeses del Sant Baptisme.

— El bisbe d'Urgell, doctor Guitart, que es troba a Barcelona, ha fet una visita a la Junta de l'Hospitalitat Diocesana, organitzadora de les pelegrinacions a Lourdes, fent vot pel bon èxit del romiatge que s'ha de celebrar el vinent mes de juny.

— Es troba a Barcelona el bisbe d'Urgell, doctor Guitart.

Ha estat al Palau Episcopal a complimentar el vicari general, doctor Parés.

— Ha fet la seva professió perpètua al convent de Religioses de la Sagrada Família, del Masnou, la M. Loreto Seró.

— El Consell de la Unió Missional de la Clercieia, de la diòcesi de Vilh, ha quedat constituït així:

Delegat-president, doctor don Josep Galobardes, mestrescola; tresorer, reverend don Joan Costa, rector de Nostra Senyora del Carme, d'aquesta ciutat; secretari, Rvnd. Llicenciat don Miquel Ordeig, catedràtic del Seminari; vocals: doctor don Joan Bladé, magistrat; llicenciat don Josep Alabert, arxiprest de Manresa; reverend don Eudald Ferrer, arxiprest d'Igualada; Rnd. P. Superior de la Casa Missió d'aquesta ciutat; reverend Pare guardià de Franciscans d'aquesta ciutat; Rnd. P. preposit de l'Oratori de Sant Felip Neri, d'aquesta ciutat; Rnd. P. rector de la Santa Cova de Manresa; Rnd. P. guardià de caputxins de Manresa; reverend Pare rector d'Escolapis de Moyà.

— Aviat es reunirà el Capítol Provincial de les Escoles Pies.

— El bisbe d'Urgell, doctor Guitart, conferirà ordes generals en les proximes Tempores de la Santíssima Trinitat.

— Darrerament s'han rebut alguns donatius, per a continuar les obres del Temple de Nostra Senyora del Montserrat, al Guinardó.

— Ha marxat a Juneda el poeta mossèn Antoni Navaró.

— El bisbe de la Seu d'Urgell, doctor Guitart, ha promès la seva assistència al romiatge a Lourdes que celebrarà la Junta de l'Hospitalitat Diocesana.

— Avui hi ha hagut Sinode per a la renovació de llicències ministerials.

L'han format el canonge doctor don Jaime M. d'Alós i el rector de Sant Joan doctor don Gabriel Ribó.

— El governador eclesiàstic ha estat invitat a la inauguració de l'Exposició del bell llibre.

— S'ha publicat el número correu ponent al mes de maig de «Lo Missatger del Sagrat Cor de Jesús», la notable revista que edita Foment de Pietat, Catalana.

En el escullit sumari que conté hi figuren treballs del P. Josep M. Pí Joan, S. J.: una carta del superior general dels Jesuïtes P. Ledochowky, sobre caritat cristiana i articles de Jaume Raventós, Josep Homar, prevère, Mn. Marian Serra i Esturi i P. Siguan, O. F. M.

LES TERRES CATALANES

TARRAGONA MATARO LLEIDA

(Conferència de les 9:30 de la nit)

Amb motiu de fer diumenge la primera Comunió diverses nenes del Poble de Joventut, Roselles i Gineses, se celebrà un ofici solemne, predicant el doctor Cunillera, catedràtic del Seminari. L'altar serà guarnit esplendídamment, i la celebrada capella de música que dirigeix el senyor Gols, cantarà l'Ofici.

A la tarda, faran una excursió els dos Pomells, anant al Pont del Diable, on representaran una comedieta en un teatre improvisat a la vora del pont.

—Pel circuit de Tarragona, Secuita i Vallcebre, es veuen ja corredors entrenant-se per a la carrera Trofeu Armand.

Sembla que ja en les primeres proves s'han aconseguit velocitats tan grosses com les que es feren l'any passat el dia de la cursa.

—Ha produït molta alegria la noticia del llicenciament dels reemplacats 1919 i 1920.

—Avui, a la tarda, ha debutat al Mundial, la companyia Lluís Calvo. Donarà quatre representacions.

—Per manca de pes, han estat denunciats diversos venedors del mercat Central.

—El noi de 14 anys, Francesc Forcada, natural de Castelló, fugit de casa seva, ha ingressat a l'Asil de Sant Josep.

—Ha estat retirada la barana de ferro del bullidor del Jardí General. Se n'ha posat una de marbre, més apropiada a la bellesa del lloc.

—El mercat de vi avui ha estat fluix pels mals vents que corren, respecte al tractat amb França.

El Priorat negre es pagava a 15 rals grau i carrega; el del Camp negre de 13 a 13 i mig. El blanc de 12 a 13 i mig. Les misteles de 16 a 17.

—Amb l'express ha marxat a Madrid el president de l'Audiencia, don Joan A. Montserrat.

Urgellet

SEU D'URGELL — S'ha obert una subscripció, a la qual han contribuït molts veïns d'aquesta ciutat, el producte de la qual anirà destinat a premiar els caçadors que presentin exemplars de garces, els quals ocells estan causant dany considerable a l'agricultura pel nombre alarmant en què s'han presentat, i que té proporcions d'invasió devastadora.

—El temps ha millorat molt, podent-se dir que d'ara en endavant verament estiu.

Els passeigs tots es veuen molt concorreguts.

—Els Pomells de Joventut celebren els actes religiosos inaugurals.

Al matí, celebrada pel conseller dels Pomells, hi hagué Missa de Comunió a l'església parroquial.

En acabar la Missa, cantaren a cor el Virolai.

A la tarda assistiren a la preparació del mes de Maria a la mateixa església; cantaren les Aveuries el cor de nois, alternant amb el cor de noies.

Tant a la Missa com a l'acte de la tarda, les pomellistes llueixen la caputxeta blanca; eren en nombre de 64 les que en portaven.

LA SEU. — Darrerament, quan l'aparcació d'un llibre de l'amie mossèn Pujol, iniciàrem una tanda de cròniques sobre l'Urgellet que treballa i progressa. Aquell inici avui el venim continuant en parlar d'una visita a l'Hospital Municipal. Un altre dia, si ho pugué el temps i l'espai, parlarem també de l'Urgellet agrícola i de l'Urgellet hidrogràfic i de moltes altres coses.

Avui, doncs, parlarem d'una visita a l'Hospital Municipal amb ocasió d'esser-hi invitats a presenciar l'aplicació dels raigs X, novíssima instal·lació i millora de què gaudeix el nostre Hospital de molt pocs dies ençà.

L'Hospital Municipal de la nostra ciutat està instal·lat en un antic convent. Basta dir això per a comprendre tot seguit que difícilment la tal construcció pot ésser adaptable del tot a les necessitats que exigeixen aquests beneficis establiments. Tot i el que hem dit, el nostre Hospital és gran, espaiós, amb força llum, sol i ventilació i, sobretot, molt net i for-

Ha estat comentat a favor de la Mancomunitat l'afar dels telèfons.

Per això molta estranyesa ha causat l'actitud indiferent del diputat a Cortes per aquest districte, estranyesa que ha motivat que «Mataró i sa Comarca» inserís ço que segueix, fent-la així pública:

«Demanem, que se'n digui si el representant del districte de Mataró a les Cortes d'Espanya s'ha adherit a la reunió de parlamentaris celebrada el dilluns passat a Barcelona per a gestionar la concessió de la xarxa telefònica de Barcelona a la Mancomunitat de Catalunya.»

El diumenge va donar un concert públic a la Plaça de Santa Anna la orquestra-cobla «Iluro», constituïda de poc, i que es presentava al públic per primera vegada.

Bona impressió en traguérem de la seva execució, que per haver-hi alguns músics novells és molt digna d'ésser alabada, i esperem que assolirà forces èxits aviat, puix compta amb alguns elements empordanesos que han format part ja d'altres cobles.

Aquesta audició pública es va veure en extrem concorreguda, donant bo de veure el gran nombre de sardanistes que puntejaren la nostra dansa nacional, i que per cert van augmentant en proporció força notable.

Aprofitant l'avinentesa d'haver-se creat en aquesta ciutat, són diverses les entitats nacionalistes que es proposen fer donar audicions públiques de sardanes amb freqüència, i està en estudi que cada dia festiu pugui haver-hi audició de sardanes.

més, amb plantes i flors. Tot el que pot donar l'edifici per a tal adaptació ha estat rigorosament aprofitat i combinat, produint una sensació agradable i interessant.

Tenem cura d'aquest establiment benèfic germanes de la Venerable Orde de la Sagrada Família i n'és la superiora la virtuosa germana Maria de l'Esperit Sant d'Arnau. El director i seny ordenador d'aquesta és el distingit doctor don Josep Llangost, persona de sobres coneguda a tota la comarca pels seus llargs anys de vida professional entre nostres i pels seus encerts i amor als malalts. L'administrador és el canonge doctor Palau. El senyor Minguet n'és l'actiu practicant. L'Ajuntament subvenciona aquest establiment sols amb 2.500 pessetes anyals, d'on han de sortir les despeses de personal, manutenció dels malalts, etc. L'Ajuntament cometa un oblit molt gran amb el nostre Hospital. Hauria de merèixer-li més atenció i ésser més esplendídam, compresa com ho és perfectament l'altíssima missió que exerceix. De no ésser els recursos facilitats pel doctor Llangost i els que proporcionen alguns malalts que paguen, el nostre Hospital podria passar precària vida.

Actualment s'ha adquirit una completa i esplendídam instal·lació de raigs X, que ha costat més de 5.000 pessetes.

La vocació, l'entusiasme, l'afany de progrés i l'estudi del doctor Llangost ha triomfat, i avui l'Hospital de la Seu està a envejable altura. L'adquisició l'ha fet l'Hospital de recursos propis, desposseint-se d'un àmina del deute que existia, de molts anys i de la qual sols se'n podia cobrar l'escreix. La tramitació d'aquesta despossecció ha estat llarga i pesada per l'expedienteig, havent-hi intervingut el nostre prelat, doctor Guàrdia, el qual a l'últim sortí victoriós. Així, doncs, la Seu i la comarca tota posseïx una magnífica instal·lació de raigs X que indubtablement ha de reportar grans beneficis i avantatges als malalts que ho necessiten. Felicitem-los, doncs, de tan important millora i felicitem també el seu iniciador, el doctor Llangost, i als seus excel·lents col·laboradors el prelat doctor Guàrdia, el metge doctor Deo i el canonge doctor Palau, i recordem-nos també de l'eficacíssima ajuda que presten a aquesta gran obra d'amor i estima al pròxim les virtuoses germanes de l'Orde de la Sagrada Família, mereixedores d'altíssima consideració i recompensa.

(Conferència de les 9:45 de la nit)

Ahí es va celebrar a l'Ajuntament una nova reunió per a tractar d'intensificar la campanya per aconseguir l'indult dels reus de la Fuliola i Santalunya.

Es va acordar donar una nova orientació a la campanya. A proposta del regidor senyor Palacin, es va acordar subscriure un informe firmat pels representants d'entitats allí aplegats i del jurat qui condemnaren els reus. A veure si s'aconsegueix millor resultat. En va nomenar una comissió integrada pels senyors Agelet, Palacin, Mesa i Jofé.

Es va acordar significar al governador destituït, senyor Salvador, la simpatia del poble de Lleida, i la complença amb que es veuria que tornés a exercir el càrrec.

Demà comencen les festes i fires. A migdia hi haurà un pregó, passada amb gegants i caps grossos. S'engegarà una traca a la Banqueta.

—Avui arriba el gran pianista En Ricard Vinyes, qui, com cada any, ve a passar la festa major a la ciutat nadiua.

—La Rambla de Ferran, on estan instal·lades les barraques de les fires, és plena de gent.

—Avui debuta al Teatre dels Camps Elisis, una companyia d'òpera, dirigida per En Lluís Calvo, posant en escena «La princesa de la Czarina».

Altes valls pirenenques

SANT JOAN DE LES ABADESSES.

—L'acte inaugural de la Sucursal de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis a Sant Joan de les Abadeses tingué lloc el passat diumenge, dia 7. Des de primeres hores del matí, es van veure engalanades les façanes, als principals carrers de la localitat.

A les onze es va celebrar la recepció a la Casa de la vila, enviant-se afectuoses paraules entre l'alcalde, senyor Soldevila, i el director general de la Caixa de Pensions, senyor Moragas. A les tres de la tarda, davant una concurrència nombrosíssima, va començar la festa pública d'inauguració, al local del Centre Catòlic, sota la presidència de les autoritats locals, Junta de Patronat amb el seu president, reverent Miquel Serra, i els senyors Moragas, Valeri i Boix, en representació de la Caixa de Pensions.

Obert l'acte pel senyor Soldevila, alcalde de la localitat, qui féu constar l'adhesió entusiasta d'aquell Ajuntament a l'obra social de la Caixa de Pensions, es va donar compte de les cartes del senyor Bisbe i del senyor marquès de Carulla, excusant llur assistència i manifestant llur especial simpatia envers l'acte que s'estava celebrant.

Seguidament féu ús de la paraula el director de l'Escola graduada, don Narcís Mas, glossant la importància pedagògica de les Mutualitats Escolars i donant compte d'haver-se constituït un d'aquests organismes a la població.

El director de la Caixa de Pensions, don Francesc Moragas, manifestà la seva satisfacció per la unanimitat popular amb que s'estava acollint la Caixa de Pensions a Sant Joan de les Abadeses. La Caixa de Pensions—va dir—va nixer en època d'odis i va dir—va néixer en època d'odis i va venir perquè s'imposés a les passions socials la pau i l'harmonia. Es una institució que recull els tressors enterrats per la ignorància i els comunica vitalitat i fecunditat pel bé col·lectiu, tornant al poble la seva riquesa, multiplicada en obres de construcció i reparació social.

Després féu ús de la paraula el doctor don Josep Maria Boix, en representació del Consell general de la Caixa de Pensions. Afirma que, a través de la modesta iniciació d'aquesta obra, ja s'endevinava una orientació clara i poderosa, que ha florit en magnífiques realitats. A la Sucursal completa d'aquesta institució que ha esdevingut consubstancial amb el nostre poble i que no persegueix altre fi que el d'atendre les necessitats mit-

jançant l'estalvi i la previsió organitzada.

El sub-inspector del règim de retirs obrers, don Lluís Valeri, començà la significació del retir obligatori com a pas inicial vers l'aplicació d'un règim integral d'assegurances. Manifesta que les inquietuds que actualment agiten el món revelen la necessitat de subjectar-se a les lleis econòmiques contra les quals l'experiència i l'actualitat viva demostren que és impossible rebel·lar-nos, però cercant normes que permetin salvaguardar eficaçment per part de l'Estat els interessos vitals de la col·lectivitat. Per això en els països on les funcions públiques es desenvolupen més intensament, ha estat implantat un sistema d'assegurances socials perfectament articulat. Acaba dient que, així com a les cases paternals antigues existeix una cambra venerable on es reserven les arques que atresoren les executories de noblesa, en la gran casa paterna dels catalans, que és Catalunya, la Caixa de Pensions hi és l'arca on és reservada la glòria i el benestar del nostre esdevenidor.

El reverent mossèn Miquel Serra, arxiprest de la localitat i president de la Junta de Patronat de la Sucursal, donà compte de la conversió de la Caixa adherida, que ell fundà, i que venia funcionant ja fa anys, en Sucursal de la Caixa de Pensions, augurant a aquesta grans eficàcies i aplaudint l'obra benèfica i social de la institució.

Després d'acabar l'acte amb el repartiment de llibretes iniciades per l'Ajuntament als nois de la Mutualitat, el poble s'aplegà a la Rambla de l'Abat Ramon de Vilanya, i es ballaren sardanes davant l'edifici on té instal·lades les oficines la nova Sucursal de la Caixa de Pensions.

De Societat

Ha estat demanada la mà de la senyoreta Emília Jover Bardolet, per al jove En Rafael Figuerola Costas.

A la parroquial església de Torà tindrà lloc el pròxim dia primer de juny la boda de la senyoreta Na Montserrat Brau i Castella, amb el jove En Ponç Berga i Freixedas.

Al Teatre Romea, el pròxim divendres tindrà lloc l'estrena de «Pare Nostra...», obra del nostre amic En Ramon Serra. Sabem que a la funció hi assistiran conegudes famílies d'aquesta ciutat, moltes de les quals concorren al Liceu, la temporada del qual acaba avui.

A l'altar del Santíssim Misteri de l'església parroquial de Cervera han tingut lloc les noces de la senyoreta Ramona Jofé Solé, amb el jove advocat En Ferran Razquin Fabregat, essent padrins, per part de la núvia, En Josep Jofé Congost i En Joan Ferran Lamidó, i per part del nuvi el senyor En Lluís M. Giribet i En Josep Balaguer.

Va donar la benedicció nupcial el prevere mossèn Rafael Domènech, i celebrà la missa l'econom de la parroquia mossèn Jeroni Roca, el qual adreçà als nuvis una eloqüent plàtica.

A la senyorial casa dels pares de la contraent fou obsequiada la nombrosa i escollida concurrència amb un esplendídam banquet.

Els nuvis sortiren a visitar la Verge de Montserrat.

Desitgem per a ells i llurs famílies tota mena de felicitats.

El dissabte passat tingué lloc a la parroquial església de Nostra Senyora de la Concepció la religiosa cerimònia d'unir en matrimoni la senyoreta Maria Xiró i Galícia, filla del nostre benivolunt amic l'ex-batlle de Sarrià En Carles Xiró, amb el jove N'Antoni Blanch i Uriach.

Firmaren l'acte matrimonial, per part de la núvia, el seu oncle En Manuel d'Andrés, enginyer cap de Monts d'aquesta demarcació, i el seu cunyat En Francesc Casanajou, i per part del nuvi els seus oncles N'Agustí Catarineu i N'Agustí Uriach. La cerimònia es va celebrar en la més estricta intimitat, a causa del dol rigorós que vesteix la família de la núvia.

Als nous casats els desitgem

GIRONA

(Conferència de les 9 de la nit)

Demà serà entregada a la Mancomunitat, l'estació telefònica de Sant Jordi Desvalls, millora molt important per als pobles d'aquell grup, els quals així podran comunicar amb una estació de ferrocarril.

—Ha estat detingut a Massanet de la Selva Narcís Costa, de 21 anys, acusat d'haver sostret 1.050 pessetes al veí de Santa Coloma Francesc Capdevila.

—A Sant Feliu de Guíxols, s'han declarat en vaga 30 obrers paletes perquè els seus patrons s'han negat a augmentar una pesseta els jornals, com ells demanaven.

—Per R. O. ha estat autoritzat el funcionament de l'Associació Provincial del Magisteri de Girona, i la Fraternitat del Magisteri de Figueres.

—El dia 22 contractarà matrimoni En Josep Maria Seguer, fill del notari d'aquest nom, amb la distingida senyoreta Na Maria Murtra, de Torroella de Montgrí.

—El veí d'Urb, ha denunciat al jutjat, haver estat amenaçat de mort per Francesc Sala, veí de Bolviz.

—Dimarts donarà la seva conferència al saló de sessions de l'Ajuntament, el doctor don Jesús Maria Bellido, tractant de «Les campanyes sanitàries. Resultat i exemple. Col·laboradors catalans».

—Don Jaume Bertrán, ha demanat autorització per a establir una línia d'autos des de Tossa a Llagostera, arribant el dissabte a Girona.

moltes felicitats, així com també donem la nostra més coral enhorabona a llurs respectives famílies per tant faust esdeveniment.

FIVE

Per l'ensenyament català

Fins ara a l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana s'han rebut els següents donatius destinats al IX Concurs d'Història: en metàl·lic, d'En Joaquim Muntal, de l'Hevanya, i En Ricard Sampere, de Sabadell; i en llibres i objectes, de la senyora Na Maria Parellada de Ferrer Vidal, i del baró de Guell i F. Rovira i vidua de W. Guarro.

Es continuen rebent donatius a les oficines de la Protectora, Canuda, 15, principal, i a la Comissió Delegada de Sabadell, Rambla, 76.

Tribunals

ASSENYALAMENTS PER A DEMÀ

AUDIENCIA TERRITORIAL

Sala I. — Audiencia. Major quantia. Villaspesa germans contra Compayia Transatlàntica.

Sala II. — Audiencia. Ordinari delictiu. Eduard Zetragoza contra el Fabril Navarré.

Mataró. Pobresa. Sesundí Mouras contra B. Vinardell.

AUDIENCIA PROVINCIAL

Secció II. — Universitat i Manresa. Dos incidents per calúnnia i delicta electoral.

Secció III. — Troballa de bombes. Processat M. Marimón.

Secció IV. — Assassinat. Processat Lluís Fernández.

SUSPENSIÓ DE VISTES

Avui, per fer anys el príncep d'Astúries, s'ha fet festa al Palau de Justícia, suspent-se les vistes assenyalades.

PROCES PER TROBALLA DE BOMBES

Per a demà està assenyalada a la Secció III d'aquesta Audiencia la vista del procés seguit contra Magi Marimón Vidal (a) «Fusteret», acusat de tenir quatre bombes de mà sistema Orsini. Diu que les hi remeté un tal Trilla, que no fou agafat.

El Fiscal demana la pena de quatre anys i un dia de presidi correccional.

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

Moviment del Port el dia 9

VAIXELLS ENTRATS:

Vapor espanyol «Jaume d'Urgell», de Santa Cruz de Tenerife, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Mont-Sant», de Palamós, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Mallorca», de Palma, amb càrrega general i 70 passatgers.
Vapor espanyol «Cabo Cervera», de Santander, amb càrrega general i 15 passatgers.
Vapor espanyol «Cabo Silleiro», de Passajes, amb càrrega general.
Xàfec espanyol «Antonieta», de Sóller, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Peris y Valero», de Passajes, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Cabalán», de València, amb càrrega general.
Vapor holandès «Ariadne», d'Amsterdam, amb càrrega general.
Pailebot espanyol «Hermosa Beatriz», de Palma, amb càrrega general.

VAIXELLS DESPATXATS:

Pailebot espanyol «Els La Roda Ferret», amb càrrega general, cap a Sevilla.
Llagut espanyol «Virgen de los Desamparados», amb ciment, cap a València.
Vapor espanyol «Montserrat», amb

càrrega general, cap a Colón i escales.

Vapor espanyol «Ramon», amb el seu equip, cap a la mar.
Vapor espanyol «Guadalupe», amb càrrega general i de trànsit, cap a Buenos Aires i escales.
Vapor espanyol «Comercio», de trànsit, cap a Tarragona.
Vapor suec «Solvick», en llast, cap a Borriana.
Vapor anglès «Fullerton», en llast, cap a Barry Roads.
Vapor anglès «Churruca», amb càrrega general i de trànsit, cap a Tarragona.
Llagut espanyol «Gorgonio I», en llast, cap a València.

VAIXELLS SORTITS:

Vapor italià «Orient», amb càrrega general, i de trànsit, cap a Oporto, via d'Alger.
Vapor italià «Savoia», de trànsit, cap a Marsella i Gènova.
Vapor anglès «Carpio», amb càrrega general, cap a Tarragona.
Vapor espanyol «Mari-Ferre», amb càrrega general, i de trànsit, cap a Alexandria i escales.
Vapor espanyol «Claudio López y López», amb càrrega general, cap a Manila i escales.
Vapor suec «Solvick», en llast, cap a Borriana.

LA CAMBRA DE COMERÇ

La Cambra de Comerç, en la seva última sessió va aprovar un distamen de la Comissió de Legislació Mercantil emès amb motiu d'una proposta de la Cambra de Comerç de Saragossa, sobre el projecte de llei de canvi de quantia inferior a 500 pesetes, i un altre de la mateixa Comissió concernent a un informe sol·licitat sobre els costums de la plaça relacionats amb el pagament d'estadies.

Va acordar també recomanar al ministeri de Finances peticions encaminades a que es reduïssin els drets aranzelsaris assenyalats a les màquines d'escriure i transmetre'n-hi unes altres relatives a la major protecció de la indústria de papers folrats de tel·lur i de la cartolina estocada.

En virtut d'un altre acord, ha sol·licitat la publicació d'un nou repertori de l'Aranzel de Duanes, més ampli i detallat que l'actualment en vigor amb l'objecte d'evitar dubtes i dificultats en la seva aplicació.

L'expressada corporació ha practicat gestions concernents als retardaments als despatxos de Duanes i a la convencionalitat d'adoptar mesures per a evitar els perjudicis que ocasionen al tràfic; a l'esmena aprovada al Congrés sobre la reducció dels drets aranzelsaris del morroc importat per Galícia i Astúries, demanant al ministre de Finances i als senadors ca-

talans que procuressin evitar els perjudicis que de la mateixa podrien seguir-se a les companyies productores i als ports normalment importadors del dit morroc; al projecte de llei d'elevació de l'impost i dret aranzelsari sobre els sucres; a la necessitat de protegir la indústria tapera als tractats i convenis comercials; a la conveniència de que es fixi en aquesta ciutat, segons s'havia ja interessat, l'amarrament a la costa espanyola del cable en projecte entre Itàlia i l'Amèrica; l'impost de la Diputació de Balears que grava l'exportació de mercaderies i a la circulació dels trens expressos de la línia de França, on segons les notícies rebudes de la Direcció de la Companyia de M. S. A., s'expedirà, amb servei diari, a partir de primer de juny vinent, un que sortirà d'aquesta a les 17 hores 25 minuts, i de Portbou a les 4 hores 10 minuts.

El Consell superior de les Cambres de Comerç, ha assabentat a la de Barcelona, la prorruga fins al 20 de l'actual termini per a formular observacions sobre les tarifes dels drets convencionals de Duanes, i el senyor delegat del ministeri del Treball, que han estat admeses les observacions que va formular la Cambra sobre el projecte de classificació d'indústries i professions.

La Cambra ha enviat a don Basili Paraiso, president del dit Consell, la

quantitat recaptada en virtut de la subscripció oberta entre els associats de la Corporació per a socórrer als famolencs russos i ha aprovat la col·laboració del seu vice-president, senyor Armenteras, en els treballs encaminats a establir la classificació de l'Exposició de Barcelona.

LA FIRA DE MOSTRES

Tingut lloc al Foment, sota la presidència del senyor Inglada, la reunió del Consell Directiu de la Cambra d'Adherits a les Fires de Mostres de Barcelona.

Concorregueren a la reunió els senyors Vilarió, Fabregat, de la Casa «Martini & Rossi»; Quer, Virgili, Viñals, Miquel Olhart, Font, Flo, Mitja de la Casa «Vivomira», Simon, Segarra (per la «Indústria Metal·lúrgica»), Carrió, representant llurs respectius grups industrials.

En la dita reunió s'aprovaren els Estatuts de la nova entitat i es prengueren importants acords que han de produir benefici als industrials que concorren a les Fires de Mostres, ja que aquestes, en virtut de l'entusiasme dels reunits, prometen assolir, en les successives manifestacions, el màxim d'importància i el més alt grau d'esplendor.

S'acordà també comunicar a les autoritats a les entitats econòmiques i a les corporacions oficials la constitució de la Cambra.

Concerts

TEATRE EL DORADO

Orquestra Simfònica de Barcelona

Si a mesura que es produeix la música nova anes desapareixent l'antiga, diuen alguns, el més hauríem de quedar desorientats, perquè ni la «Simfonia domèstica» de Strauss, ni la fantàstica poètica, d'En Barberà, ni l'«Enterrament de la bruixa», van poder del tot satisfereixen. Certament que Ricard Strauss és un gran mestre, el talent del qual tots admirem; però la seva celebritat no fóra tan gran si no hagués escrit obres de més alta significació que l'esmentada «Simfonia», on, malgrat la ciència orquestral que revela i la seva prodigiositat, no arriba a emocionarnos pas tant com a voltes una senzilla pàgina de Schumann. Això no obstant, l'obra s'escolta i s'apleudeix per la fascinació que la magnificència orquestral d'aquesta exercici sobre el públic, tal com succeï el diumenge passat a l'Eldorado, proporcionant als professors de la Simfònica i al mestre Llanusa una ovació clamorosa.

Un acolliment més reservat es dispensa a la nova producció del mestre Barberà, que s'estrenà aquell matí. La música de programa està exposada sempre a aquell perill. Cada auditor s'imagina al seu gust la interpretació del text i quan l'obra no se sosté pel propi interès, musical fracassa irremissiblement.

Escollint els bells poemes de Liszt i de Saint-Saëns, el programa és el més menys, perquè co que fruit és de l'rica i insubstituïble d'aquests, que es manifesta en la perfecció i unitat del conjunt. Al mestre Barberà li reeixiren mèrits suficients per a sortir victoriosa un altre dia, ja que tampoc l'orquestra sembla que defensés l'obra amb la convulsió ferma que tota producció novella demana.

L'èxit més franc del concert l'assolí una artista de setze anys, gairebé una fada, que sonant el violí demostren les més rares qualitats i un temperament musical força d'admirar. És la senyoreta Margarida Caballé, primer premi del Conservatori del Liceu, la qual, al començament de la seva carrera, ja el que molts concertistes no han aconseguit després de llarga experiència. Quant a tècnica, no podem exigir gaire més a una artista tot just exida de l'escola; la puresa d'afinació, el mecanisme, l'estil, els posseeix la senyoreta Caballé en un grau ben notable, però hem de reconèixer en ella, encara, un instant musical dels més esperpenciosos. En la interpretació del «Concert en mi menor» de Mendelssohn, tingut moment ben feliços, endevinant efectes que solament els vells artistes saben trobar. La senyoreta Caballé farà bé de no envair-se després de l'èxit assolit.

del seu debut; ha de pensar, millor, que comença ara la part més seriosa i difícil dels estudis, perquè tot co que promet li no exigiran el dia de demà.

La victoriosa debutant va compartir l'ovació que li dedicà el públic en acabar l'obra esmentada de Mendelssohn, amb el mestre Llanusa i el seu professor senyor Munné.

Aquest concert, que havia començat amb l'obertura de «Les noces de Figaro», era el darrer de la tanda de Primavera organitzada per la mateixa Orquestra Simfònica, i ens va plaire que el públic filharmònic hi manifestés un interès més crescut que en les sessions precedents, ja que ompli gairebé tota la sala. — S.

Reial Acadèmia de Ciències i Arts

OBSERVATORI FABRA

Secció Meteorològica i Sísmica

Setmana del 1 al 8 de maig de 1922, a les 8 hores

ESTACIO METEOROLÒGICA

Temperatura màxima, 20,0 graus el dia 7 a les 11 h.
Temperatura mínima, 3,5 graus el dia 2 a les 5 h.
Màxima velocitat absoluta del vent, 22 metres per segon, el dia 2 a les 12 h. 15 m. del WSW.
Pluja total en mil·límetres, 130.
Saturació de l'aire, 4 hores en total.
Humitat relativa inferior a 50 per 100, 25 hores en total.
Humitat relativa mínima, 38 per 100 el dia 7 a les 8 h.

ESTACIO SÍSMICA

Dia 4. — A les 9 h. 36 m. 38 s. es registren les ones transversals procedents d'un terratrèmol, l'epicentre del qual dista uns 10,000 quilòmetres de l'Observatori.

El Director de la Secció, Dr. Fontseré.

D'espectacles

Al Saló Catalunya, el cinema predilecte de la nostra aristocràcia, es fa oferint aquests dies programes selectissims, que porten a aquella sala un públic nombros i distingit.

Poques vegades s'havien donat programes tan escalents i notables, car en una mateixa sessió passen per la pantalla un aplec de figures de primera categoria, com són «Dorothy Gulx, Mary Doro, Elliot, Dexter, Douglas Fairbanks, Mary Miles, Minter i altres».

I, com és natural, amb programes d'aquesta mena, no manca mai el ple en aquesta sala.

Cal també consignar un èxit del al

sextet Jordà-Moltó, el qual amenitza les projeccions amb música escollida i agradable.

En vista de l'extraordinari èxit assolit al Poliorama amb el sainet en tres actes, de Parades i Giménez, «Los pollos bien», en el qual el públic està tota la funció en continua broma, amb acudits de bona llei i situacions còmiques de perfecta tècnica teatral, l'empresa ha decidit posar-la cada dia, donant-la també algun dia en matí, a petició de nombroses famílies que de nit no poden assistir als espectacles.

Definitivament la inauguració del Teatre Nou es farà dins del present mes de maig.

L'empresa es proposa donar a la festa inaugural una gran solemnitat. L'espectacle serà atractiu de debó, i en ell hi pendran part tots els artistes que tenen de compondre la companyia que actuarà en l'esmentat teatre.

La vetllada serà dedicada a l'Associació de la Premsa Diària.

El vinent diumenge, dia 14, celebrarà el Círcol Regional Valencian un festival en honor de la seva patrona, Nostra Dona dels Desamparats.

A aquest acte que promet ésser grandios, queden invitats tots els valencians residents a Barcelona.

Els tiquets del banquet poden recollir-se al carrer del Bonaventura, 13, botiga: Ripoll, 21, botiga, i secretaria del Círcol.

El mestre Martínez ha obtingut un excel·lent èxit al Teatre Còmic amb la seva sarsuela «La rosa del Albaicín».

Té una música molt inspirada i el llibre es ben dialogat.

Els artistes de la companyia d'aquest teatre hi donen una bona interpretació, sobressortint entre ells la senyora Bonastre i en Macià Ferrer.

El dijous d'aquesta setmana s'estrenarà a Novetats, per la companyia de l'Enric Borràs, l'obra de Parmeno, «Embruïament».

El periodista Lluís Capdevila ha deixat enllestida una opereta que porta per títol «Los mosqueteros del Rey» i que està musicant un celebrat mestre.

L'estrenarà En Sagil-Barba.

Al teatre Còmic segueix representant-se amb èxit la sarsuela «La Rosa del Albaicín», estrenada la darrera setmana.

El dissabte de la present s'estrenarà l'obra d'Arniches música del mestre Estremera, «Marigueta Pis-pajo».

Aquesta setmana acaba la temporada del Palace. Son, per tant, les que es donen aquests dies, les darreres representacions de la Gran Re-

vue en Zig-Zag. Els preus són populars.

Musicals

En Ricard Vilarió, el gran pianista català, donarà el vinent diumenge un interessantíssim recital a l'Associació Intima de Concerts, el qual ha despertat un gran interès per fer molt temps que aquest pianista no ha actuat a Barcelona. En el programa hi figuren obres de Bach, Couperin i C. Franck, ultra una part dedicada a música moderna francesa, i una altra a música russa, que ve a intensificar encara més l'interès d'aquesta sessió.

Espectacles

GRAN TEATRE DEL LICEU

Avui, dissabte de propietat i abonament. A les nou. ÚLTIMA FUNCIO DE LA TEMPORADA. Serà d'Onore del celebrat mestre Fritz Reiner i comiat dels celebres artistes senyores Dahmen i Leider i senyors Schubert i Schlusnus. Primer: Acte tercer (Quedros primer i segon) de LOHENGRIN, dels celebres artistes Dahmen, Leider, Schubert i Schlusnus. Segon: Preludi de ELS MESTRES CANTAIRES. Tercer: «Adeu de Wotan i enllocament del foc» de LA WALKYRIA, pel celebrat artista Schlusnus i orquestra. Quart: Acte primer de TRISTANY I ISOLDA pels celebres artistes Leider, Schubert i Schlusnus.

Principal Palace

Plaça Teatre, 2 i 4. Telo. 5125 i 4735 A.
DARRERA SETMANA
PREUS POPULARS
Avui, dimecres, nit, a les deu

representació del famós espectacle LA REVUE EN ZIG-ZAG amb els grans exlusos

ADAM Y EVA, CORTINA, FEMINA, EL LENGUATGE DELS PETONS i els notabilíssims artistes Edmond GUY, Ernest VAN DUREN, PREUS POPULARS, DARRERA SETMANA, Demà, dijous.

MATINEE POPULAR A LES QUATRE DE LA TARDA Diumenge vinent, dia 16 de maig, ÚLTIMES REPRESENTACIONS de

LA REVUE EN ZIG-ZAG i COMIAT DE TOTA LA COMPANYIA

Teatre Català ROMEA

GRAN COMPANYIA CATALANA
DIRECCIO: E. GIMENEZ
Avui, dimecres, nit, a dos quarts

de deu: JOVENTUT JORDIANA. Repetició de la funció de benefici de la Maria Morera.

DIJOUS SANT

LA SENYORA MARIETA

Demà, dijous, tarda: ESPECTACLES PER A INFANTS: Representació de la rondalla en tres actes LA FILLA DEL MOILNER, completant el programa l'èxit E L'ENUT DEL SAC, original d'En Josep M. Folch i Torres. — Nit: TERTULIA CATALANISTA. L'obra en tres actes de l'il·lustre prosista En Josep Pous i Pagès.

TARDANIES

l'èxit EL MENUT DEL SAC.
Divendres, nit: Gran funció en honor i benefici de l'eminent actor En Joaquim Montero, amb 2 estrenes, 2: L'obra en tres actes i en vers, d'En Ramon Serra i Toney, PARE NOSTRE... i el poema dramàtic en un acte, del vigorós poeta J. M. de Sagarra, CANÇO DE TAVERNA. — Diumenge, escolliu-vos programes. — Tarda, a dos quarts de quatre: LA REINA DE LES RONDALES: LA VENTAFORS. A dos quarts i de sis i nit, a les deu: Les dues obres noves: PARE NOSTRE... i CANÇO DE TAVERNA. — Es despatxa a comptaduria.

TEATRE TIVOLI

Gran Companyia d'òpera i sarsuela

Direcció: Josep Llimona
Mestres directors i concertadors: Francesc Palos i Antoni Capdevila
Avui, dimecres, dia 10 de maig. Nit, a les deu, per la primeríssima Companyia italiana d'òperes, d'Enrico Panconi. Primera triple còmica, DORA THEOR; primera triple cantant, DORA DOMAR. Mestre concertador i director d'orquestra, Lamberto Baldi. A preus econòmics. Butaca, 2 pessetes. General, 0'80. Estrena de l'òpera en tres actes, del mestre Léo Bard.

MADAME DI TEBE

Creació personal de DORA THEOR i DORA DOMAR. Magnífic decorat. Luxuósíssima presentació.

Demà, dijous, tarda, a dos quarts de cinc, sorprenent veritat a preus populars. Butaca, 2 pessetes. «La dogaresa», pel baríton ferroviari, senyor Maynou, i «El pájaro azul», pel celebrat i popular baríton Frederic Caballé. Nit, a les deu, «La Tempranica» i «Los buscadores de oro», pels eminents artistes Lluís Vela i Emili Sagil-Barba. — Divendres, tarda i nit, grandioses funcions en honor i benefici de l'eminent baix cantant Pau Gorgé. Tarda, a preus econòmics. «Bergamino» i «Glorias del pueblo». Nit, «Glorias del pueblo», «Molinos de viento», pels eminents artistes Lluís Vela (Margot), Emili Sagil-Barba (Alberto), Pau Gorgé (cabo Slock), i «El maestro Campanone», per la senyora Panach, i els senyors Sagil-Barba, Gorgé (P.), Castro, etc. — Dissabte, tarda, «El busar de la guardia», «La

Wiejecita i i «El maestro Campanone». Nit, «Maruxa» i «Los calabreses», per Emili Sagi-Barba. — Diumenge, tarda, «Bergamino» i «Los buscadores de oro», per Lluís Vela i Emili Sagi-Barba. — Nit, «Catalina peso novio» i «La Mascota». — Es despatxa a comptaduria. — La setmana vinent, estrenes de la preciosa opereta de Leo Fall.

LA PRIMERA TIPLE

Adaptació i arranjament de M. D. i B. P.

Teatre Novetats

Companya Còmica-Dramàtica ENRIC BORRAS
Avui, dimècres, nit, a les deu: Última representació del drama trágic en tres actes, de grandiosos èxits.

ESCLAVITUD

Creació d'Enric Borrás. — Demà, tarda, a les cinc: Matinée econòmica. MARANA DE SOL i última de EL CAUDAL DE LOS HIJOS. Nit, a les deu: LOS VECINOS i ESTRENA a Espanya, del drama trágic de don José López Pinillos (Parnemo).
EMBRUJAMIENTO

ELDORADO

Companya de Sarsuela del
TEATRE APOLO DE MADRID
Nit, a les deu: Formós programa. Tercera representació de la formosa sarsuela.

LA ALSACIANA

i l'èxit del dia a Barcelona, el sànet en sis quadros, disposats en dos actes, de Muñoz Seca i Pérez Fernández, amb il·lustracions musicals del mestre Guerrero.

EL NUMERO 15

Demà, dijous, tarda: Matinée Gran Moda: LA ALSACIANA i EL NUMERO 15. Nit: LA ALSACIANA, i darrera irremissiblement del gran èxit EL NINO JUDIO.

Divendres vinent Divendres vinent

ESTRENA

LA GUILLOTINA

Teatre Victòria

Direcció: VALLEJO

Avui, dimècres, a les deu de la nit: Primer: «El Ocho del barrio»; segon: «Sandias y melones»; tercer: «Las Corsarias». — Demà, dijous, grandioses funcions.

TEATRE COMIC

Nit, a tres quarts de deu. Primer: l'opereta en tres actes, «La Princesa del dollar»; segon: «La rosa del Albaicín». — Demà, dijous, «La duquesa del Tabarin» i «La Corte de Faraón». Nit, «El asombro de Damasco» i «La rosa del Albaicín».

Teatre Poliorama

Aquesta nit, a les deu. Popular. Butaca platea amb entrada, dues pesetes. El grandiosos èxit còmic, «Los pollos bien» (tres actes). — Demà, dijous, tarda, a les cinc: Matinée de moda popular, i nit, a les deu: Moda selecta popular. L'èxit del dia. «Los pollos bien». Cad. dia, «Los pollos bien».

Es despatxa a Comptaduria. Telèfon 4134 A.

Teatre Goya

Avui, dimècres, dia 10. Nit: DEBUT de la companyia de sarsuela i vers dirigida per ENRIC CHICOTE en la qual figura LORETO PRADO. Funció a benefici de l'Associació de la Premsa Diària de Barcelona, amb la famosa creació de LORETO PRADO.

Los granujas

l'estrena del divertit espectral còmic-líric

QUE TE CREES TU ESO? Demà, dijous, tarda i nit, LOS PERROS DE PRESA. Constant variació de cartells.

PALACE CINE

Avui, dimècres, extraordinari esdeveniment cinematogràfic. Estrena de LA MA DEL MORT, projectant-se tota. Colossal film de 4.000 metres, dividida en dues èpoques, prolongació de la famosa obra EL COMTE DE MONTECRISTO. Completant el programa altres interessants films. Les projeccions de LA MA DEL MORT, començaran

a dos quarts de sis de la tarda, i a dos quarts d'onze de la nit.

SALO ESLAVA

ANTIC LOCAL DEL CINE - DORÉ EMPRESA DE ELDORADO
Temporada popular de varietats

Avui, dimècres, dia 10 de maig, nit, a les deu. Programmes extraordinaris. Estrena de la grandiosa pel·lícula, veritable esdeveniment cinematogràfic, dividida en cinc parts, LA MA DEL MORT prolongació de la immortal obra EL COMTE DE MONTECRISTO. Exit de les atraccions NORBERT i el seu GROOM, musicals, i VARADY TROUPE, cantants i ballarins hongaresos. Triomf indiscutible de.

OFELIA DE ARAGÓN

sobirana dels cants regionals.

Saló Catalunya

Gran Cine de Moda

Notable sextet Jordà-Moltó. — Avui, dimècres, gran estrena, triomf indiscutible del Programa Ajuria «Pimentilla», per la ingènua artista Dorothy Guix. Exit de l'emocionant pel·lícula «Li-Hang el cruel», d'interès excepcional; «Revista de les estrelles de cinema», entre elles Mary Miles Minter i Douglas Fairbanks, impressionant una escena de les seves pel·lícules. — Demà, dijous, tres estrenes: «El deute», formosa pel·lícula dramàtica; «Les aventures de Baby»; «Els encants de la caca», còmica, l'èxit colossal «Pimentilla», del Programa Ajuria. No deixeu de veure aquesta formosa comèdia. — Dilluns, el més gran esdeveniment de la cinematografia. L'esforç més gran de la Paramount, «Tota dona», del Programa Ajuria Especial, un davallat d'art, luxe i riquesa com no s'ha vist en cap altra pel·lícula.

Palau de la Música Catalana

ORQUESTRA PAU CASALS

Concerts de primavera. Sis grans audicions simfòniques dirigides pel mestre Pau Casals, amb la cooperació de altres mestres directors i concertistes estrangers.

Segueix obert l'abonament a l'Administració del Palau de la Música Catalana, de tres a set de la tarda. Programmes detallats en tots els magatzems de música.

Palau de la Música Catalana

CONCERT DANIEL

Diumenge, 14 de maig, a tres quarts de deu del vespre, presentació del cèlebre violinista polonès KOCHANSKI

qui donarà una extraordinària audició de Sonates amb el genial pianista RUBINSTEIN

Programa: Sonata en re menor, BRAHMS; Sonata en la, C. FRANCK; Sonata a Kreutzer, BEETHOVEN. — Despatx de localitats: Administració del Palau de la Música Catalana, de tres a set de la tarda. Els abonats als concerts RUBINSTEIN tindran reservades les localitats fins per tot dijous, 11 del corrent.

Sala Aolian

Fill de Paul Izabal

35, Passeig de Gràcia, 35

Divendres, 12 de maig, a dos quarts de sis de la tarda, (435 audició), prenent-hi part la distingida pianista senyoreta ROSAURA COMA. Obres de BACH i WAGNER, en ORQUESTRAL AELIAN. I obres de RACHMANINOFF, BEETHOVEN, GRIEG, SCHUBERT, CHOPIN i AINT SAENS, per la senyoreta ROSAURA COMA. Invitacions, com de costum. Direcció artística: F. LONGAS.

KURSAAL - Aristocràtic Saló

PALAU DE LA CINEMATOGRAFIA

Quintet Suñé. — Avui, dimècres, formós programa de gran èxit. La deliciosa comèdia dramàtica SI O NO, del Programa Circuit, exclusiva, creació de Norma Talmadge. La trama d'aquesta original comèdia dramàtica, és que en la vida, tota dona arriba un instant en que EL SEU SI O EL SEU NO, té un significatiu suprem: instant en que la tragèdia o la felicitat de l'existència humana, depèn de la seva decisió. Exit franc. ELS CAVALLERS DE LA ROSA, assumpte històric de gran interès. LA MEVA DONA QUE RABII, de molta broma i altres. — Demà, dues formoses estrenes, entre elles EL GRAN TENORIO i últim dia de SI O NO. — El divendres, gran esdeveniment cinematogràfic: Estrena sebsa-

cional. El més gran que s'ha editat fins avui, E L'ILL DE MADAME SAINT JENE, magistral evocació de l'època napoleònica. Sublim interpretació de la genial Hesperia.

Frontó Principal Palace

Aquest vespre, a un quart d'onze, IRIGOYEN i TRESET contra ITUARTE i VEGA.

FUTBOL

per als dies 13 i 14 maig, 430 tarda

Durham City A.F.C. Ltd.

famós equip professional anglès
C. D. EUROPA
al camp de l'Europa

La tarda del diumenge es rebran notícies de la final que se celebrarà a Vigo entre el BARCELONA i l'IRUN. Per entrades i localitats a l'estatge social, Sant Domingo, 7 (Teatre Principal, Gràcia) i Federació Catalana de Clubs de Futbol, Portal de l'Angel, 1 i 3, primer.

FUTBOL

Camp nou del F. C. BARCELONA
(carrers Gerard Píera-Travessera, Les Corts)
Solemnitats futbolístiques per als

dies 20 i 21

ST. MIRREN

de la Primera Divisió de la Lliga Escocesa de professionals contra F. C. BARCELONA

Dia 25

PARTIT SENSACIONAL

ST. MIRREN, escocès

contra NOTTS COUNTRY, anglès

Dies 27 i 28:

NOTTS COUNTRY

semi finalista de la Copa Anglesa de Professionals contra F. C. BARCELONA

a dos quarts de cinc de la tarda
Ha quedat obert l'abonament per aquests partits. Dirigiu-vos per escrit a les oficines del Club, Pintor Fortuny, núm. 1, pis primer.

EDEN CONCERT

Asalto, 12. LA ROSINE, la reina dels brillants. Cada dia Aperitíf Diner Tango.

TURO PARK

Parc de Moda

Encisadors jardins, preciós rosar perfumat per milions de roses. Novíssimes atraccions. Obert cada dia fins al capvespre. Demà, dijous, tarda, festes infantils. Esmerat servei de Cafè-Restaurant.

ENTRADA DE PASSEIG 50 CENTIMS

Dissabte vinent, 13 de maig, inauguració de les delicioses veülades del

TURO PARK

PARC

Dissabte vinent, 13, a les deu de la nit INAUGURACIO

de la temporada d'estiu
NOVES ATRACCIONS
Concert per la BANDA DEL REGIMENT DE VERGARA, TRACA DE GRAN LUXE. Reformes al Gran Casino. Servei per cobert i a la carta. Espais saló per a banquets.

DIVERSIONS PARTICULARS

Joventut Jordiana

TEATRE CATALA ROMEA. — Avui, dimècres, repetició del programa del benefici a Maria Morera, DIJOS SANT i LA SENYORA MARIETA
Vals: Casa Vinyolas, Portaferrissa, 18.

Tertúlia Catalanista

TEATRE CATALA ROMEA. — Demà, dijous, nit:

TARDANIES i l'èxit

EL MENUT DEL SAC

Vals: Sombrieria Gili, Hospital, 18; Reloieria Mullor, Davallada de la Presó, 8, i a l'administració del teatre

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes

Tot el que s'ecessita per a fer les
Antiga Casa T. COSTAS, Palla, 13 i 15, pral.

A Montserrat

Servei d'autos des de Monistrol a Montserrat i viceversa, en combinació amb tots els trens de la línia del Nord. Amb aquest nou servei es pot anar per ptes. 5'20 de Barcelona a Montserrat. — Els que desitgin anar en auto des de Monistrol fins a Montserrat demanin sols bitllet d'anada fins a Monistrol.
El diumenge, dia 14, inauguració d'aquest servei.

Salut : Força : Vigor : Joventut
HISTOGÈNIC PUIG JOFRÉ

L'ideal dels reconstituints. Rehabilitades de les primeres dosis els organismes agotats per la TUBERCULOSI, ANEMIA, NEURASTENIA i demés afeccions CONSUNTIVES
Vint anys d'èxit. — PREMIAT pel Congrés Internacional de la Tuberculosi de 1910.

Demani's a totes les farmàcies

Catarro dels nois

L'Anti-catarro BORONET, és el veritable específic acreditat per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis de tota mena de tos de les criatures.
Dipòsits: Farmàcia de l'autor, Carders, 44; Doctor Andren i J. Viladomat, Rambla de les Flors.

Hèrnies

(TRENCADURES) Està comprovat per l'experiència que l'enemic més gran del trencat és l'ús d'un mal braç que no li conté degudament l'hèrnia obligant-lo a portar una vida malaltosa que es converteix en constant amenaça contra la salut. L'especialista Senyor Vives posa a l'abast de tots els trencats una privilegiada «Bràcia Medica» que com bat amb gran èxit tan molestosa malaltia. El trencat que usa per primera vegada el dit aparell experimenta una sensació de benestar i comoditat immensa, obtenint la contenció de sa hèrnia tan perfectament, que el llura instantàniament de tot perill, tonificant-li a la vegada les parts herniades fins a llur definitiva curació, mètode que substitueix amb indiscutible avantatge a la perillosa operació.

TRENCATS: Abans d'operar-vos ni comprar braçers defectuosos que posen en perill vostra apreciada salut, veniu a consultar-nos, perquè nostra casa us pot oferir consells de 30 anys d'experimentació en el tractament de tota classe d'hèrnies: és la millor garantia que poden desitjar. Despatx de 9 a 12 i de 5 a 6.

Els diumenges i dies festius: de 9 a 12

Rambla Centre, 12 pral., casa «VIVES» (tocant Liceu)

Bones Oficines

Brodatores en seda, a dues cares, fan falta. Escudillers, 17

Vendes

Fàbrica de panyeria i drils de VALENTI SOLER

Assortit immens en Gabardines, Estams, Frescos i Xeviotos. Estams novetats, des de 6'50 pesetes metre, fabricats a Sabadell. Venda de retalls els dijous i dissabtes. Avinyó, 7, entresols, canton. Fernando.

Reconstituent

La Força i la Salut se tornen als vells, als nois als convalescents, amb el VI DE PAVARD tónic nutritiu. Recomenat per totes les autoritats mèdiques. Colling & C^a, París. Dipòsit totes les farmàcies.

Joies d'ocasió

Safates i serveis de plata, a pes. Compror or, plata, platí, brillants i perles.
Joleria de J. Múñez
Rambla de les Flors, 8 A
i Cardenal Casañas, 8

Es ven caseta

barata a prop d'Horta, a cinc minuts tramvia. Preu econòmic. Vista panoràmica. Ració: Girat Pellicer, 8, baixos.

Lloguers

Pianos

de lloguer de varis preus. Bruch, n.º 78, entresol. C. BIEGEE.

Vilanova i Geltrú

PLATJA
Magnífics pisos, planta i pral. Raó a la mateixa casa, número 29 i 30, i a Barcelona. Boters, n.º 8, 2.ª, 1.ª. De 3 a 5.

Resultat segur

Industria i Comerç d'Alemanya

SEDA DE CUSIR
Gütermann
«Gütermann's Nähseide»
MARCA MUNDIAL
Gütermann & Co., Gutach-Breisgau
(ALEMANYA)

2134

Fàbrica de caixes Elements de les caixes
CAPSES DE CIGARS
Caixes de vi amb pany patentat o sense
Heinrich Adam Fuchs, Henstadt a. d. Harz.
ES DESITJA REPRESENTANT

2342

Ofereixo peces per a la fabricació de caixes
per a panxes, llimoncs i figures. Amb les demandes feu
saber, si us plau, les mides.
Fornelxo, a més, taulers i lleixes de pl. en totes les
dimensiones.
Es cerca representant.
Frans Schulz, Holzgrosshandlung, Augsburg.

129

Fil metàl·lic

per a fàbriques de cartonatges, relligadores, fàbriques de
calçat, fàbriques de raspalls. Fil metàl·lic per a floristes,
per a la confecció de somiers, per a ampelles, per a lligar,
per a teixir, etc.

Qualitat de primera

Dorsten Drahtwerke : G. Brüder Renzing & Co.
Dorsten i. W.

2106

Màquines per a adreçar planxes

de totes les mides.
Múltiples patents alemanyes i estrangeres.
La planxa surt adreçada de la màquina,
sense necessitat de cap martell.
Gran rendiment.
Important estalvi de temps. Important estalvi de jornals.
Carl Fr. Ungerer, Pforzheim

2123

L'obra mestra de la indústria carrera alemanya

és el **Lorcher Idealwagen** amb
les seves 33 formes i destinacions diferents. En carro d'a.
quest supleix tots els carruatges i va bé a totes les propor-
cions i a tots els països. All. Fab. Lorcher Fahrzeug-
werke G. m. b. H. Lorcher 45, Wittg. Expos. a les fires
de Leipzig i de Frankfurt. Es cerca representant.

2298

Articles d'execució
perfecta **Wurt. Drahtwarenfabrik**
(Fàbrica wurtemburguesa d'articles de filferro)
Wilt. Bleich, Pfullingen

2231

Pedres precioses - Pedres fines

les obtenen
en les condicions més avantatjoses, comerciant a l'en-
gròs i jolers de la casa de polir pedres precioses

PAUL RASSWEILER, Jdar (Rheinland)

Sempre abundant magatzem de pedres precioses, pedres
fines, pedres precioses sintètiques, canafes, ònixs de
totes formes i colors, imitacions, pedres per a usos tècnics

Especialitat:
Safirs blancs sintètics afinats brillants.

Gravats d'escuts i monogrames.

Correspondència: alemany, francès, anglès.

2372

Termòmetres Areòmetres Instruments de vidre

per a ciència i indústria.

G. REINHARDT, HANNOVER, Angerstr. 13

Se cerca representant

2129

Papers de filtre per a laboratoris i fàbriques.

rodons i en quaderns per anàlisis qualitatives
i quantitatives.

Teodor Merbecks, Düren (Rheinland)

Representant a Espanya: Carles Batlle, Barcelona
1681 VI

Corts, 553, segon, 2.

Serveis de la Companyia Trasatlàntica

LINIES A ANTILLES, MEXIC, NOVA YORK I COSTAFIRME

P. DE SATRUSTEGUI

El vapor
sortirà el 25 de maig de Barcelona, el 26 de València, el 28 de Màlaga i el 30 de Cadix cap a
Nova York, Havana i Veracruz

ALFONSO XIII

El vapor
sortirà el 17 de maig de Bilbao, el 19 de Santander, el 20 de Gijón i el 21 de Coruña cap a
Havana i Veracruz. Admet càrrega i passatgers per a Costafirme i Pacific amb trasbord a Havana.

MONTSERRAT

El vapor
sortirà el 10 de maig de Barcelona, el 11 de València, el 13 de Màlaga i el 15 de Cadix
cap a les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Havana, Co-
lón, Sabanailla, Curacao, Puerto Cabello i La Guayra. S'admet càrrega i passatgers amb tras-
bord cap a Veracruz.

LINIA DE BUENOS AIRES REINA VICTORIA EUGENIA

El vapor
sortirà el dia 6 de maig de Barcelona, el 8 de Màlaga i el 7 de Cadix cap a Santa Cruz de Te-
nerife, Montevideo i Buenos Aires.

LINIA DE FILIPINES C. LOPEZ Y LOPEZ

El vapor
sortirà el dia 4 de maig de Cadix el 9 de Barcelona, cap a Port-Saïd, Colombo, Singapore i Manila.

LINIA DE FERNANDO POO CATALUNA

El vapor
sortirà el dia 5 de maig de Barcelona amb escales a València i Alacant, i el 10 de Cadix cap a
Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, demés escales intermèdies i Fer-
nando Poo.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels
ports del Mediterrani a Nova York i ports del Cantàbric Nova York i la Línia de Barcelona i
Filipines, les sortides dels quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables, i passatgers als quals
la Companyia dona allotjament i tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servei. Tots els
vapors tenen Telegrafia sense fil.

SERVEI COMERCIAL

El vapor «REINA MARIA CRISTINA» sortirà el dia 3 de maig de Bilbao; el 4 de Santan-
der; el 5 de Gijón; el 6 de Coruña i el 7 de Vigo; cap a Nova York i Havana, admetent càrrega i
passatgers.

LES MALALTIES

ENCOMANADICES

TENEN EL DOBLE PERILL DE LLUR FÀCIL CONTAGI

RENTAR no és DESINFECTAR
A l'aigua de rentar-se les mans, tireu-
hi un raig de **FENOL COMELERAN**
(perfumat), gran desinfectant, sense
ésser corrossiu ni verinós, i quedareu
lliurats d'encomenau-se ni tifus, ni
verola, ni tuberculosi, ni grippe, etc.

DEMANEU-LO EN FARMACIES I CENTRES D'ESPECÍFICS
DIPOSITARIS : J. URIACH Y C^a Bruch, 49.

Manufacture Parisienne

Mobles artístics de JONC

i mèdula
Fàbrica
conservadora
Passeig
de
Gracia
115
Barcelona

A Montserrat

Colònia Puig, es lloguen xalets, completament equi-
pats, lloc fresc, altura 600 metres sobre el nivell del
mar. Boscos, aigua superior a deu minuts del Mones-
tir, en auto. Informes: Rambla de Catalunya, 52,
principal, 2.ª Telèfon 2.200 A.

Immens assortit en binocles per a TEATRE en nacre, pell i esmalt

Des de

35 Ptes.

Impertinents en xapa d'or, plata, conxa
i galalithe, models variadíssims
Carles Tutusaus, Optic-Fabricant
Boqueria, 22. - Raurich, 2
BARCELONA

¡AY! corre botones... vuelas,
que el a ma se descomponen a
pres de negra empujura;
corre, vuelas, que a su duelo
so o pueden dar consueo
lo: productos Fies-Ora.

JOVENTUT PERPETUA

Sabo, 1.50.- Crema, 2.75.- Polvos, 1.50.- Aigua oxidada, 5.75.
Aigua de Colònia, 1.75, 6, 10 i 15 ptes. segons frasc. Locions
per al cabell, 4.50, 5.50 i 10 ptes. segons frasc.

Darreres creacions

Productos serie IDEAL

ACACIA, Mimosa, GINESTRA, Rosa de Jericó, ADONIS-
BLE, Matinal, CHYPRE, Rocío Flor, ROSA Vértigo, CLA-
VELL, Muguet, VIOLETA, Jazmin.

Sabó, 3.- Polvos, 4.- Ocidó, 4.50, 7.50 i 10 ptes. segons frasc.
Esencia per al mocador, 15 pessetes frasc amb estolç.

CORTÉS GERMANS - BARCELONA